

LATVIJAS VĒSTNESIS

LATVIJAS REPUBLIKAS
OFICIĀLAIS LAIKRAKSTS

DOKUMENTI

2007. gada 10. maija
laidiens

LATVIJAS REPUBLIKAS
AUGSTĀKĀ PADOME
1990.gada 3.maijs –
1993.gada 5.jūlijs

Piektā sesija:

1992.gada 18.augusts

– 1992.gada 23.decembris

29. sēde: 1992.gada 25.novembrī

Rīta sēdē

Saturs

Sēdes atklāšana –

LR AP priekšsēdētāja vietnieks *V.Birkavs*.....7951

Par darba kārtību:

dep. *A.Seiksts*.....7951

dep. *G.Grūbe*.....7951

dep. *I.Ēlerts*.....7951

Par lēmuma projektu

“Par pagaidu valdes izveidošanu Bauskas rajona
Gailišu pagastā” –

dep. *J.Škapars*.....7951

Debates –

dep. *E.Buķele*.....7951

Par lēmuma projektu

“Par Ventspils rajona tautas tiesas tautas tiesneša
A.Grūbes pirmstermiņa atbrīvošanu no amata” –

dep. *A.Endziņš*.....7952

Jautājums dep. *A.Endziņam* –

dep. *G.Preinbergs*.....7952

Paskaidrojums –

dep. *R.Apsītis*.....7952

Jautājums dep. *A.Endziņam* –

dep. *I.Caune*.....7952

Par lēmuma projektu

“Par Latvijas Bankas reorganizāciju, tās
struktūrvienību pārveidošanu un privatizāciju” –

dep. *O.Kehris*.....7952

Jautājumi dep. *O.Kehrim*:

dep. *J.Lagzdiņš*.....7953

dep. *J.Freimanis*.....7954

dep. *I.Silārs*.....7954

dep. *E.Kide*.....7954

dep. *J.Lucāns*.....7956

dep. *G.Grūbe*.....7956

dep. *J.Kinna*.....7957

dep. *J.Dinevičs*.....7957

dep. *M.Gavrilovs*.....7957

dep. *J.Bojārs*.....7958

dep. *S.Buka*.....7959

dep. *J.Gulbis*.....7959

Ziņojums

par alternatīvo projektu –

dep. *E.Krastiņš*.....7959

Jautājumi dep. *E.Krastiņam*:

dep. *Dz.Ābiķis*.....7960

dep. *J.Bojārs*.....7961

dep. *Z.Ziediņš*.....7961

dep. *S.Buka*.....7961

dep. *J.Freimanis*.....7961

dep. *V.Zatulivters*.....7962

Informācija –

Latvijas Bankas prezidents *E.Repše*.....7962

Par procedūru:

dep. *J.Kinna*.....7963

dep. *J.Freimanis*.....7963

dep. *G.Grūbe*.....7963

Jautājums Latvijas Bankas prezidentam

E.Repšem –

dep. *E.Buķele*.....7963

Par procedūru –

dep. *J.Freimanis*.....7964

Jautājumi Latvijas Bankas prezidentam *E.Repšem*:

dep. *E.Kide*.....7964

dep. *J.Kinna*.....7964

dep. *J.Celmiņš*.....7964

dep. *I.Čepāne*.....7965

dep. *A.Bērzs*.....7965

dep. *Dz.Ābiķis*.....7965

Par procedūru –

dep. *G.Grūbe*.....7965

Stenogramma7951–7965

Vakara sēdē

Saturs

Sēdes turpinājums –	
LR AP priekšsēdētāja vietnieks <i>V.Birkavs</i>	7965
Par lēmuma projektu	
“Par Latvijas Bankas reorganizāciju, tās struktūrvienību pārveidošanu un privatizāciju”	7965
Debates:	
dep. <i>J.Bojārs</i>	7965
dep. <i>E.Kide</i>	7966
dep. <i>J.Gulbis</i>	7967
dep. <i>G.Grūbe</i>	7967
dep. <i>J.Freimanis</i>	7968
dep. <i>M.Gavrilovs</i>	7968
Latvijas Bankas prezidenta padomnieks <i>U.Klauss</i>	7969
Galavārds pēc debatēm –	
dep. <i>E.Krastiņš</i>	7970
Piezīme –	
dep. <i>I.Silārs</i>	7970
Galavārds pēc debatēm –	
dep. <i>O.Kehris</i>	7970
Replika:	
dep. <i>J.Freimanis</i>	7971
dep. <i>I.Bērziņš</i>	7971
dep. <i>G.Grūbe</i>	7971
dep. <i>J.Bojārs</i>	7971
Par procedūru:	
dep. <i>E.Krastiņš</i>	7971
dep. <i>J.Lučāns</i>	7971
dep. <i>E.Kide</i>	7971
dep. <i>J.Bojārs</i>	7971
dep. <i>A.Felss</i>	7971
dep. <i>J.Kinna</i>	7972
Par balsošanas motīviem:	
dep. <i>J.Freimanis</i>	7972
dep. <i>R.Krūmiņš</i>	7972
dep. <i>J.Bojārs</i>	7972
dep. <i>O.Kehris</i>	7972
dep. <i>J.Lučāns</i>	7972
dep. <i>A.Seile</i>	7972
dep. <i>A.Plotnieks</i>	7972
Priekšlikums –	
dep. <i>E.Krastiņš</i>	7972
Jautājums dep. <i>E.Krastiņam</i> –	
dep. <i>J.Freimanis</i>	7973
Par likumprojektu	
“Par valsts un pašvaldību palīdzību dzīvokļu jautājumu risināšanā”	7973
Debates:	
dep. <i>S.Zaļetajevs</i>	7973
dep. <i>J.Gulbis</i>	7973
dep. <i>A.Gorbunovs</i>	7974
dep. <i>V.Mucenieks</i>	7974
dep. <i>V.Dozorcevs</i>	7974
dep. <i>I.Silārs</i>	7975
Galavārds pēc debatēm –	
dep. <i>B.Zeltkalne</i>	7975
Par balsošanas motīviem:	
dep. <i>J.Freimanis</i>	7976
dep. <i>A.Seile</i>	7976
dep. <i>A.Gorbunovs</i>	7976
dep. <i>M.Budovskis</i>	7976
dep. <i>B.Salītis</i>	7976
dep. <i>P.Lāķis</i>	7977
dep. <i>J.Celmiņš</i>	7977
Par likumprojektu	
“Par valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas fondiem un to līdzekļu izlietošanas kārtību” –	
dep. <i>K.Špoģis</i>	7977
Jautājumi dep. <i>K.Špoģim</i> :	
dep. <i>A.Seile</i>	7977
dep. <i>I.Ēlerts</i>	7978
dep. <i>J.Freimanis</i>	7979
Par darba kārtību –	
dep. <i>S.Albertiņa</i>	7979
Par lēmuma projektu	
“Par Latvijas Republikas valdības un Norvēģijas Karalistes valdības līguma par brīvo tirdzniecību ratificēšanu” –	
Ārējās tirdzniecības ministrijas Starpvalstu līgumu daļas vadītāja <i>I.Sera</i>	7979
Priekšlikums –	
dep. <i>M.Budovskis</i>	7979
Par darba kārtību:	
dep. <i>J.Freimanis</i>	7979
dep. <i>A.Felss</i>	7979
Par likumprojektu	
“Par grozījumu likumā “Par meža apsaimniekošanu un izmantošanu”” –	
dep. <i>S.Albertiņa</i>	7980
Priekšlikumi:	
dep. <i>J.Freimanis</i>	7980
dep. <i>E.Kide</i>	7980
dep. <i>A.Seile</i>	7980
Stenogramma	7965–7980

Publikācijas galvenais redaktors –

“Latvijas Vēstneša” galvenais redaktors
OSKARS GERTS

Pārpublicējot vai citējot, nepieciešama atsauce: “Latvijas Vēstnesis. Dokumenti. Latvijas Republikas Augstākās padomes stenogrammas” un attiecīgais burtnīcas numurs un lappuse

© Latvijas Republikas Saeima

© VSIA “Latvijas Vēstnesis”

1992.gada 25.novembra sēdes stenogramma

Rīta sēdē

Sēdi vada Latvijas Republikas Augstākās padomes priekšsēdētāja vietnieks **Valdis Birkavs**.

Priekšsēdētājs: Godātie kolēģi, sāksim darbu! Seiksta kungs, pēc tam – Grūbes kungs.

A.Seiksts: Godātais Birkava kungs un godātie kolēģi, man ir neliels priekšlikums. Otrdien, 1.decembrī, pulksten 11.00 no Doma katedrāles ir arhibīskapa izvadīšana. Varbūt ne tikai Augstākās padomes vadība, bet arī daudzi deputāti gribētu būt klāt, vismaz izvadot arhibīskapu pēdējā gaitā no katedrāles. Ta kā tas ir vienpadsmitos, varbūt mēs varētu pārkārtot darbu, nedaudz pagarinot sēdi pēc tam vai pārceļot starpbrīdi, lai tie, kas grib aiziet, varētu aiziet.

Priekšsēdētājs: Es domāju, Seiksta kungs, ka mēs šo jautājumu apspriedīsim ceturtdien Prezidijā, ja deputātiem nav iebildumu, un mēģināsim izkārtot tā, lai šis brīdis būtu brīvs.

Grūbes kungs, lūdzu!

G.Grūbe: Man ir divi priekšlikumi. Es ļoti atvainojos citām komisijām, bet pirmais priekšlikums tomēr ir mēģināt šodien nofiksēt 23.punkta izskatīšanu, jo tas ir par piena pārstrādes uzņēmumu privatizāciju. Es jūtu, ka tas nekādā veidā netiks izskatīts. Šeit šobrīd jau ir bīstama situācija. Vajag nofiksēt laiku pulksten 17.00, ja nebūtu kolēģiem iebildumu.

Priekšsēdētājs: Šodien pulksten 17.00?

G.Grūbe: Jā, pulksten 17.00. Tas ir pirmais lasījums, bet man ļoti gribētos, lai mēs to izskatītu, lai var gatavot otram un trešajam lasījumam vai arī, ja to noraidīs, lai gatavotu alternatīvus projektus.

Priekšsēdētājs: Grūbes kungs, vai jūs par šo priekšlikumu iesakāt balsot?

G.Grūbe: Ja kolēģiem ir iebildumi, tad būs jābalso.

Priekšsēdētājs: Vai kādam ir iebildumi?

I.Ēlerts: Jā, ir.

Priekšsēdētājs: Lūdzu, Ēlerta kungs!

I.Ēlerts: Diemžēl šis ļoti vajadzīgais projekts bija deputātiem pieejams mapītēs tikai vakar no rīta. Un tas pārkāpj reglamentu. Es saprotu, ja šis likums būtu isāks, tad mēs varētu taisīt izņēmumu. Es, piemēram, to vēl neesmu izlasījis. Es ieteiktu tomēr ievērot reglamentu un atturēties no projekta steidzamas izskatīšanas ārpus kārtas.

Priekšsēdētājs: Lūdzu, Grūbes kungs, otrs jautājums.

G.Grūbe: Tātad otrs jautājums ir lūgums plenārsēdei atbalstīt un nobalsot par sekojošo, pieprasīt no valdības pilnvarotā ministra Millera kunga par valdības rīkojumu Nr.363 līdz pulksten 12.00 30.novembrī iesniegt rakstisku paskaidrojumu par situāciju apgādē ar kurināmo lauku ciematos un pilsētās. Paskaidroju, ka vēl līdz šai dienai nestrādā Jumpravas vidusskola, arī vairākās lauku pilsētās un lauku ciematos nav atrisināti jautājumi par kurināmo. Millera kungs praktiski šīs komisijas darbā nepiedalās, lai gan viņam ar šo rīkojumu ir uzdots vadīt šo komisiju. Beidzamās nedēļas laikā arī Koemeca kungs pazudis bez pēdām.

Tāpēc es gribu lūgt plenārsēdi atbalstīt šādu priekšlikumu. Tad komisijas un arī frakcijas varēs lemt, ko darīt tālāk. Es negribētu tāpēc arī kavēt plenārsēdes laiku, jo tas nebūtu nepieciešams. Tāpēc es lūdzu šādu priekšlikumu atbalstīt.

Priekšsēdētājs: Lūdzu rakstiski man šo materiālu! Godātie kolēģi, tātad Grūbes kungs ierosināja divus balsojumus. Viens ir saistīts ar likumprojektu par piena pārstrādes valsts uzņēmumu privatizāciju. Darba kārtībā tas ir iekļauts, bet tomēr šis procedūras jautājums ir diezgan nopietns, jo saņemts tikai pirmdienas vakarā. Trīs dienu termiņš nav ievērots. Vai varam tādā gadījumā balsot? Es domāju, ka mēs šādā gadījumā nevarētu šo jautājumu likt uz balsošanu. Atstāsim tādu secību, kāda ir.

Par otru jautājumu es lūdzu balsošanas režīmu. Grūbes kunga priekšlikums – pieprasīt, lai valdības pilnvarotais ministrs Millera kungs līdz 12.00 30.novembrī iesniegtu rakstisku paskaidrojumu par valdības rīkojuma Nr.363 izpildi. Tas nav darba kārtībā iesniedzams jautājums. Bet vajag pieprasīt izsniegt rakstiskus materiālus deputātiem par situāciju apgādē ar kurināmo lauku ciemos un pilsētās.

Balsosim par šo Grūbes kunga priekšlikumu. Rezultāts: 56 – par, 1 – pret, 13 – atturas. Lūdzu sekretariātu informēt Millera kungu par plenārsēdes lēmumu.

Pirmais darba kārtības jautājums ir lēmuma projekts "Par pagaidu valdes izveidošanu Bauskas rajona Gailiņu pagastā". Škapara kungs ir ziņotājs. Lūdzu tribīnē!

J.Škapars: Cienijamais Prezidij, cienijamie kolēģi! Ir izveidojusies ļoti sarežģīta situācija vairākos Latvijas rajonos un it īpaši vairākos pagastos. Praktiski pagastiem un ciematiem pietrūkst līdzekļu, lai segtu kurināmā izdevumus un apkurinātu dzīvojamās mājas. Pašreiz ir vairāk par desmit dažādu ciematu Latvijā, kuri vēl šobrīd netiek apkurināti. Dažos punktos šī situācija ir izveidojusies visai kritiska.

Viens no tādiem gadījumiem ir Bauskas rajona Gailiņu pagastā, kur pagājušajā nedēļā pagasta padomes visi deputāti, 19 deputāti no 21, nolika savas pilnvaras. Līdz ar to deputātu padome pati sevi likvidēja. Tāpēc ir priekšlikums. Šeit notika sarunas gan ar pagasta vadību, gan ar rajona vadību, ka atbilstoši mūsu pašvaldību likumam ir nepieciešams izveidot pagaidu valdi. Par valdes priekšsēdētāju ir priekšlikums apstiprināt Jāni Čaupali. Viņš bija arī līdz šim padomes priekšsēdētājs. Tātad izveidot pagaidu valdi. Dokumentā Nr.309 ir šīs valdes sastāvs. Mēs lūdzam šodien apstiprināt šo pagaidu valdi un pagaidu valdes priekšsēdētāju.

Priekšsēdētājs: Lūdzu jautājumus Škapara kungam. Jautājumu nav. Vai kāds no deputātiem vēlas piedalīties debatēs? Nav. Tādā gadījumā, Škapara kungs, atliek balsot. Par punktiem nevienam nekādu iebildumu nav. Vai mēs varēsim balsot par personālajām kopumā? Tātad, godātie kolēģi, balsosim par dokumentu Nr.309, par pagaidu valdes izveidošanu Bauskas rajona Gailiņu pagastā!

E.Buķele: Cienijamie kolēģi! Es negribu aizkavēt jūsu uzmanību tāpēc, ka Gailiņu pagasts ir manā apgabalā, bet gan gluži cita iemesla dēļ. Es domāju, ka šis gadījums var kļūt par precedentu ļoti daudziem tādiem. Pats par sevi tas varbūt arī nebūtu nekas īpašs, bet, manuprāt, satraucošākais ir tas apstāklis, ka ļoti daudzi lauku ciemati, kurus vēl apkurina, drīz arī var nonākt tāda situācijā, ka apkure tiks pārtraukta, jo nebūs, ar ko maksāt. Tāpēc es gribētu jūsu uzmanību vērēt uz to, ka mums vajadzētu, tāpat kā Grūbes kungs pieprasīja informāciju no Millera kunga par stāvokli apkures sistēmā un nodrošinājumu ar kurināmo, prasīt Latvijas Bankai par kredītpolitiku, par normālu kredītpolitiku apkures materiālu finansēšanā. Jo citādi mēs nonāksim tāda situācijā, ka būs jāaptur visa apkure laukos.

Priekšsēdētājs: Godātie kolēģi! Balsošanas režīms jau ir ieslēgts. Balsosim par lēmumu Nr.300, par pagaidu valdes izveidošanu. Viena balss papildus "par". Vai visi ir nobalsojuši? Rezultāts: par – 78, pret – nav, atturas – 15. Lēmums pieņemts.

Par Ventspils rajona tautas tiesas tautas tiesneša Grūbes pirmstermiņa atbrīvošanu no amata. Lūdzu ziņotāju! Vai šajā jautājumā ir ziņotājs? Endziņa kungs!

A.Endziņš: Cienijamo priekšsēdētāj, cienijamie deputāti! Ir saņemts iesniegums no Ventspils rajona tautas tiesas tiesneša Grūbes par atbrīvošanu no tiesneša amata sakarā ar pāriešanu citā darbā. Likumdošanas jautājumu komisija ir izskatījusi šo iesniegumu. Sakarā ar to, ka tieslietu ministra vietniece ir komandējumā, pašreiz nākas ziņot man.

Priekšsēdētājs: Vai ir jautājumi Endziņa kungam? Jautājumu nav. Ir? Lūdzu, Preinberga kungs!

G.Preinbergs: Mani druscītiņ pārsteidz, ka gandrīz katru mēnesi divus trīs tiesnešus mēs atbrīvojam no amata. Es ļoti gribētu zināt, kas ir faktiskais iemesls Grūbes kunga aiziešanai. Kāpēc šie kadri tieši tiesneša amatā ir tik ārkārtīgi nestabili un nepārtraukti mainās?

A.Endziņš: Es jums varu atbildēt ļoti vienozīmīgi. Mēs jau ilgu laiku nevaram pieņemt arī likumu "Par tiesu varu". Viņu sociālā neaizsargātība un tas, ka biznesa struktūrās kvalificēts jurists, kāds ir tiesnesis, var pelnīt desmitreiz vairāk. Diemžēl tāda ir reālā situācija.

Priekšsēdētājs: Es varētu papildināt atbildi, ka tieši tāds bija Latvijas Juristu foruma lēmums, ka tiesas, ja mēs neko nedarīsim, drīzumā izjuks.

Lūdzu, Apsīša kungs!

R.Apsītis: Es vēl varētu papildināt šo atbildi ar to, ka šajā gadījumā Grūbe aiziet strādāt uz prokuratūru.

Priekšsēdētājs: Paldies. Vairs jautājumu nav.

I.Caune: Ir jautājums.

Priekšsēdētājs: Es atvainojos. Caunes kungs, lūdzu!

I.Caune: Endziņa kungs, vai jūs domājat, ka šīnī jautājumā, ka mainās tik daudz tiesnešu, ir vainīga tikai sociālā nenodrošinātība? Vai tur nav dziļākas saknes, ka jānokārto vispār jautājums par tiesu varu, par prokuratūru un tamlīdzīgi? Es uzskatu, ka tādas privilēģijas, kādas tiek plānotas tiesnešiem, nav solidas. Visi cilvēki ir vienādi, visi strādā vienādu darbu, un es esmu kategoriski pret kaut kādām privilēģijām viņiem.

A.Endziņš: Cienijamais Caunes kungs, nākamajā gadījumā jūs varēsiet iet par tiesnesi un spriest tiesu. Bez jebkādām privilēģijām.

I.Caune: Varbūt, Endziņa kungs, beigsim diskusijas, bet jūs varbūt iesiet zemē, un tad es iešu par tiesnesi.

A.Endziņš: Jā, es labprāt to darītu. Tas ir mierīgāks darbs.

Priekšsēdētājs: Diskusija ir beigusies. Balsosim par tautas tiesneša atbrīvošanu pirms termiņa no darba. Rezultāts: par – 83, pret – 2, atturas – 1. Lēmums pieņemts.

Nākamais darba kārtības jautājums ir par Latvijas Bankas struktūrvienību pārveidošanu un privatizāciju un par Latvijas Bankas reorganizāciju.

Vārds Kehra kungam.

O.Kehris: Godātais priekšsēdētāj, godātie kolēģi deputāti! Šajā jautājumā ir iesniegti divi atšķirīgi Augstākās padomes lēmuma projekti, proti, lēmuma projekts "Par Latvijas Bankas struktūrvienību pārveidošanu un privatizāciju" un Lauku frakcijas iesniegtais lēmuma projekts "Par Latvijas Bankas reorganizāciju, tās struktūrvienību pārveidošanu un privatizāciju". Tādējādi šeit būtu jānoklausās divi atse-

višķi ziņojumi, un es esmu gatavs ziņot par pirmo no šiem Augstākās padomes lēmuma projektiem.

Priekšsēdētājs: Dokumenta numurs, Kehra kungs, ir 315, jā?

O.Kehris: Jā, dokumenta numurs ir 315, un alternatīvais lēmuma projekts ir dokuments Nr.314.

Priekšsēdētājs: Kurš ziņos par dokumentu Nr.314, Grūbes kungs? Krastiņa kungs? Paldies. Tātad mēs vispirms noklausīsimies Kehra kunga ziņojumu, pēc tam Krastiņa kunga ziņojumu. Pēc kārtas abiem tiks uzdoti jautājumi.

Lūdzu, Kehra kungs!

O.Kehris: Godātie kolēģi, šā lēmuma projekta nepieciešamību rada tas, ka Latvijas Republikas likumā "Par Latvijas Banku" ir paredzēts, ka Latvijas Banka var pildīt arī komercfunkcijas tikai līdz šā gada 31.decembrim, ar nākamā gada 1.janvāri šīm funkcijām ir jābūt nodalītām. Tādējādi šis Augstākās padomes lēmuma projekts, kurš ir saskaņots ar Latvijas Banku, Finanšu ministriju un Ekonomisko reformu ministriju, paredz tiesības īpašai privatizācijas komisijai uzraudzīt, pārveidot un privatizēt Latvijas Bankas nodaļas. Šajā lēmuma projektā ir paredzēts apstiprināt Latvijas Bankas pakļautībā esošo struktūrvienību sarakstu atbilstoši pielikumam. Šis pielikums ir palicis nemainīgs, tas ir izdalīts jau vairākus mēnešus iepriekš, kad pirmo reizi šis jautājums tika iekļauts darba kārtībā. Tātad tā uzdevums ir nodalīt komercdarbību no Latvijas Bankas centrālās bankas funkciju veikšanas.

Tālāk lēmuma projekta 2.punktā tiek uzdots, ka pārveidošanas un privatizācijas process nedrīkst pārtraukt Latvijas Bankas sistēmas funkcionēšanu nevienā no Latvijas rajoniem, paredzot, ka arī komisijai jāvadās no šā principa. Tas jāņem vērā, lai banku pārveidošanas rezultātā mēs nenonāktu situācijā, kad banku sistēma būtu funkcionētspējīga.

Tālāk 3.punkts paredz, ka Latvijas Bankas struktūrvienību privatizācijā kā maksāšanas līdzekļi būs izmantojami Latvijā apgrozībā esošie Latvijas rubļi, kā arī paredz to, ka par nekustamo īpašumu ar attiecīgās struktūrvienības pārņēmēju tiek slēgtas nomas līgums.

Tālāk paredz arī to, ka privatizētās vai pārveidotās struktūrvienības īpašnieks vai pārvaldītājs pārņem visas tiesības, saistības un pienākumus, kas saistīti ar šo struktūrvienību. Šo punktu mēs uzskatām par svarīgu, jo nevaram atstāt nestabilitāti pārveidošanas rezultātā kādā no struktūrvienībām, kuras klienti ir mūsu republikā strādājošie uzņēmumi, privātpersonas vai individuālie ieguldītāji. Mums ir jāsniedz šīs garantijas.

4.punkts paredz to, ka Latvijas Bankai nedēļas laikā ir jānovērtē privatizējamo struktūrvienību manta, pārveidojamo un privatizējamo struktūrvienību kredītu portfeļi, arī aktīvu un pasīvu stāvoklis, un jānosaka šo struktūrvienību pastāvīgai funkcionēšanai nepieciešamā pamatkapitāla lielums, un jānovērtē nepieciešamā finansiālā atbalsta apmērs grūtībās nokļuvušajām Latvijas Bankas nodaļām. Mūsu priekšlikums būtu, ka tas jādarā nedēļas laikā, jo pietiekami ilgi jau lēmuma projekts ir bijis plenārsēdes darba kārtībā, un Latvijas Bankai jau bija jāveic nepieciešamais darbs, tādēļ es ceru, ka Latvijas Banka tam piekritīs. Šis punkts būtībā paredz privatizācijas un reorganizācijas divus etapus. Pirmais etaps ir informācijas savākšana. Pēc tam tiek izstrādāts plāns, kā to darīt. Pēc tam notiek banku reorganizācija un privatizācija.

Viens no būtiskākajiem punktiem ir 5.punkts, kurā ir paredzēts šīs privatizācijas komisijas sastāvs. Atbilstoši likumam "Par valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas komisijām" šīs komisijas sastāvā var būt līdz deviņiem cilvēkiem.

Jāsaka, ka, šo lēmuma projektu izstrādājot, mēs maksimāli, kur tas bija iespējams, centāmies ņemt vērā visu esošo likumdošanu par privatizāciju.

Ļoti ilgu laiku prasīja šīs komisijas sastāva saskaņošana, jo sākotnēji Latvijas Bankai un valdībai, ko pirmām kārtām pārstāvēja Finanšu ministrija un Ekonomisko reformu ministrija, bija pilnīgi dažādi un atsevišķi viedokļi. Tādējādi pašreizējā sastāvā ir deviņi komisijas locekļi, būtībā komisijai ir trīs daļas. Viena daļa ir Augstākās padomes deputāti: divi Lauku frakcijas deputāti – Edmunds Krastiņš un Andris Apinītis, un viens deputāts – Juris Karlsons – no frakcijas "Satversme". Turklāt ir trīs pārstāvji no Latvijas Bankas: Ilmārs Rimševičs, Guna Varslavāne – Latvijas Bankas Juridiskās pārvaldes vadītāja un Silvija Lejniece – Latvijas Bankas Komerbanku un citu kredīties-tāžu darbības regulēšanas pārvaldes vadītāja; kā arī trīs pārstāvji no

valdības: finansu ministra pirmais vietnieks Uldis Osis, Ekonomisko reformu ministrijas Privatizācijas metodoloģijas un uzņēmējdarbības likumdošanas daļas vadītāja vietnieks Eduards Lazdiņš un Finanšu ministrijas Naudas apgrozības valsts vērtspapīru un kredītu daļas galvenā ekonomiste Jevgēnija Lībiņa.

Jāsaka, ka mēs ilgu laiku kā iespējamo kandidatūru priekšsēdētāja amatam uzskatījām finansu ministra kandidatūru. Tomēr finansu ministrs ir lūdzis, teicis arī izskatīšanas laikā frakcijās, lai neizskata viņa kandidatūru veselības stāvokļa dēļ, jo ir iespējams, ka tuvākajos divos mēnešos viņš praktiski nevarēs būt darbā. Viņš lūdz, lai pēc pienākumu sadales šo komisiju vadītu finansu ministra pirmais vietnieks.

Tālāk 6.punkts paredz, ka šī pārveidošanas un privatizācijas komisija uzrauga Latvijas Bankas nodaļas reorganizācijas un privatizācijas laikā. Šis punkts būtībā pilnā mērā izriet arī no Starptautiskajam valūtas fondam adresētā mūsu valsts memoranda, ko ir nosūtījis valdība un Latvijas Banka un kas paredz, ka ir jāizveido īpaša pārvaldes grupa, kura uzraudzītu banku nodaļas banku pārveidošanas un reorganizācijas laikā.

Tālāk tiek paredzēts, ka šī komisija darbojas saskaņā ar Latvijas Republikas likumu "Par valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas komisijām", izņemot tos gadījumus, kad šādai komisijai šajā lēmumā ir dotas kādas citas tiesības.

Tālāk tiek paredzēts, ka šī komisija pieņem lēmumus par Latvijas Bankas struktūrvienību reorganizāciju vai privatizāciju, kurus, protams, atbilstoši likumdošanai ir iespējams pārsūdzēt tiesā. Pārveidošanas uzraudzības un privatizācijas komisija ir tiesīga izveidot privatizācijas komisiju atsevišķas struktūrvienības privatizācijai. Šeit netiek noteikts, vai tiek veidota viena vai divas lielas bankas Latvijā, vai tiek veidotas vairākas bankas. To atbilstoši tiem materiāliem, kas tiek iesniegti komisijai, var izlemt pati komisija un nepieciešamības gadījumā atbilstoši likumam radīt citas privatizācijas komisijas.

Priekšsēdētājs: Godātie kolēģi pirmajās rindās, lūdzu, runāriet mazlietiņ klusāk! Pat es dzirdu visu, ko jūs runājat.

O.Kehris: Tālāk tiek paredzēts, ka privatizācijas komisija no šā lēmuma pieņemšanas dienas sāk pieņemt privatizācijas projektus. Tiesa, tā kā šis lēmuma projekts ir jau bijis iekļauts darba kārtībā un sabiedrībā tas ir izskanējis, šie projekti jau tiek būtībā pieņemti. Bet tomēr mēs uzskatām, ka šis punkts te būtu jāfiksē.

Un septītais šā lēmuma projekta punkts paredz, ka mēs uzdodam pārveidošanas uzraudzības un privatizācijas komisijai mēneša laikā sastādīt pārveidošanas un privatizācijas plānu, nosakot konkrēto struktūrvienību pārveidošanas vai privatizācijas kārtību un termiņus. Tādējādi privatizācijas un pārveidošanas pirmais etaps noslēgtos ar šā plāna sastādīšanu un varētu sākties otrs etaps, proti, pati privatizācija.

8.punkts paredz, ka privatizācijas rezultātā iegūtie līdzekļi ieskaitāmi privatizācijas fondā un pirmām kārtām varētu tikt izmantoti to banku uzturēšanai, kuras ir nokļuvušas finansiālās grūtībās. Šā punkta īpašo aktualitāti vajadzētu saistīt ar to... Mūsu kaimiņvalstī Igaunijā iepriekšējā nedēļā (un tas ir ļoti bīstams simptoms) trīs lielākās vai trīs no lielākajām, precīzāk sakot, Igaunijas bankām, to skaitā Tartu komercbanka, kura bija pirmā komercbanka un viena no lielākajām komercbankām Baltijā, ir pēc būtības bankrotējušas. Centrālā banka ir arestējusi to rēķinus. Tālāk tiek risināti no šiem lēmumiem izrietošie secinājumi.

Un 9.punkts paredz, ka vispārējo uzraudzību pār šo komisiju, ko mēs izveidotu, veiktu Latvijas Republikas Augstākā padome.

Es nedaudz gribētu akcentēt trīs šā lēmuma projekta, mūsuprāt, galvenos plusus. Pirmkārt, es gribētu uzsvērt, ka tas ir ļoti noslipēts un saskaņots, proti, saskaņots ar Ekonomisko reformu ministriju, ar Finanšu ministriju un Latvijas Banku, kur sākotnēji katrai no šīm institūcijām būtībā bija savs lēmuma projekts.

Diemžēl mums nav izdevies to saskaņot ar sākotnēji deputāta Grūbes, tagad ar Lauku frakcijas iesniegto dokumentu, lai gan mēs esam centušies dažus momentus ņemt vērā, kaut vai iekļaujot privatizācijas komisijā divus no šīs frakcijas pārstāvjiem.

Es dzirdu, ka iekļaut komisijā Andri Apinīti bija Lauku frakcijas priekšlikums. Tas mums ir iesniegts rakstiskā veidā, par ko ir attiecīgs dokuments. Ja es dažreiz jauču Lauku frakciju ar Lauksaimniecības un mežsaimniecības komisiju, tādā gadījumā es atvainojos, jo tik tiešām šo dokumentu ir parakstījis arī Grūbes kungs, bet tādā gadījumā to ir iesniegusi Lauksaimniecības un mežsaimniecības komisija.

Tātad es gribētu uzsvērt, ka šis jau ir astotais variants, kurš ir pietiekami saskaņots un noslipēts.

Trešā priekšrocība, ko es uzsvērtu, ir tā, ka šis dokuments atbilst Starptautiskā valūtas fonda koncepcijai, ko valdība iesniegusi šajā starptautiskajā organizācijā.

Galvenā atšķirība no Lauku frakcijas iesniegtā dokumenta būtu tā, ka Lauku frakcijas iesniegtajā dokumentā tiek paredzēts mēneša laikā iesniegt Augstākajā padomē tālākas struktūrvienības pārveidošanas un privatizācijas pamatprincipus. Es saprotu, ka deputātiem varētu likties pievilcīgs priekšlikums, ka viņiem vēl iesniegs un viņiem vēl būs iespējams skatīt šos pārveidošanas pamatprincipus. Mēs aicinātu tomēr to nedarīt šādu iemelsu pēc. Labi atceramies, kā sākām skatīt privatizācijas koncepciju. Pēc tam jau pieprasījām likumu un ievilcinājām privatizāciju apmēram uz gadu. Es domāju kopējo privatizāciju.

Mēs aicinātu pašlaik šai komisijai ne tikai dot uzdevumu sagatavot šo koncepciju, ko banka uzskata jau par lielā mērā sagatavotu, bet dot tai arī tiesības lemt, protams, paturot spēkā to, ka arī mūsu lēmuma projektā ir saglabāts šis divpakāpju moments, un Augstākajai padomei, Augstākās padomes frakcijām vai komisijām jebkurā gadījumā pēc mēneša ir tiesības pieprasīt šo plānu izskatīšanai.

Mēs šo lēmuma projektu centāties apspriest. Dažādu iemeslu pēc, kas bija varbūt objektīvi un subjektīvi, to skaitā valdības reorganizācija, mēs to atlikām apmēram divus mēnešus, kopš tas tika iekļauts darba kārtībā. Tāpēc es aicinātu tomēr jau pašlaik izšķirties un, ja ir nepieciešams, realizēt šajā lēmumā paredzētās kontroles un uzraudzības funkcijas, nevis izveidot komisiju, kura tikai pašlaik nodarbotos ar koncepcijas izstrādāšanu.

Otrs moments, kurš, manuprāt, nav pieņemams alternatīvajā lēmuma projektā, ir tas, ka tiek paredzēts, kā nodrošināt nodalāmo struktūrvienību pārvaldi, izveidojot šim nolūkam varbūt arī vēl kādas nepieciešamas institūcijas. Mēs domājam, ka pietiktu ar esošajām institūcijām, jo no šā lēmuma pieņemšanas brīža tiesības pārvaldīt Latvijas Bankas nodaļas pārietu uz šo mūsu izveidoto komisiju. Nevajadzētu veidot vēl kādas papildu institūcijas, noņemot šai komisijai atbildību. Uzskatām, ka mēs izveidojam šo komisiju un ka tā ir atbildīga, tā atbild Augstākajai padomei gan par šo banku nodaļu uzraudzību, gan pārveidošanu, gan privatizāciju.

Ar to es arī varētu beigt, cerot, ka debatēs uz jautājumiem par banku atbildēs Latvijas Banka. Vēl tikai jāpiebilst, ka finansu ministrs lūdz atvainoties, jo viņš veselības stāvokļa dēļ šodien nevar piedalīties sēdē. To viņš darīja zināmu šorīt. Iespējams, ka arī tuvākajos mēnešos viņa darbība būšot apgrūtināta veselības stāvokļa dēļ.

Priekšsēdētājs: Paldies Kehra kungam. Godātie kolēģi, vai būtu lietderīgi tūdaļ uzdot jautājumus Kehra kungam vai pēc ziņojuma par alternatīvo projektu? Uzreiz labāk! Lūdzu jautājumus!

Pirmais jautātājs ir Lagzdiņa kungs, pēc tam – Freimaņa kungs.

J.Lagzdiņš: Kehra kungs, lai es varētu balsot par šo lēmuma projektu, kurš, cik es saprotu no jūsu ziņojuma, atļaus privatizēt ievērojamu valsts mantas un citu valsts pārziņā esošo vērtību daļu, es gribētu tomēr zināt, kas šajā mantā un šajās vērtībās ietilpst, kādi nekustamie īpašumi, cik daudz, kāda ir to šodienas aptuvenā vērtība, cik daudz tur ir naudas līdzekļu, cik daudz tur ir valūtas, cik daudz tur ir inventāra un kādas citas vērtības tur ir. Tas ir pirmais jautājums.

Otrais jautājums ir tāds. Vai tie deviņi biedri, kas ir minēti 6.punktā, visi ir saistīti ar komercbanku struktūrām, vai kāds arī nav saistīts?

O.Kehris: Uz pirmo jautājumu es varu atbildēt, ka mums bija komisijā diskusija par to, cik precīzi pielikumā būtu jāatbilst šo banku aktīvi, varbūt arī pasīvi, tomēr mēs izšķīrāmies, arī ņemot vērā bankas argumentus, ka ir iespējams pielikumā uzrādīt šīs 48 Latvijas Bankas nodaļas un to atrašanās vietas. Tas ir parādīts pirmajā pielikumā.

Tālāk jau par šo banku portfeļiem ir paredzēts 4.2.punktā, proti, novērtēt pārveidojamo un privatizējamo struktūrvienību kredītporfeļus, aktīvu un pasīvu stāvokli. Banka mums argumentēja to komisijā. Mēs tiešām arī prasījām sākotnēji vairāk, bet to ļoti īsā dokumentā nav iespējams parādīt, jo tas ir saistīts ar iepriekšējiem parādiem, ar šo parādu novērtēšanu, jo dažiem no šiem parādiem ir varbūtība, ka tos var atdot, daži ir ļoti niecīgi un līdzinās nullei, dažiem ir 10 procentu, dažiem – 30, dažiem – 50. Tajā skaitā ir runa par mūsu valsts banku iepriekšējos gados izdotajiem kredītiem lielāko tiesu valsts uzņēmumiem.

Tādējādi šeit Latvijas Banka, es ceru, būtu gatava sniegt pārskatu un ziņojumu par šo banku ipašumiem un galvenokārt jau par aktīviem un pasīviem, lai gan es uzsvērtu, ka tomēr lielākā banku bagātība ir banku klienti. Un banku klienti, tāpat viņu ieguldījumi bankā, pašlaik, jūs zināt, mainās, zināt, kā mums veidojas norēķini, tādēļ es saprotu, ka bankai varbūt ir grūti pašlaik precīzi norādīt to, jo ēkas, kas šeit ir paredzētas, ēkas... Tas ir tieši paredzēts lēmumā, ka tiek slēgts nomas līgums par ēkām, bet par aktīviem un par pasīviem mums diemžēl bieži šķiet (un es jau arī minēju šo Igaunijas pieredzi), ka šeit esam ļoti lielos plusos. Tā ir stipri pārspīlēta doma. Bet precīzi tas šeit būtu jāziņo bankai, jo mēs esam noklausījušies komisijā tikai Latvijas Bankas ziņojumu.

Par otro jautājumu. Man personīgi nav zināms, un mēs neesam veikuši tādu izmeklēšanu, ka kāds no šeit nosauktajiem komisijas locekļiem, izņemot divus, kas ir citu banku valdēs vai strādā citās bankās... Augstākā padome ir apstiprinājusi, vai, precīzāk sakot, ne Augstākā padome, bet Ministru padome ir apstiprinājusi Investīciju bankas padomi, kurā ietilpst Uldis Osis un Edmunds Krastiņš, gan šīs komisijas priekšsēdētājs, gan vietnieks. Tā kā Investīciju banku ir veidojusi valsts, mēs neuzskatījām par... Tas man ir zināms personīgi. Par pārējiem man nav zināms, un šādu izmeklēšanu neesam darījuši vai arī līdz šim neesam uzskatījuši to par nepieciešamu.

J.Lagzdīņš: Godāto referent, es gribētu tomēr precizēt, dzirdēt no jums precīzu atbildi. Sakiet, lūdzu, kad jūs varētu iesniegt Augstākajai padomei dokumentu, kurš kaut aptuveni atspoguļotu privatizējamo objektu vērtību sarakstu, kādi ir nekustamie ipašumi, cik liela ir to aptuvenā vērtība, kādi ir pasīvu un aktīvu stāvokļi, cik tur ir valūtas, cik tur nav valūtas, rubļos varbūt tur ir minusi, bet kāda ir aina? Es nevaru balsot par to, ko es nezinu.

O.Kehris: Lagzdīņa kungs, es centos jums paskaidrot. Mēģināšu to darīt vēlreiz. Informācija par banku aktīviem un pasīviem mainās katru dienu. Bankas bilanci var saņemt pēc katras dienas rezultātiem, un to mēs varam pieprasīt, jo banku ipašumā... Banka balstās uz savu klientu naudu. Šī nauda katru dienu pieaug vai samazinās. Tāpēc šādu informāciju uz konkrētu datumu ir iespējams sniegt.

Ja ir runa par ēkām, tad ar šo lēmuma projektu nekādā ziņā netiek pārkāpti vai ierobežoti tie likumi, kas ir pieņemti par denacionalizāciju, par namīpašumu atdošanu. Šie procesi turpinās. Jūs apmēram zināt, kā tie rit. Daži ipašumi ir bijušie banku ipašumi. Arī Latvijas Bankai ir uzskaitē par to, cik iepriekš Latvijas laikā ir bijušas bankas un kādās telpās. Bet šeit ir runa par nomas līgumiem. Tas paliek valsts ipašums, visas tās bankas paliek valsts ipašums, par to izmantošanu tiek slēgti nomas līgumi.

J.Lagzdīņš: Tas nekur nav redzams.

Priekšsēdētājs: Jautā Freimaņa kungs, pēc tam – Silāra kungs.

J.Freimanis: Es ļoti vēlētos, lai uz šo jautājumu kaut kādā veidā pēc tam atbildētu arī Edmunds Krastiņa kungs, jo tas būs jautājums abiem.

Kehra kungs, pirms divām dienām jūs uzstājāties par šo jautājumu frakcijā "Satversme". Laiks ir gājis uz priekšu, un šajā sakarībā mans jautājums ir šāds. Sakiet, kāds mehānisms ir iestrādāts šajā dokumentā jeb šajā lēmumā, lai kontrolētu, kas tas būs par kapitālu, kas privatizēs šīs banku struktūras? Redziet, es domāju... to skaitā tādas, kas ir saistītas ar mafiozām, kriminālām struktūrām. Tas ir pirmkārt. Un kapitāls, kas ir caur meitasorganizācijām saistīts ar mūsu brīvo Krieviju.

Kā jums zināms, Zemes banka jau ir izlaidusi akcijas un visas tās ir nopirkusi viena organizācija, kuras vienīgā latviskā pazīme ir nosaukums "Arnis". Tā ir nopirkusi visus vekselus, kādi vispār ir izlaisti. Kāda ir garantija, ka vienā jaukā brīdī, tā sakot, finansu situāciju pie mums nekomandēs, teiksim, kaut kāda Sebežas banka Rēzeknē vai Piļāvas banka Daugavpilī? Lūdzu, atbildiet uz šo jautājumu!

O.Kehris: Paldies, Freimaņa kungs, par jūsu jautājumu. Vienīgais garants ir šī komisija, kura izskatīs tos iesniegumus, kas tai ir iesniegti, un mūsu uzticība šai komisijai. Šajā komisijā ietilpst arī jūsu frakcijas loceklis Juris Karlsons kungs. Ja šai komisijai rodas bažas, tai vienmēr ir iespējams informēt Augstāko padomi un lūgt iejaukties.

Ja jūs varat izdomāt kādu citu mehānismu, vai jūs domājat, ka tas būtu jāņem 200 cilvēkiem zālē, un kā tas notiks, jo katrā no šiem gadījumiem ir acimredzot... Latvijas Banka varētu informēt par to, kādus priekšlikumus tā ir saņēmusi un kādi veidosies šie... Tādējādi man ir... Es nezinu, kādu citādu shēmu jūs piedāvātu. Mēs uzskatījām, ka šī shēma ir ļoti optimāla, un praktiski citu iespēju neredzējām.

J.Freimanis: Man ir papildu jautājums. Kehra kungs, es jums pilnīgi piekritu, bet mēs nedrīkstam, pieņemot šo lēmumu, visu reducēt uz komisijas morālo stāju. Jūs iesakāt visu lēmumu un ļoti svarīgu situāciju valstī pamatot ar deviņu cilvēku morālo stāju. Te ir paradokss.

O.Kehris: Freimaņa kungs, bet kas tad notiek ar mūsu pārējo privatizāciju, kur mums ir neskaitāms daudzums privatizācijas komisiju? Ar ko vien ārzemēs mēs runājam, un tas ir diezgan vispār pieņemts, ka korupcijas līmenis ir augsts, jo vispārējā nabadzība mums ir diezgan augsta. Jo vairāk komisiju, jo lielāks ir korupcijas līmenis. Tā diemžēl ir tāda aksioma.

Kādu citādu shēmu jūs varētu piedāvāt? Es vērtēju gan šo cilvēku profesionalitāti, gan publiskumu, izvērtējot šos priekšlikumus, bet ja jūs... Pats teicāt, ka pēc nosaukumiem spriest nevar, pēc degumiem spriest arī nevar. Kā jūs gribētu atdalīt šo, teiksim, nacionālo kapitālu no cita kapitāla? Protams, ja ir runa par ārvalstu juridisko personu līdzdalību, tad to ir reglamentējusi mūsu likumdošana, bet to, ka kāds kādam latvietim Arnim ir aizdevis naudu un piedalās, teiksim, šo banku privatizācijas procesā... Lūdzu, kontrolējiet! Tas ir citu institūciju uzdevums, mēs nevaram šeit paredzēt, vismaz mums nav bijuši priekšlikumi, kā to izdarīt labāk.

Priekšsēdētājs: Silāra kungs, pēc tam – Kides kungs.

I.Silārs: Man ir jautājums par abu priekšlikumu priekšpēdējo punktu. Tie ir vienādi. Jautājums ir tāds. Vai tomēr nevajadzētu šeit konkretizēt, jo ko gan nozīmē, ka "vispārējo uzraudzību veic Latvijas Republikas Augstākā padome"? Man tūdaļ ir jautājums – kas konkrēti, jo citādi tas būs tikai ķeksītis. Vai nevajadzētu kādai konkrētai komisijai vai Prezidijam?

O.Kehris: Paldies. Mēs apspriedām šo jautājumu. Viens no variantiem varētu būt, ka tā būtu bijusi Ekonomikas komisija, tomēr mēs domājam, ka labāk būtu, ja ir Augstākā padome. Tas mehānisms ir tāds: ja pēc mēneša tiek iesniegts lēmuma projektā paredzētais konkrētais plāns par struktūrvienību pārveidošanu un privatizāciju, jebkura komisija un jebkura frakcija var pieprasīt sev un iepazīties ar šiem dokumentiem. Tas, protams, nemazina Ekonomikas komisijas lomu, bet mēs domājam, ka labāk varbūt ir... Ja jums ir citi priekšlikumi, lūdzu, bet mēs domājam: ja tā būtu, pieņemsim, tikai Ekonomikas komisija, kas sašaurinātu to, jo ļoti iespējams, ka tie deputāti vai frakcijas, kam ir šī interese, to arī neaizmirstu un pieprasītu, teiksim, šos dokumentus. Pieņemsim, frakcija "Satversme" vai Lauksaimniecības un mežsaimniecības komisija. Bet, ja jūs uzskatāt, ka jāprecizē viena komisija, lūdzu.

I.Silārs: Jo citādi... jūs saprotat, ir tas, ka katra frakcija un katrs deputāts to dara. Tas jau ir automātiski, tādēļ jau nav jāliek īpaša lēmumā. Citādi te ir ielikts tas pats, kas jau ir, kas ir ikdienā. Ja nav neviens konkrēts pārbaudītājs, tad tas nozīmē: ja kādam ir interese... Un atkal, ka jums nebija intereses... Es ceru, ka jūs saprotat, ko es domāju.

O.Kehris: Paldies. To mēs varam izskatīt.

Priekšsēdētājs: Kides kungs, pēc tam – Lucāna kungs.

E.Kide: Kehra kungs, pašlaik tā banku sistēmas daļa, ko šīs lēmums paredz privatizēt, faktiski sastāda visu banku sistēmas pamatdaļu Latvijā. Šie uzņēmumi, šīs bankas pašlaik veic ļoti daudzveidīgas funkcijas, tajās ir gan celtniecības banku nodaļas, gan agrobanku nodaļas un norēķināšanās nodaļas. Man ir tāds jautājums. Kādēļ tāda steigā, pirms izstrādāta koncepcija par banku sistēmas reorganizāciju Latvijā, jau vajag izziņot ar šo lēmumu pilnu privatizāciju, izziņot sarakstu un pieņemt projektus, kad vispār nav skaidra koncepcija?

Tajā pašā laikā šeit par priekšsēdētāju ir izvirzīts finansu ministra pirmais vietnieks Oša kungs. Viņš ir iesniedzis Budžeta komisijai un arī deputātiem Finanšu ministrijas priekšā likto banku sistēmas koncepciju, kura paredz dažādus alternatīvus variantus. Ja visus šos uzņēmumus, ko jūs paredzat, privatizēs tik ātri, tad arī šo projektu, es saprotu, nevar realizēt. Kāpēc tāda steiga ar privatizēšanu, pirms vēl nav skaidrības, kāda ir koncepcija un kāda būs banku struktūra pēc tam? Vai netraucēs tie privatizētie uzņēmumi?

O.Kehris: Godātais Kides kungs, diemžēl es nevaru piekrist tai pusei, kāpēc tik sasteigti un kāpēc tik ātri... Šie lēmuma projekti tika iesniegti komisijās pirms Jāņiem, jo valdība ar Godmaņa, Siliņa un Repšes parakstiem ir apņēmusies līdz 1992.gada 1.augustam... "Mēs plānojam", es lasu tekstu no parakstītā valdības ekonomiskās politikas memoranda: "izveidot īpašu pārvaldes grupu, lai uzraudzītu banku nodaļas šajā pārveidošanas un privatizācijas laikā". Un ir apņēmusies tāpat ar 1.janvāri, kad ir jāizbeidz tas, ka Latvijas Banka pašlaik atbild un nodarbojas gan ar komercfunkcijām, gan pārvalda šīs... ko aizliedz likums, mūsu pieņemtais likums, un kas ir visas pasaules prakse.

Šis saskaņošanas process ritēja jau pirms mūsu atvaļinājuma, tāpēc ka mums bija trīs alternatīvie, pēc tam ceturtais projekts. Mēs tajos aptuveni esam ietvēruši to situāciju, par kādu es ziņoju pašlaik, tāpēc es nekādi nevaru uzskatīt, ka tas būtu sasteigti.

Es atbildēju uz jūsu jautājuma otro pusi. Ja mēs runājam par koncepciju vai par plānu, kādu jūs to tādā gadījumā redzat? Vai jūs tiešām domājat, ka, ja šī koncepcija vai šis plāns tiks iesniegts Augstākajā padomē, tad Augstākā padome par to balsos un izvērtēs visus šos punktus tā, kā mēs par parādīju pārtaisījām jau budžeta apspriešanu? Jūs piedāvājat tādu šo shēmu? Augstākā padome jebkurā brīdī var to darīt.

Bet, ja mēs šai komisijai pašlaik uzdodam tikai un vienīgi izstrādāt koncepciju, tādā gadījumā tā nevar rīkoties pašlaik, jo mums ir jādala, ka nevis vairs Repšes padome, bet tieši šī komisija jau pārvalda Latvijas Bankas nodaļas. Piemēram, es zinu, ka Jēkabpils nodaļa jau ir iesniegusi, tā varētu ziņot. Man nav pēdējās pilnas informācijas. Visu to informāciju, kas mums tika iesniegta, mēs pašlaik nododam Latvijas Bankai. Acīmredzot tā to nodos šai izveidotajai komisijai.

Pašām bankām, kuras grimst un mēģina kaut kā ķepuroties, ir priekšlikumi, kā to darīt. Jo jautājums jau ir par klientiem. Banka ir tad, ja ir klienti. Pa to laiku, kamēr mēs šim valsts bankām neļaujam pārvērsties, klienti pāriet uz citām bankām. Ļoti daudzi jau ir pārgājuši uz ārvalstu bankām. Lielie valsts uzņēmumi jau lielākoties glabā naudu tikai Krievijā. Vismaz Krievijas rubļus. Tāpēc ir jāizskata šī iniciatīva, kas nāk, un tāpēc prasīt šeit visaptverošu koncepciju no kaut kā... Tāpēc apšaubu... Ja, pieņemsim, Jēkabpils uzņēmumi, kuri ir klienti savai bankai, ir iesnieguši, kā viņi to mēdz darīt, ja šī komisija, kurā ir deputāti, kurā ir valdība un kurā ir banka, uzskata, ka to var darīt, tad kāpēc mums to bremsēt un prasīt vēl šeit visaptverošu koncepciju! Es neticu, ka tā ir iesniegta. Tā var mainīties ar katru dienu. Es saku, kaut vai šis Igaunijas simptoms...

E.Kide: Kehra kungs, es nerunāju par kalendārajiem termiņiem, ne arī par to, ka Augstākā padome, kur nav tik plašs speciālistu loks, varētu šo koncepciju izstrādāt šeit uz vietas. Bet es esmu "par" vai "pret" secību, ka vispirms nublicētu visu privatizējamo banku sarakstu, paņemtu privatizācijas projektus un pēc tam grupa izstrādātu koncepciju.

Es domāju, ka vismaz koncepciju, protams, Augstākā padome apstiprinātu. Kā es no jums pašlaik saprotu, tā katru dienu mainīsies un to pieņems tikai šī uzticamā komisija, kurā strādā pamatā tikai bankas speciālisti, neskaitot dažus deputātus. Es esmu pret šo secību, ka vispirms sarakstus un pēc tam tikai domāt, kā darīt.

O.Kehris: Manā izpratnē šī secība šeit ir paredzēta, ka nedēļas laikā. Es ceru, ka banka tam tikai piekristu, jo mums tas ir jādzird. Viņi prasīja mēnesi, bet laiks ir pagājis, un es ceru, ka viņi ir kaut ko darījuši, lai nedēļas laikā novērtētu mantu, novērtētu portfeļus un izdarītu visu 4.punktā nepieciešamo, un mēneša laikā sastādītu pārveidošanas un privatizācijas plānu, nosakot konkrēto struktūrvienību pārveidošanas vai privatizācijas kārtību un termiņus. Un tad šo plānu jau var sākt realizēt, paredzot, ka mēs dodam tiesības šai komisijai to darīt.

Es uzskatu, ka nav nepieciešams, ar visu cieņu, ka mēs šajā zālē ar balsu skaļumu mēģināsim aizstāvēt vienas vai otras intereses, lai veidotu vienu milzīgu komercbanku vai divas bankas, kādi šeit ir bijuši

priekšlikumi, vai pieiet tam, teiksim, tā, kā šie cilvēki uzskatīja. Bet tas neizlēdz to, ka jebkurā gadījumā Latvijas Augstākajai padomei ir tiesības iepazīties un pieprasīt. Bet atcerieties tik tiešām, kā bija ar privatizācijas koncepcijām! Tātad mums nav nekādas garantijas, ka, ja mēs iesniegsim, ja šī komisija iesniegs mums savu privatizācijas plānu, varbūt vēl divus privatizācijas plānus, to skaitā varbūt no Daugavpils, kuri interesējas, un kādi citi, tad Augstākā padome tagad šeit atkal skatīs šīs trīs dažādas... Es šādu ceļu uzskatu par absolūti nepieņemamu.

Ja, teiksim, mēs uzskatīsim, vai frakcijas, komisijas, kuras var dabūt informāciju no šiem saviem pārstāvjiem, kas ir šajā komisijā, uzskatīs, ka mēs vairs nevaram uzticēties Karlsonam, Apinītim, Krastiņam vai pārējiem, tad prasīsim šeit un labi ķidāsim šeit.

Man šķiet, ka banku privatizācijas koncepcijā, ja mēs šeit gribēsim izskatīt... Lai gan es drusciņ pat apšaubu, kā to uzrakstīt, jo, ja jau ir Jēkabpils nodaļa, es nevaru saprast, kāpēc jūs esat pret to, ka mēs publicējam. Tas tieši, manuprāt, ir tas labākais variants, ka mēs publicējam šo sarakstu. Un tas notiek, un visiem ir zināms. Var būt, ka uz šo Jēkabpils nodaļu iesniegs ne tikai paši jēkabpīlieši, varbūt iesniegs kādi citi. Varbūt Jēkabpili ir divi interesenti uz šo banku.

E.Kide: Par to paldies. Par otro...

Priekšsēdētājs: Kides kungs, mums ir deviņi jautājumi.

E.Kide: Bet es lūdzu divus jautājumus no Budžeta komisijas. Tas nav mans personiskais jautājums. No Budžeta komisijas šeit vairāk neviena nav.

Priekšsēdētājs: Lūdzu, bet tikai koncentrētāk. Mums uz katru jautājumu aiziet apmēram 10 minūtes.

E.Kide: Varbūt uz atbildi, ne tikai uz jautājumu, Birkava kungs.

Priekšsēdētājs: Jā, kopā.

E.Kide: Man šāds jautājums, Kehra kungs. Budžeta komisija ar savu lēmumu iesniedza priekšlikumus jums šīs privatizācijas un pārveidošanas komisijas sastāvā iekļaut arī tautsaimniecības pārstāvjus, ne tikai deputātus. Deputātus jūs esat iekļāvuši. Bet šeit ir tikai deputāti. Un ir banku speciālisti. Un priekšsēdētājs nav deputāts, bet finansu ministra vietnieks. Mēs likām priekšā, lai nebūtu pēc tam cīņas par banku koncepciju ar tautsaimniekiem, iekļaut bez mūsu deputātiem arī vienu tautsaimnieku no lauksaimniekiem un vienu no rūpniecības pārstāvjiem. Kā jūs skatāties uz Budžeta komisijas priekšlikumu?

O.Kehris: Mēs izskatījām šo priekšlikumu. Es pats personiski būtu pilnīgi pret to. Ko nozīmē viens rūpniecības vai viens lauksaimniecības speciālists? Mums ir rūpniecības speciālisti, kas velk uz to, lai saglabātu esošo rūpniecības sistēmu, lai saglabātu valsts sektoru un to nostiprinātu un varbūt kādreiz pēc tam to privatizētu. Mums ir, kas uzskata, ka ir jāveido mazi uzņēmumi un ka tiem ir jāmeklē izeja uz Rietumu tirgu. Mums nav rūpniecības koncepcijas un mums nav iespējams paņemt vienu šo rūpniecības speciālistu. Tāpēc es personīgi būtu par to ļoti priecīgs.

Bet komisijā jau mēs to apspriedām, meklējot kaut kādus kompromisus. Mēs piedāvājām, un banka un Finanšu ministrija tam piekrita. Tas bija vienā no etapiem, laikam pirms kādām trim nedēļām komisijas sēdē. Banka piekrita izņemt no komisijas vienu savu locekli, Finanšu ministrija – vienu savu, to vietā iekļaujot vienu no lauksaimniecības un vienu no rūpniecības. Komisijas sēdē piedalījās valdības vadītājs, finansu ministrs un visas ieinteresētās personas. Tā kā bija Lauksaimniecības un mežsaimniecības komisijas iesniegums ar konkrētu uzvārdu – deputātu Apinīti, mēs to iesniedzām. Godmaņa kungs komisijas sēdē solīja, ka līdz nākamajai pirmdienai viņš nosauks, kurš būs rūpniecības pārstāvis. Viņš to nevarēja nosaukt. Tad mēs teicām, ka iekļausim pašu Millera kungu. Bet jau vakar, apspriežot frakcijā, vienojāmies tomēr par tādu deputātu sastāvu, kāds šeit ir pašlaik, jo principā tas nav nozaru jautājums. Tas ir Finanšu ministrijas un banku attīstības jautājums. Lai gan, es saku, mēs nesagaidījām šo kandidātūru no rūpniecības puses, bet no lauksaimniecības tas ir ņemts vērā. Nozares ir ļoti dažādas: transports, sakari un tā tālāk. Tad mēs nekur netiksim.

E.Kide: Paldies.

Priekšsēdētājs: Es lūgtu Kehra kungu, ja iespējams, mazlietiņ koncentrētāk atbildēt.

Lucāna kungs, pēc tam – Grūbes kungs.

J.Lucāns: Kehra kungs, iekams es uzdošu savu jautājumu, man gribētos precizēt. Jūs teicāt, ka Latvijas Bankai nodalītas visas komercfunkcijas. Varbūt nosauciet, konkrēti kādas komercfunkcijas, jo man nav zināms, kādas intelektuālās funkcijas bankai piemīt. Tāpēc es gribētu šīnī jautājumā skaidrību, lai varu uzdot jautājumu tālāk.

O.Kehris: Man būtu jāizšķiras un jālūdz Birkava kungam un kolēģiem, kā man to darīt. Man priekšā ir likums "Par Latvijas Banku", kurā ir paredzēts, kādas funkcijas veiks centrālā banka. Atsevišķs likums ir par komercbankām, kas ir pieņemts Augstākajā padomē. Mēs varētu šīs galvenās jums nolasi, un būtu ļoti precīzi...

Priekšsēdētājs: Kehra kungs...

O.Kehris: Varbūt to varētu darīt Lucāna kungs pats, jo, ja nav atšķirības starp komercbankām un centrālo banku, tad es varu sniegt šo izskaidrojumu.

Priekšsēdētājs: Kehra kungs, Augstākajā padomē pastāv...

J.Lucāns: Te ir runa par funkcijām...

Priekšsēdētājs: Lucāna kungs, Augstākajā padomē pastāv preumpcija, ka deputāti zina likumus, kurus ir pieņēmuši, un tāpēc atkārtot to nevajadzētu.

O.Kehris: Tad es atvainojos un paskaidrošu īsi tikai to, ka pašreizējā brīdī Latvijas Banka pilda likumā par centrālo banku paredzētās funkcijas. Ar īpašu Augstākās padomes lēmumu tai ir atļauts līdz 31.decembrim pildīt arī komercfunkcijas attiecībā uz šīm 48 filiālēm Aucē, Jēkabpilī un tā tālāk, kuras veic klientu apkalpošanu.

J.Lucāns: Tādā gadījumā man būtu precīzāks jautājums: vai kredītēšana ir komercfunkcija?

O.Kehris: Kredītēšana ir komercfunkcija.

J.Lucāns: Tādā gadījumā mans pirmais jautājums ir tāds. Sakiet, kādā veidā valsts ar kredītēšanas palīdzību varēs realizēt savu politiku, ja visas šīs funkcijas tiks atdotas komercbankām?

O.Kehris: Pirmkārt, tas tiešām ir pārmetums gan Latvijas Bankai, gan Finanšu ministrijai, ka neesam sagaidījuši kredītlikumus, lai gan ir arī mūsu komisijas vairākkārtēji atgādinājumi. Par kredītlikuma nepieciešamību ir runāts no šīs tribīnes vairākkārt. Kredītlikumam ir jābūt, un tajā ietilpst šī kredītpolitika. Bet, ja jūs ar kredītpolitiku domājat subsidiāras slēptā veidā neefektīviem valsts uzņēmumiem vai kādai nepietiekami efektīvai nozarei... Tāda prakse arī ir pasaulē. To var darīt, bet tādā gadījumā tam ir jāatrod līdzekļi budžetā caur nodokļiem vai citādā veidā, kaut ko pārdodot. Tad šos līdzekļus dod jebkurai no bankām uz liguma pamata. Tā var būt Latvijas Banka, valsts komercbanka vai cita banka, kurai dodam šos līdzekļus. Ja dodam līdzekļus, tad arī banka realizēs to politiku, ko nosaka naudas devējs.

J.Lucāns: Un pēdējais jautājums. Vai jūs cerat, ka šādā veidā, teiksim, rajonu bankās atjaunosies klientūra? Jūs zināt, ka pašreiz rajonu bankas ir tukšas un ka tajās neviens vairs neiegrīzās.

O.Kehris: Varbūt paši klienti ir izvēlējušies un grib strādāt ar daudz efektīvākām bankām, kuras ir drusku tālāk, nevis drusku tuvāk, bet veiksmīgi apkalpo klientu vajadzības, to starpā veic norēķinus ar citām valstīm, ar citiem uzņēmumiem, un dara to efektīvāk.

Bet mēs galīgi neesam par to, lai klientam uzspiestu, kurā bankā viņam būtu jābūt administratīvā veidā, kā varbūt tas iepriekš ir bijis. Bet visiem lauksaimniecības uzņēmumiem – caur vienu banku, rūpniecības – caur otru. Šāds piedāvājums ir eksistējis dažus gadus bijušajā Padomju Savienībā. Citu veiksmīgu precedentu pasaulē nav.

J.Lucāns: Katrā ziņā mani šīs atbildes tomēr, Kehra kungs, nepārliecina, jo pašreiz cilvēki staigā ar naudas maisiem un banku pakalpojumu izmanto maz.

Priekšsēdētājs: Grūbes kungs, pēc tam – Kinnas kungs.

G.Grūbe: Kehra kungs, pirmais jautājums. Kā saprast jūsu attieksmi, ka banku reorganizācijas jautājums ir tikai banku un Finanšu ministrijas jautājums? Par ražotājiem klientiem jūs sakāt, lai tie iet "tālāk no ratiem", tā teikt. Kā to saprast? Tieši tā, kā jūs teicāt, ka tiem nav nekādas darišanas?

O.Kehris: Tādā gadījumā, Grūbes kungs, jautājuma būtība ir, kas ir ražotāji, vai tas ir rūpnīcas pārvaldes personāls vai rūpnīcā strādājošie. Tomēr es atļaušos vienu ļoti īsu piemēru par vienu konkrētu uzņēmumu Rīgā.

Atbrauca amerikāņi un bija gatavi šajā uzņēmumā, kurā ir 400 strādnieku, palielināt strādājošo skaitu par 440 strādniekiem, iedodot klāt vēl vienpadsmit savus speciālistus: finanšu menedžeri, mārketinga speciālistu, trīs brigadierus divās maiņās un firmas prezidentu. Viņi bija gatavi, palielinot strādājošo skaitu, uzsākt darbu, nedaudz izmainot tehnoloģiju, trīs mēnešu laikā. Bet firmas vadība uzdeva jautājumu, kas būs ar 121 pārvaldes aparāta darbinieku šajā uzņēmumā? Protams, viņi pateica, ka diemžēl šo cilvēku pakalpojumi nav vajadzīgi un ka viņus nevarēs nodarbināt šajā uzņēmumā. Protams, bez pārvaldes darbiniekiem, kuri pašlaik var lemt šos jautājumus, šis lēmums atbilstoši mūsu likumdošanai nevarēja virzīties uz priekšu. Viņi pateica – nē, mēs to nedarīsim, mums tas nav vajadzīgs.

Tātad kas ir tas rūpniecības speciālists? Ja jūs domājat, ka tas ir tas pats, kas valsts īpašuma rūpnīcas direktors, tad ļoti daudzos gadījumos (es nevaru teikt, ka visos) tas tā nav. Tāpēc man ir ļoti grūti atbildēt uz jautājumu un tāpēc es saku, ka šobrīd, kad finanšu sistēma mūsu valstī nav izveidota, tas ir nevis atsevišķu nozaru lobiju jautājums, bet speciālistu jautājums. Ja mēs gribam iet ātrāk uz priekšu, ja gribam iet un nemācīties no citu kļūdām, bet taisīt paši un mācīties no tām, tad mēs varam to saistīt.

G.Grūbe: Kehra kungs, ļoti atvainojos, es uzdevu precīzu jautājumu. Vai jūs uzskatāt, ka pie banku reorganizācijas klientiem, uzsvēru vēlreiz – klientiem, ir kaut kāda darišana vai nav? Par to bija jautājums, nevis par valsts uzņēmumu pārveidošanu.

O.Kehris: Klientiem ir darišana un viņiem ir brīva izvēle, kura banka viņus apkalpos. Ja viņi vēlas, viņi var apvienoties un veidot savu banku.

G.Grūbe: Ja vispār nav, tad brauc ar čemodāniem.

Otrs jautājums par jūsu visaptverošo komisiju. Kā izveidojusies tāda situācija jūsu piedāvātajā projektā, ka tas kandidāts, kuru Augstākā padome neapstiprināja par ekonomisko reformu ministru, tagad ir kļuvis par visu finanšu un banku sistēmas reorganizācijas pamatlīdzekli? Tātad – Oša kungs. Kā jums ir drosme likt priekšā šādu kandidātu?

O.Kehris: Jā, šāda liela drosme mums, Grūbes kungs, tik tiešām ir, jo, paskatoties, kas balsoja pret vai kas atturējās, balsojot par šo kandidāturu (mēs šo analīzi izdarījām), šāda drosme mums tik tiešām ir. Oša kungs no paša sākuma bija kā šīs komisijas loceklis, un valdības vadītājs rekomendēja, lai būtu finanšu ministrs kā šīs komisijas vadītājs. Līdz vakardienai vai līdz pēdējai apspriešanai frakcijās mēs to tiešām centāmies saglabāt un arī saglabājām. Tikai šodien, neredzot varbūt nepieciešamību, jo jūs arī aizstāvējāt šā lēmuma projekta izskatīšanas nepieciešamības straujumu, pret ko es nekādi nevaru iebilst, saņemot atbildi, ka finanšu ministra nebūs kādus divus mēnešus un ka viņš nevēlētos, lai viņu šeit iekļautu, un ka šos jautājumus viņa vārdā un Finanšu ministrijā kārto Oša kungs, kurš ir finanšu ministra pirmais vietnieks, un dokumentu par viņa atbrīvošanu no šiem pienākumiem mēs neesam izskatījuši vai saņēmuši komisijā, es esmu atļāvies, konsultējoties tikai ar dažiem komisijas locekļiem, jo komisijas sēdes mums nav bijis, pēc Siliņa kunga lūguma iekļaut Oša kungu Siliņa kunga vietā par šīs komisijas vadītāju, saglabājot no Finanšu ministrijas arī Lībiņas kundzi komisijas sastāvā.

G.Grūbe: Kehra kungs, bet jūs zināt, ko izteica arī frakcijas sēdē, ka Siliņa kungs būtiski ir oponents šim projektam.

Beidzamais jautājums. Kāda atbildība ir šai komisijai par savu darbību? Vai jūs varat minēt, kāda ir atbildība šai komisijai? Visām komisijām ir jābūt atbildībai.

O.Kehris: Atbildība šai komisijai ir fiksēta šā lēmuma 6.2.punktā, ka šī komisija darbosies saskaņā ar Latvijas Republikas likumu par valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas komisijām. Ja runa ir par Siliņa kungu, tad es varu teikt, ka nekādi nevaru piekrist jūsu viedoklim, jo ar Finanšu ministriju šis lēmuma projekts ir pilnā mērā saskaņots.

G.Grūbe: Es ļoti atvainojos, Kehra kungs, par šo jautājumu pabeidzot. Jūs sakāt par privatizācijas komisijām. Bet tām jau nav nekāda uzdevuma, tām ir brīvas rokas! Pēc šā papīriņa tās var darīt pilnīgi, ko grib! Tātad atbildības tām nav.

O.Kehris: Es saprotu: ja šī atbildība būtu noteikta jūsu projektā, tas būtu punkts, ko mēs labprāt iestrādātu savējā.

Priekšsēdētājs: Kinnas kungs. Pēc tam – Dineviča kungs.

J.Kinna: Kehra kungs, viena frāze jūsu ziņojumā man lika uzdot jums jautājumu. Jūs teicāt, ka banka uzskata privatizācijas koncepciju par sagatavotu. Tajā pašā laikā man bija tas gods piedalīties jūsu vadītās Ekonomikas komisijas sēdē, kur uzstājās Rimšēviča kungs, kurš teica, ka kredītportfeļu analīze ir uzsākta, bet tās pabeigšanai būs nepieciešami vēl vismaz divi mēneši. Kā jūs komentētu šo situāciju?

O.Kehris: Jautājumus Latvijas Bankai būtu labāk uzdot tomēr precīzi tai. Es saku, ka šis lēmuma projekts ir zināmā mērā liela kompromisa rezultāts starp divām ministrijām un Latvijas Banku. Es varu teikt, ka mēs mūsu komisijā arī ne tuvu nebijām apmierināti, ka mums šo portfeli nav, jo ir bijuši vairāki komisijas lēmumi. Es lūgtu šo jautājumu uzdot bankas pārstāvjiem, jo pēdējās divās nedēļās arī komisijā neesam to noskaidrojuši. Es ļoti ceru, ka viņi kopš mūsu pēdējās izskatīšanas ir pavisam izstrādājuši krietni uz priekšu. Mēs to nevaram darīt visu laiku.

J.Kinna: Un otra mana jautājuma daļa ir tāda. Jūs rakstāt, ka iesniedz, saskaņojot ar Latvijas Banku, Finanšu ministriju un Ekonomisko reformu ministriju. Valdības vadītājam dodoties uz ārzemēm, šajā dokumentā par komisijas vadītāju stāvēja ieraksts – finanšu ministrs. Kā jūs šobrīd saskaņojat ar Finanšu ministriju un Ekonomisko reformu ministriju, ar valdības institūcijām laika posmā, kad valdības vadītājs neatrodas uz vietas? Jūs to izdarījāt ar Dineviča kungu?

O.Kehris: Nē. Šeit ir rakstīts, ka iesniedz Ekonomikas komisija, saskaņojot ar Latvijas Banku, Finanšu ministriju un Ekonomisko reformu ministriju. Tādējādi ir saskaņots ar šīm ministrijām, nevis ar valdības vadītāju.

Es varu arī atklāt šā jautājuma vēsturi. Sākotnēji šis komisijas vadītājs (un tas bija arī Godmaņa kunga priekšlikums) bija Oša kungs. Pēc tam, kad valdības vadītājam vai valdībai radās ideja, ka Oša kungs varētu vadīt vienu no valsts komercbankām, bija jautājums, ka viens šīs bankas eventūlais vadītājs nevar vadīt arī šo komisiju. Tādēļ tajā brīdī tas bija arī mans priekšlikums premjerministram, ka ir jāmaina šis vadītājs. Tad Siliņam diezko nepiekrītot, tika uzdots vadīt šo komisiju. Par to mūsu rīcībā ir izraksts no Ministru padomes sēdes protokola. Jā, pašlaik tas nav saskaņots ar premjerministru, bet mēs uzskatām, ka šis jautājums ir jau tik ilgi gājis, un, zinot šā jautājuma vēsturi, ka iepriekš premjerministrs neizslēdza to, ka to var vadīt Uldis Osis, mēs uzskatām, ka nav nepieciešams šodien vēlreiz lūgt atlikt šo jautājumu, jo mēs jau to esam atlikuši pietiekami ilgi, un es uzskatu, ka varam lemt par šādu sastāvu, jo arī Siliņa kungs, es jums teicu, kādas motivācijas dēļ, šodien ir lūdzis, ka viņš nevarētu to vadīt šajā laika periodā.

J.Kinna: Paldies. Es gan to komentētu savādāk, bet lai tas paliek tā.

Priekšsēdētājs: Dineviča kungs. Pēc tam – Gavrilova kungs.

J.Dinevičs: Kehra kungs, principā atšķirība starp abiem papīriem un abiem variantiem ir jūsu varianta pirmais punkts. Visbūtiskākā atšķirība. Tāpēc man ir šāds jautājums. Līdz šim Latvijas Bankas kredītu politika nav kontrolēta. Latvijas Bankai nav bijušas noteiktas nekādas prioritātes, kuros virzienos kredīti būtu jādod. Latvijas Banka šos kredītus ir novadījusi uz leju attiecīgām struktūrām tādā secībā, kādā pati uzskatījusi par vajadzīgu. Līdz ar to ir iespējas izveidot vienas nodaļas bagātas un ietekmīgas, otras nodaļas padarot nabagas un tukšas. Līdz ar to banka pašreiz pati nosaka savā pielikumā, ko tā privatizēs un ko neprivatizēs. Ir pilnīgi iespējama situācija, ka šeit notiek zināms darījums. Vai, atstājot šo punktu, jūs varat pašreiz dot parlamentam garantijas, ka tas netiks izmantots ļaunprātīgi?

O.Kehris: Man diemžēl ir jāsaka, ka atšķirība starp projektiem ir pavisam citāda. Es nekādi nevaru piekrist, ka atšķirība ir pirmajā punktā. Par atšķirībām ziņoju savā ziņojumā. Galvenā atšķirība, ka viens vēl tikai uzdod izstrādāt koncepciju, otrs paredz šīs koncepcijas izstrādāšanas etapus un ļauj jau arī to darīt. Turklāt šajā projektā, ko ir ilgi izstrādājuši un izskatījuši Latvijas Bankas un valdības juridiskie dienesti, ir paredzēti arī šie momenti par lomu, tas ir precīzi atstrādāts un nostrādāts. Tāda ir šī galvenā atšķirība.

Bet, ja runājam par pirmo punktu, tāda gadījumā, manuprāt, nekādā ziņā nav runas par to, ka pēc šā momenta, kad komisija uzņemas pārraudzību pār komercnodaļām, jebkura no Latvijas Bankas nodaļām varētu veikt komercoperācijas. Tas nedrīkst būt atbilstoši likumam par Latvijas Banku. Ja jūs domājat, ka viņi turpinās saglabāt sev labākos klientus... Cits jautājums ir: ja Latvijas Bankai ir nodaļas kā Latvijas Bankas neatņemamas sastāvdaļas, kuras nenodarbojas ar klientu apkalpošanu, bet veic banku bankas funkcijas, tad šeit ir tā jautājuma būtība, vai esam pret to, ka Latvijas Bankai kā centrālajai bankai ir savas ēkas, savas pārstāvniecības arī citur, ne tikai Rīgā.

J.Dinevičs: Es atvainojos, Kehra kungs, jautājuma būtība ir drusku citāda. Es neesmu pret to, ka realizē likumu par centrālās bankas funkcijām. Jautājums ir pavisam vienkāršs. Ar līdzšinējo kredītesāšanas politiku Latvijas Bankai bija iespējas perfekti sagatavot zināmas nodaļas privatizācijai. Vai attiecīgi šo politiku komisija varēs izmainīt, jo pašreiz ir noteikts saraksts pirmajā pielikumā, kur viss jau ir fiksēts un viss jau ir sadalīts?

O.Kehris: Nē, man šādu datu nav. Pirmajā pielikumā ir iesniegtas banku nodaļas, kādas tās ir. Es ceru, ka tur nav nekas noslēpts. Man nav bijusi iespēja to pārbaudīt, bet man nav arī nekādas iespējas tam neuzticēties, jo to pietiekami labi zina, es domāju, valdības speciālisti, kuri arī ir ziņojuši banku jautājumos, un tas saraksts ir vispārēji pieņemams. Kas notiek šajās atsevišķajās banku nodaļās, es tiešām nezinu. Es tikai ceru, ka, pārņemot šai komisijai, kurai ir pietiekams arī valdības deputātu iespaids, tai ir tiesības veikt šo uzraudzību un arī reorganizāciju.

Priekšsēdētājs: Jautā Gavrilova kungs. Pēc tam – Bojāra kungs.

M.Gavrilovs: */Man ir tāds jautājums. Dokumenta būtība taču ir tā, ka tuvojās 1.janvāris, un no Latvijas Bankas jāatdala komerciālās funkcijas. Man ir jautājums. Vai lēmuma projekts, kas ir izvirzīts, dod garantiju, ka no Latvijas Bankas komerciālās funkcijas tiešām tiks atdalītas? Šeit ir tik daudz formulējumu, un, ja kāda no tām var palikt neizpildīta, tad arī lēmums *de facto* var palikt neizpildīts, bet mēs esam pieņēmuši saistības, ka izveidosim divu līmeņu banku sistēmu./

O.Kehris: Garantijas dot nevar. Mēs varam izdarīt tikai savu darbu, jo pašlaik šis process nevirzās uz priekšu tādēļ, ka nav tiesību to darīt ne Latvijas Bankai, ne kādam citam. Arī šim lēmumam tāda gadījumā ir atļaujots raksturs. Bet tas jau nevar garantēt to, ko darīs viņi. Tas jau ir atkarīgs no viņu kadru kompetences, no iespējas nokomplektēt cilvēkus šajās bankās un no Latvijas banku finanšu attīstības. Tie ir gan ekonomikas jautājumi, gan kadru izglītošanas jautājumi. Tāpēc mūsu uzdevums ir pieņemt un ļaut to darīt un veikt kontroli. Bet pašlaik mēs esam tā barjera, kas to neļauj darīt. Tāpēc varam darīt tikai savu likumdevēja darbu, citiem ir jādara savs darbs. Un mēs nevaram sniegt šādas garantijas.

*/ Šeit un turpmāk atzīme, ka sākas teksta tulkojums no krievu valodas; / – atzīme, ka tulkojums beidzas. Šis sēdes materiāls – Jāņa Britāna tulkojums.

M.Gavrilovs: */Bija vairāki organizatoriski varianti, lai šādu pāreju nodrošinātu. Viens no tādiem variantiem bija, ka var izveidot tādu globālu valsts komercbanku, lai tai uzdotu visu darbu privatizācijas jomā, lai Latvijas Banka tiktu pilnīgi atbrīvota no jebkādam komerciālām interesēm. Ir vēl arī cits variants – to nodot pārvaldēm. Dabiski, ka tad citādam jābūt arī komisiju sastāvam. Varbūt jūs līdzās šiem variantiem redzat vēl kādu trešo problēmas risinājumu?/

O.Kehris: Mēs esam izšķirušies par šo variantu, ka no lēmuma pieņemšanas brīža šīs funkcijas pāriet komisijai. Šādas komisijas nepieciešamība, es atkārtotju, ir fiksēta. Tā ir izdiskutēta. Priekšlikums ir iesniegts šajā mūsu ekonomiskās politikas memorandā. Ja gribam izveidot vienu jaunu un lielu banku, kura pēc tam veiktu, tad jautājums ir, kas uzņemas atbildību vai kas veido šīs bankas vadību. Acimredzot Augstākā padome vai Ministru padome. Nekādā ziņā tas, mūsaprāt, nav jādara Augstākajai padomei, jo tāda gadījumā pārkāpjam jau pieņemtos likumus par bankām, kuros ir pietiekami precīzi pateikts: ja klienti vēlas kļūt arī par īpašniekiem, šajā gadījumā klienti tad nosaka, kas būs šīs bankas vadībā, un nevis mēs. Bet jautājums: kas ir efektīvāk, viena liela valsts banka vai kredītbanku un komercbanku tīkls?

Ja Augstākā padome uzskatītu par iespējamu (manuprāt, tas būtu mērķtiecīgi, ja tikai tam var atrast laiku), tad šeit par plusiem un mīnusiem vislabāko informāciju varētu sniegt Uldis Klauza kungs, Latvijas Bankas padomnieks, kurš pašlaik ir klāt. Es ceru, ka mēs viņam varētu arī dot vārdu. Varbūt viņš ļoti īsi varētu to sniegt.

M.Gavrilovs: */Un pēdējais konkrētais jautājums. 3.punkta 1. un 2.apakšpunkts. Tur ir runa, pirmkārt, par privatizāciju par naudu un, otrkārt, par to, ka banku nekustamais īpašums atdodams nomā. Sakiet, lūdzu, kāda proporcija būs starp šīm daļām? Tur nekustamais īpašums, bet šeit, tālāki izsakoties, runa būs par krēslēm un galdiem. Un kādi būs statūtfondu avoti šīm komercstruktūrām?/

O.Kehris: Mēs šajā likumā konsekventi necenšamies lauzt spēkā esošo likumdošanu, jo vairāk tāpēc, ka ar lēmumu to nevaram darīt. Tāpēc tām banku ēkām, kurās pašlaik ir bankas, katrai ir kaut kāds statuss. Viena varbūt ir bijušā īpašnieka māja, otra – nacionalizēta. Tādējādi mēs nevaram pieskarties šā likuma darbībai. Tāpēc šeit var tikai tikt slēgts nomas līgums. Bet par statūtu fondu... Tur jau ir tā lieta, tas jau ir tas būtiskākais jautājums. Ja tā ir valsts banka, tad tas ir jāmeklē no valsts budžeta līdzekļiem vai jārod citas iespējas. Jau šie pieteikumi, kuri ir Latvijas Bankā... Lai banku īpašnieki domā par savu statūtu fondu.

M.Gavrilovs: */Bet sakiet, lūdzu, vai tas apstāklis, ka pat statūtfondu nevarēs savākt, nebūs *de facto* par iemeslu, lai apturētu visu šo banku formēšanas procesu? Tur taču katrā vismaz pieci miljoni jāieliek./

O.Kehris: Jums ir taisnība, tā ir viena no galvenajām problēmām.

M.Gavrilovs: */Bet risinājuma taču nav?/

O.Kehris: Bet tas nav šā lēmuma uzdevums. Kur ir dabūjami līdzekļi? No nodokļu maksātājiem vai no tiem, kam ir nauda valsts iekšpusē vai ārpusē. Daži iesaka, ka teorētiski Latvijas Banka var nodrukāt vēl (48 reizināts ar 5, cik tas tur būtu) apmēram 220 miljardus Latvijas rubļu un tos sadalīt katrai no bankām. Bet ceru, ka tādu priekšlikumu jūs neizteiksit.

Priekšsēdētājs: Paldies. Godātie kolēģi, starpbrīdis. Pēc starpbrīža jautā Bojārs, tad – Buka, Plotnieks un Gulbis.

(Pārtraukums)

Sēdi vada Latvijas Republikas Augstākās padomes priekšsēdētāja vietnieks **Valdis Birkavs**.

Priekšsēdētājs: Godātie kolēģi, sāksim darbu! Jautā Bojārs kungs, pēc tam – Bukas kungs.

J.Bojārs: Kehra kungs, jūs jau arī esat pa Ameriku braukājis un zināt, ka, tuvojoties kāda štata galvaspilsētai, lielākais nams obligāti tajā pilsētā ir banka. Protams, tas ir ļoti ienesīgs bizness.

Mēs vakar arī skatījām vienu likumprojektu un spriedām, ka, lūk, vajag to Latvijas zemīti pārdot, ka tas mums ienesīs lielu naudu šajā tukšajā budžetā. Bet vai tad nebūtu labāk saglabāt tās pašas naudas daļ valsts monopolu, valdības vai valsts komercbankas veidā saglabājot šo tīklu, kas maksā milzu naudu. Teiksim, ja nekā nebūtu un ja šīs nodaļas būtu pilnīgi tukšas, bet tur būtu štati, un tas ir tīkls, pie kā ir pieraduši klienti. Tas vien jau maksā milzu naudu. Šī ir jautājuma pirmā daļa.

Otrā daļa ir – kāda tomēr garantija, ka šo tīklu (manā uztverē tam ir liela nozīme) nesagrābj kāda no mums pazīstamajām lielajām valūtas spekulācijas haizivīm, kurām šodien ir pilnīgi pietiekams kapitāls, lai visu to nopirktu, it sevišķi ņemot vērā, ja jūs lasāt "Dienas Biznesu", kur bija jau nosaukta firma, kas būtu varējusi "sagremot" visus tos 18 miljonus amerikāņu, ko... ne amerikāņu, ko Starptautiskais valūtas fonds iedeva stabilizācijai? Un, to visu ņemot vērā, vai tomēr, istenojot jūsu projektu, tas garantēs ja ne lētu, tad pieejamu kredītu, kas vajadzīgs ražošanai – rūpnieciskajai un lauksaimnieciskajai ražošanai?

O.Kehris: Paldies par šiem būtiskajiem jautājumiem. Tikai es lūgtu, pirms es atbildu uz šiem jautājumiem, ka varbūt pēc abiem ziņojumiem Latvijas Banka varētu sniegt īsu informāciju par situāciju, kāda ir ar banku portfeļiem un kāda ir ar pieteikumiem. Šis ir divas, manuprāt, būtiskas lietas, kas varētu palīdzēt izdarīt šo izvēli "par" vai "pret", bet uz kurām, protams, es nevaru sniegt izsmelto atbildi, jo tās nav manā kompetencē. Ja deputāti neiebilst, tas būtu mans pirmais lūgums.

Priekšsēdētājs: Tūdaļ vai pēc ziņojuma?

O.Kehris: Es domāju, ka pēc abiem ziņojumiem.

Priekšsēdētājs: Pēc abiem ziņojumiem. Vai ir bankas pārstāvji?

O.Kehris: Es jums atbildēšu tūlīt. Jā, prezidents vai kāds no viņu speciālistiem, es ceru, ir gatavs to darīt.

Un otrs. Man tiešām būtu jāatvainojas Apiniša kungam, kuru esmu ieskaitījis ne tajā frakcijā, kurā viņš ir, jo viņu bija rekomendējusi Lauksaimniecības un mežsaimniecības komisija. Rezultātā mūsu piedāvātajā variantā komisijā ir trīs deputāti, kuri pārstāv trīs lielākās frakcijas – Latvijas Tautas frontes frakciju, "Satversmi" un Lauku frakciju.

Jā, bet par Bojāra kunga jautājumu. Protams, ka redzamākajās vietās tirgus demokrātijas valstīs ir bankas. Tas tik tiešām tā ir. Un es nešaubs, ka arī pie mums tas tā būs. Es ļoti ceru, ka mums četras piecas lielākās bankas būs nacionālās bankas savā laikā un konkurēs savā starpā, un kāda piektā sestā varbūt būs ārzemju banka. Tiesa gan, banku ienesīgums ir atkarīgs arī no vispārīgā ekonomikas stāvokļa. Mēs zinām, ka daudzas bankas arī bankrotē. Arī tad, ja bankrotē uzņēmumi (mums daudzi uzņēmumi ir neefektīvi, un bankroti būs priekšā), bankrotēs bankas, vai mēs to gribam vai negribam. Un pašlaik valsts negarantē, nav apdrošinājusi bankas, bet arī droši vien pareizi to dara, jo tas ir šīs augšanas process.

Par kredītiem. Vai mūsu piedāvātais projekts var garantēt, kā rokas nonāk kredīti? Es jau mēģināju atbildēt, ka pilnā mērā to garantēt nevar nekāds mehānisms. Bet es ļoti ceru, ka šī komisija var to izvērtēt. Tai nav pienākuma to pārdot par visdārgāko cenu. Lēmuma projektā ir paredzēts punkts, ka pārveidošanas un privatizācijas procesā nedrīkst pārtraukt banku sistēmas funkcionēšanu nevienā no Latvijas rajoniem. Tādēļ ļoti iespējams, ka dažos rajonos tiešām būs jāsaglabā vai tiks saglabāti arī šīs valsts banku tīkls.

Par to priekšlikumu, ko jūs izteicāt, ka tas būtu visā valstī. Šis priekšlikums to neizslēdz, bet arī nesaka, ka noteikti tā ir jādara. Mēs, manuprāt, būtu ieinteresēti, lai veidotos pietiekami spēcīgas šīs bankas. Varbūt arī ar valsts kapitāla līdzdalību. Bet mēs būtu ieinteresēti piesaistīt gan nacionālo, gan ārvalstu kapitālu. Jo tikai tad, ja būs šim bankām kapitāls, ja tām būs šie kredītu resursi, tas varēs dot kredītus rūpnieciskās un lauksaimniecības produkcijas ražotājiem. Tiesa, liela daļa kredītu nāk caur Pasaules banku un Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības banku.

Pašlaik Latvijas Investīciju banka gaida projektus. To es arī jums varētu pateikt. Viņi pašlaik jau gaida sagatavotus projektus. Un viņi lūdz šos projektus. Aizezeres kundze, mēs nupat runājām, saka, ka

viņai pašlaik nav šo projektu. Protams, tas nebūs momentāns process, bet jau nākamā gada sākumā šie kredīti varētu tikt saņemti. Bet...

Jo mūsu bankas vairāk spēs piesaistīt kredītu resursus, jo vairāk būs iespējams sniegt šos kredītus. Ja mēs mēģināsim, lai būtu tikai valsts kapitāls, tad mums ir jāatrod papildu līdzekļi. Tas ir tikai uz nodokļu maksātāju, vai tie ir uzņēmēji, rēķina, kurus pēc tam var izmantot kā kredītresursus. Vai arī šī naudas drukāšana. Bet naudas drukāšana tieši sekmēs to, ka šiem kredītresursiem būs ļoti augstas procentu likmes. Jo, ja mums izdotos saglabāt to, kas ir pašlaik pēdējos mēnešos, ka Latvijas rublis par prieku mūsu pensionāriem vai tiem, kuri saņem konkrētas naudas summas un kuriem vislielākā nelaime ir inflācija, ir ļoti stabils. Mēs varbūt zinām, kas notika nupat Zviedrijā, kur krona palika vājāka par 9 procentiem. Tas pats acimredzot ir sagaidāms Norvēģijā pēc nupat paceltajām kredītprocentu likmēm uz 30–40 procentiem. Tādējādi, ja mums šis rublis paliek pietiekami stabils, tad arī procentu likmes, es ceru, nenolaidīsies tuvu šim simtam, nolaidīsies līdz normālam – padsmīta procentu likmēm. Es tādējādi varētu atbildēt uz šiem ļoti būtiskajiem Bojāra kunga jautājumiem.

Priekšsēdētājs: Jautā Bukas kungs, pēc tam – Gulbja kungs.

S.Buka: */Kehra kungs! Es ceru, ka jūs saprotat, un zālē vēl palikušie deputāti arī saprot, ka Latvijas Bankas nodaļu privatizācija nozīmē ļoti lielas izmaiņas Latvijas Bankas attiecībās ar visām pārējām komercbankām. Uz šodien, manuprāt, izdotas licences četrdesmit četrām komercbankām. Privatizējot pēc šīs koncepcijas, parādīsies vēl vairākas spēcīgas bankas. Tas nozīmē, ka mēs veidojam divu pakāpju banku sistēmu. Centrālā banka un komercbankas, kas lielāko tiesu būs privātbankas. Man rodas jautājums: vai kāds ir zainteresējies par Komercbanku asociācijas viedokli, kas apvieno gandrīz 30 no šīm 45 bankām? Vai viņi šodien šeit uzstāsies ar saviem priekšlikumiem? Pirmajā projektā, kuru mēs apspriedām vēl rudenī, viņi piedalījās un izteica kā kritiskas piezīmes, tā lietiskus priekšlikumus. Vai šodien, apspriežot šo koncepciju, viņu viedokļi tiks uzklauti?/

O.Kehris: Jā, tiešām, komisijas sēdē, kas bija laikam vēl septembrī vai oktobrī, piedalījās Komercbanku asociācijas pārstāvji, kuri izteica savas kritiskās piezīmes. Vai viņi šodien piedalīsies? Mēs viņus neesam īpaši aicinājuši, bet šāda asociācija ir, tai ir iespējams sekot līdzī tam, kas notiek. Un tas būtu tās uzdevums – zināt, kādi jautājumi tiek apspriesti, un, ja deputāti piekristu, tad viņu pārstāvji var šeit tikt uzklauti.

Tomēr neuzskatām, ka Komercbanku asociācija pārstāv visas otrā līmeņa bankas, tāpēc tā nav vienīgā institūcija, ar ko mums būtu jārunā. Turklāt ne visas bankas ir apvienojušās, to skaitā daudzas jaunās bankas, kuras ir dibinājušās nesen un tieši nav šajā asociācijā. Tāpēc, protams, asociācija ir varbūt vēra ņemama, bet es arī nepārspilētu tās lomu kā varbūt visu komercbanku kaut kādas apvienojošas struktūras lomu.

Tajā pašā laikā es saprotu, ka esošās komercbankas būtu varbūt ieinteresētas, lai tikai tās piedalītos šajā privatizācijas procesā. Tādi bija viņu priekšlikumi. Tāds priekšlikums šeit būtībā nav iestrādāts. Un es nedomāju, ka tas būtu pareizs solis. Jo, ja mums ir pietiekami finansu resursi tiem, kuri pašlaik nav šajās bankās vai kuriem ir priekšlikums, vai tie būtu ražotāji, vai tie būtu kādi citi grupējumi, kuri iesniegs pietiekami sagatavotu plānu vai projektu, viņi var tikt ņemti vērā. Tā ka mēs labprāt ņemtu vērā, lai arī šeit varētu tikt uzklauts viņu viedoklis.

Bet es negribētu absolūtizēt vai viņus īpaši izdalīt starp pārējiem. Turklāt, es ceru, šajā informācijā, ko sniegs Latvijas Banka par portfeļiem un par pietiekumiem, jau ir vislielākās esošo komercbanku intereses, jo viņus interesē nepirkt "kaķi maisā", bet tas, kas tad tajā portfeli pašlaik ir iekšā. Tieši šī informācija.

S.Buka: */Tas ir – mēs esam nolēmuši, ka viņiem būs labāk, ja viņus piespiedīsim vienkārši piekrist.

Un otrs jautājums sakarā ar tikai Latvijas rubļa izmantošanu privatizācijā. Vai ārvalstu investētājiem šeit tiks noteikts speciāls banku sfēras investīciju kurss, vai arī mēs visu pārdošim pēc kursa: par vienu dolāru 170 vai 180 Latvijas rubļu? Kā tas izskatīsies? Ceru, ka jūs zināt,

ka Lietuvā banku sfērā ir investīciju ierobežojumi attiecībā uz ārvalstu bankām, tajā pašā laikā ir arī atlaides, kuras nosaka ieguldījumu lielumi. Vai šeit komisija izstrādā nosacījumus ārvalstu investoriem, vai arī jums pašiem ir savs redzesviedoklis?/

O.Kehris: Nē, tas ir Latvijas Bankas jautājums un Latvijas Bankas uzdevums. Latvijas Banka ir apņēmusies nodrošināt privatizācijas līdzekļu, kuri ienāktu cietās valūtās, konvertēšanu un izmantošanu.

Par mehānismu lai ziņo pati Latvijas Banka. Bet tā ir apņēmusies to darīt, un tas attiecas kā uz citu īpašumu privatizāciju, tā uz banku īpašumu privatizāciju. Nav nekādu atšķirību šajā jomā.

S.Buka: Paldies.

Priekšsēdētājs: Gulbja kungs.

J.Gulbis: Man bija vairāki jautājumi, bet, klausoties jūsu atbildes uz iepriekšējiem jautājumiem, man daudz kas kļuva skaidrs, tāpēc netērēšu deputātu laiku. Vienīgi vēsturei man ir tāds jautājums. Vai tas likumprojekts ir Ekonomikas komisijas kolektīvais domu auglis vai ir kāds individuāls autors?

O.Kehris: Redziet, es mēģināju atklāt to mehānismu, kurš jau bija pirms Jāņiem. Pirms Jāņiem valdība bija apņēmusies jau ar augustu izveidot šādu pārraudzības un arī privatizācijas komisiju. Ar 1.augustu. Mēs prasījām tādēļ priekšlikumus no Latvijas Bankas. Tad, kad iekļāva Latvijas Banku, mēs saņēmām citu projektu no valdības. Pēc tam arī lauku deputāti. Mums bija trīs dažādi projekti. Tad vairākas komisijas sēdes (tas bija septembrī) mēs panācām vienošanos, ka šis dokuments ir jāizstrādā. To apņēmas izstrādāt būtībā trīs puses kopā, tas ir, Ekonomisko reformu ministrija, Finanšu ministrija un Latvijas Banka. Mēs to izskatījām vairākās sēdēs, bet beigās panācām, ka viņi iesniedza nevis katrs savu, bet vienu dokumentu.

Zināmu ieguldījumu arī redakcionāli ir devuši atsevišķi komisijas locekļi, bet mēs to... Tātad tas būtībā ir radīts šajās trīs institūcijas kopā. Pēc tam ir sācies šis mūsu komisijas darbs, lai mēģinātu saskaņot ar frakcijām. Tāpēc tas nav dzimis komisijas dzīlēs, bet tas ir dzimis, lai šeit, plenārsēdē, nevajadzētu izvērtēt četrus vai piecus atsevišķus projektus. Mums izdevās saskaņot trīs. Diemžēl ne visus. Tāpēc šodien diemžēl ir šie divi projekti.

Priekšsēdētājs: Paldies. Jautātāju manā sarakstā vairs nav. Paldies Kehra kungam.

Vārds Krastiņa kungam ziņojumam par alternatīvo projektu.

E.Krastiņš: Cienijamo priekšsēdētāj, cienījamie kolēģi! Es arī griežu varbūt sākumā mazliet pieskarties šā jautājuma priekšvēsturei, jo katrs cilvēks laikam to redz mazliet atšķirīgu atkarībā no tās informācijas, kas viņam ir pieejama, un no iespējām ar to saskarties vairāk vai mazāk. Es tikai gribu atgādināt, ka jau pavasarī, kad mēs pieņēmām likumu "Par Latvijas Banku", faktiski šis likums noteica, ka Latvijas Banka ir centrālā emisijas banka ar visām tai raksturīgajām funkcijām.

Tajā pašā laikā mēs jau šeit uzsākām diskusiju, kas tad īsti būtu darāms ar tajā brīdī Latvijas Bankai pakļautajām, komercdarbību veicinošajām banku nodaļām vai šīm struktūrvienībām. Toreiz diskusijas rezultātā radās viens punkts lēmumā par likuma "Par Latvijas Banku" spēkā stāšanās kārtību, kurš atļāva Latvijas Bankai līdz šā gada beigām veikt vai pārvaldīt arī šīs komercdarbību veicošās struktūrvienības.

Faktiski, ja izpildītu tos likumus, tos lēmumus, ko paši esam pieņēmuši, ar šā gada beigām pašai Latvijas Bankai jau būtu bijis jānodrošina šīs komercdarbības nodalīšana no savu centrālās bankas funkciju veikšanas.

Attiecīgs darbs arī tika uzsākts Latvijas Bankā. Tika gatavots lēmums par bankas nodaļu privatizāciju vai par reorganizāciju. Kā jau Kehra kungs teica, kaut kad ap Jāņiem pirmās variants parādījās, tā teikt, stipri neizdevīgā laikā tieši pirms atvaļinājuma. Faktiski visintensīvākais darbs sākās jau pēc atvaļinājuma, proti, augustā. Es griežu pat teikt, ka augustā faktiski tas dokuments, kas jums pašlaik ir iesniegts ar numuru 315 un kas iepriekš bija, ja nemaldos, ar numuru 305, jau vakardienas diskusiju rezultātā ir nedaudz izkorigēts. Faktiski augusta beigās jau šis dokuments bija sagatavots.

Tad, lūk, sākās šis ilgstošais, kā Kehra kungs teica, saskaņošanas process ar Finanšu ministriju, ar Ekonomisko reformu ministriju, ar valdību. Praktiski šajā dokumentā vairs nekas nemainījās, tikai notika (man ir grūti pateikt, kāda rakstura) zināms saskaņošanas process, kurā man diemžēl nebija tas gods piedalīties. Taču pamatā šis lēmums vēl pagājušajā nedēļā izskatījās gandrīz tāds pats, kāds bija septembra sākumā.

Redzot, cik lēni šis jautājums virzās uz priekšu, veicot visus šos bezgalīgos saskaņošanas procesus, kuru gaitā nekas nemainās, un arī dziļāk tomēr pārdomājot un diskutējot šo jautājumu ar citiem cilvēkiem, kuri arī ir ieinteresēti šīs banku sistēmas reorganizācijā, tomēr nācām pie atzinuma, ka ne viss šajā sagatavotajā lēmuma projektā ir noteikts tā, lai sagatavotu šo reorganizāciju, šo Latvijas Bankas centrālās bankas funkciju atdalīšanu pietiekami precīzi un pietiekami pamatoti.

Tāpēc varbūt sākumā radās šis dokuments, ja nemaldos, ar numuru 304, kurā, lai nodrošinātu tomēr uz 1. janvāri precīzu Latvijas Bankas centrālās bankas funkciju atdalīšanu, mēs piedāvājām sākotnējā pārējas periodā izveidot vienu kopēju Latvijas akciju komercbanku, jo sapratām, ka valsts komercbanka šeit laikam nebūtu pareizais ceļš. Tālāk šī bankas padome varētu veikt attiecīgu reorganizācijas, restrukturizācijas un privatizācijas darbu. Šis lēmums tika sagatavots steidzīgi, un tā kvalitāte nebija atbilstoša. Tālāko diskusiju gaitā ar frakcijas "Sattversme" deputātiem un arī savā starpā mēs tomēr sapratām, ka šeit ir iespējams arī zināms kompromisa ceļš, un tāpēc šodien piedāvājam kā alternatīvu lēmuma projektu dokumentu ar numuru 314.

Es jums centīšos paskaidrot, kādas ir galvenās atšķirības starp 314. un 315. dokumentu, kurus uzskatām par pietiekami svarīgiem, lai liktu jums priekšā izšķirties tomēr par vienu no šiem lēmuma projektiem kā pamatvariantu.

Kādas ir galvenās atšķirības? Pirmkārt, dokuments Nr.315 jau savā pielikumā nosaka, kas tad īsti tiek atdalīts no Latvijas Bankas un kas tālāk tiek tādā vai citādā veidā reorganizēts vai privatizēts. Mēs piedāvājam citu pieeju. Šī izveidotā reorganizācijas komisija, izstudējot to informāciju, to dokumentāciju, ko tai dod Latvijas Banka, ar 1. janvāri atdalot savu centrālās bankas funkciju veikšanu no komercdarbības, pārbauda un precīzi nosaka, vai Latvijas Banka tiešām atstājusi savā pārziņā tikai to, kas ir nepieciešams centrālās bankas funkcijas veikšanai, vai struktūrvienības ir saņēmušas visu, kas ir nepieciešams to funkciju veikšanai. Tā ir viena būtiska atšķirība no dokumenta Nr.315.

Nākamais. Lielas bažas mūsos radīja tas, kā notiks šo atdalāmo struktūrvienību pārvalde pārējas periodā, proti, laikā no brīža, kad tās tiks atdalītas no centrālās bankas kā pārraudzītāja un uzrauga, līdz tam brīdim, kad šīs reorganizācijas un privatizācijas process būs beidzies. Šis process var ilgt arī gadu vai varbūt pat divus. Tāpēc piedāvājam attiecīgajai reorganizācijas komisijai piešķirt tiesības veikt attiecīgus pasākumus arī šo atdalāmo struktūrvienību pārvaldes veikšanai, ieceļot attiecīgus profesionālus pārvaldniekus vai veidojot citas pārvaldes institūcijas šim pārējas periodam.

Mums ir pilnīgi skaidrs, ka reorganizācijas komisija tādā sastāvā, kādā tā ir piedāvāta, nespēj nodrošināt ikdienas operatīvu pārvaldes un uzraudzības darbu, jo šeit ir cilvēki gan no Augstākās padomes, gan no ministrijām, gan no Latvijas Bankas, kuriem ikdienā ir jāveic tomēr savi profesionālie pienākumi.

Nākamais. Mēs arī pieprasām Latvijas Bankai pirmajā etapā pietiekami ātri iesniegt pilnu informāciju, lai reorganizācijas komisija šo darbu varētu sākt. Šeit es gribētu varbūt zināmā mērā tomēr oponēt tiem, kas saka, ka, lūk, šeit ar šā lēmuma pieņemšanu tiek aizkavēta Latvijas Bankas reorganizācija. No sarunām ar Latvijas Bankas pārstāvjiem es konstatēju, ka nedēļa acimredzot būs nepietiekams laiks, lai iesniegtu šo informāciju. Tātad, kaut arī šis lēmums ir jāpieņem, lai komisija varētu sākt strādāt un gatavot vismaz savu iekšējo struktūru, savu iekšējo darbu reglamentāciju, ir skaidrs, ka pašlaik par kritisko momentu var kļūt tieši šī informācija par Latvijas Bankas struktūrvienību kredītportfeļiem, par aktīvu un pasīvu stāvokli, mantas novērtējumu un tā tālāk. Kaut gan, protams, es domāju, ka nekādu šķēršļu nebija laikā no likuma "Par Latvijas Banku" pieņemšanas līdz šodienai, lai jau pietiekami intensīvi strādātu pie šīs informācijas sagatavošanas.

Nākamais. Mēs tomēr uzskatām, ka pēc tam, kad komisija ir saņēmusi informāciju un sagatavojusi reorganizācijas un privatizācijas uzskāšanu, tomēr ir nepieciešams ziņojums Augstākajā padomē par pa-

matprincipiem un par to, kādus secinājumus šī iesniegtā informācija ir ļāvusi komisijai izdarīt. Varbūt vārds "iesniegt", kas ir mūsu projektā, nebūtu šeit īsti vietā. Varbūt "mēneša laikā" vai "pēc mēneša ziņot" Augstākajai padomei par sava darba rezultātiem, jo tomēr, pirms startēt šim reorganizācijas procesam tik svarīgā lietā, mēs domājam, būtu nepieciešams informēt Augstāko padomi, protams, nepieņemot šeit kādu varbūt īpašu lēmumu, bet iepazīstoties ar šā darba rezultātiem. Augstākā padome nepieciešamības gadījumā, ja uzskatītu, ka veiktais darbs ir galīgi neapmierinošs, par iecerēto reorganizāciju pieņemtu attiecīgu lēmumu vai piedāvātu kādas izmaiņas. Bet, protams, ne jau tādā izskatā, ka šī koncepcija tiktu pa punktiem iztirzāta vai apstiprināta. Tas te nepavisam nav domāts, šeit tomēr ir domāts zināms informatīvs nodrošinājums arī Augstākajai padomei, lai process būtu pietiekami publisks un pietiekami atklāts.

Varbūt viena pavisam neliela nianse ir 6.punkts. Mūsu lēmumā paredzēts, ka tas stājas spēkā ar tā pieņemšanas brīdi, lai šī komisija varētu sākt savu darbu nekavējoties.

Mazliet par sastāvu. Redziet, es nebiju klāt šajā saskaņošanas procesā ar visām ministrijām, tāpēc nespēju izsekot līdzī tam priekšsēdētāja kandidatūru maiņām, jo tās te mainījās ik pēc pāris nedēļām. Protams, mums nav nekādu iebildumu, ka Siliņa kungs, ja viņš ir vienreiz piekritis un tad atkal atteicies un pats izvirzījis Oša kungu un tad atkal pats izvirzījis... Mums nav iebildumu, protams, ka viņš tiek noņemts no šīs komisijas vadītāja kandidāta, ja šeit ir citas kandidatūras. Protams, mēs varam piekrist, šeit iebildumu nav.

Es ceru, ka... Jā, vēl viena nianse. Tas ir par to, uz kāda likuma pamata darbojas šī reorganizācijas komisija. Sākumā, kad tika rakstīts attiecīgais lēmuma projekts, es, protams, arī iekļāvu to punktu, ka komisija darbojas uz likuma par privatizācijas komisijām pamatiem, izņemot dažus punktus. Taču šodien reorganizācijas komisijai piedāvāto uzdevumu un atbildības loks jau ir tā paplašinājies, ka tās darbības pamatojums ar šo likumu par privatizācijas komisijām mums nešķiet pietiekams. Tai ir gan pārvaldes funkcijas, gan reorganizācijas funkcijas, gan arī visas šīs privatizācijas funkcijas. Faktiski šis pienākumu loks daudzārt pārsniedz privatizācijas komisijas pienākumu loku. Tāpēc uzskatām, ka nebūtu jāiekļauj šis punkts par to, ka komisija darbojas, pamatojoties uz likumu par privatizācijas komisijām.

Tas varbūt arī man isumā būtu viss, ko es varētu teikt par šīm atšķirībām starp abiem lēmuma projektiem, Paldies par uzmanību.

Priekšsēdētājs: Pirmais jautā Ābiķa kungs, viņš arī ir vienīgais jautātāju sarakstā.

Dz.Ābiķis: Varbūt mans jautājums nebūs visai taktisks, tomēr... Vai zināmas atšķirības šajos projektos nav izskaidrojamas arī ar to, ka projektu autori un arī, teiksim, jūs personīgi kā šīs grupas cilvēks, komisijas cilvēks, gan abos gadījumos, protams, ieņemam zināmus amatus vai jums ir zināmi pienākumi komercbanku struktūrās, teiksim, Valmieras bankā, cik es sapratu?

E.Krastiņš: Es nesapratu, par ko jūs runājat.

Dz.Ābiķis: Es to varētu arī citādi formulēt. Vai jums netraucēs strādāt šajā komisijā jūu pienākums Valmieras bankā?

E.Krastiņš: Redziet, Valmieras banka ir viena no šīm struktūrvienībām, es tur nekādus posteņus nevaru ieņemt, jo tā jau ir valsts komercbanka, tur nav nekādu posteņu. Es domāju, ka jums ir kaut kādas neprecīzas baumas, kuras te, cik man zināms, tiek izplatītas sakarā ar to, ka mēs ar Andri Bērziņa kungu kā deputāti abi esam palīdzējuši Valmieras vietējiem uzņēmējiem apzināt situāciju ar bankām, uzskatot par savu pienākumu informēt par to, kas notiek likumdošanā, un palīdzējuši aktīvākajiem uzņēmējiem šādu darbu veikt, gatavojoties banku privatizācijai. Bet, protams, es noraidu kā absurds apgalvojumus par manu līdzdalību jebkādas komercbankas struktūrās, izņemot šo vienīgo, ko šeit jau reiz minēja, man tribinē stāvēt, kad man uzdeva jautājumu par Investīciju banku, kur es esmu iekļauts tās padomes sastāvā. Diemžēl padomes sēdes pamatā notiek ceturtdienās, tā ka es nekad tajās neesmu piedalījies un nopietni apsveru iespēju savas pilnvaras tur nolikt, vēl jo vairāk tāpēc, ka Investīciju banka, cik man zināms, gatavo jaunu statūtu variantu, kurš varbūt tiks iesniegts šeit kā likumprojekts, kur vispār šāda padome neeksistēs. Līdz ar to manas funkcijas tur varētu izbeigties jau automātiski.

Dz.Ābiķis: Jā, paldies. Mani atbilde apmierina. Nepārprotiet mani!

Priekšsēdētājs: Bojāra kungs, pēc tam – Ziediņa kungs.

J.Bojārs: Man jāsaka, ka 314.dokuments mani krietni vairāk apmierina. Tas, kuru jūs pašlaik prezentējat. Bet man ir tāds jautājums, vai jūs tomēr neuzskatāt vai vismaz nepieļaujāt, ka mēs šo sastāvu papildinām ar vienu otru principiālu deputātu varbūt, jo šeit ir viens otrs uzvārds, kas nerada sevišķu uzticību. Te ir cilvēki, kas ir līdzvainīgi šajā ekonomiskajā katastrofā republikā. Lūk, šāds jautājums. Papildināt vēl ar dažiem deputātiem, izņemot mani, protams, es neesmu ekonomists.

E.Krastiņš: Es jau pamatoju, ka šī komisija diez vai var darboties, pamatojoties uz likumu par privatizācijas komisijām. Tur šis deviņu cilvēku ierobežojums bija. Mēs varam diskutēt, un deputāti šeit var piedāvāt. Bet, protams, saprāta robežās. Jo mums jāapzinās, cik liela vai maza šī komisija var būt, lai tā spētu daudz maz operatīvi un veiksmīgi darboties.

Bez tam, protams, nav nekādu problēmu un ir iespējams likt alternatīvas kandidatūras. Var jau jebkuru no šiem kandidātiem izbalstot, kā parastais demokrātiskais process to nosaka.

J.Bojārs: Ļoti skaisti. Tad ir otrs pavisam vienkāršs jautājums. Vai mums vienlaikus, ja mēs šeit ieliekam tādas direktīvas un daudzus ļoti skaistus punktus, kas man ļoti patīk, nevajadzētu pastiprināt šo tekstu ar kādu tādu spēcīgu antimonopolu noteikumu, lai privatizācijas gadījumos tiktu stingri ievērota antimonopolu likumdošana, jo šī ir ārkārtīgi svarīga sfēra?

E.Krastiņš: Jā, redziet, es jums, Bojāra kungs, labprāt piekristu. Man vienīgi bail, ka daudz kārt, tajā skaitā arī Ekonomikas komisijā, bieži vien šis monopola jautājums, ņemot vērā, ka mēs dzīvojam ļoti mazā valstī ar ļoti mazu tirgu, manuprāt, tiek nepareizi traktēts. Bet, protams, komisijai būtu jāņem vērā arī tas tomēr, lai šeit veidotos zināma konkurence. Tajā pašā laikā, ņemot vērā arī tos apstākļus, ko Oša kungs savā koncepcijā raksta, mēs nedrīkstam sadrumstalot savu finansu kapitālu pārāk sīki, jo citādi tā nebūs darboties spējīga sistēma.

J.Bojārs: Nē, ar to es domāju tikai privātos lielos monopolus, kas jau tagad monopolizē finansu tirgu valūtas tirdzniecībā.

E.Krastiņš: Bojāra kungs, es domāju, ka tik mazā valstī kā Latvija lielu monopolu vispār nav...

J.Bojārs: Jau ir.

Priekšsēdētājs: Ziediņa kungs.

Z.Ziediņš: Cienijamais Krastiņa kungs, pirmais jautājums man saistīts ar Dineviča kunga izteikto domu, ka pašreiz Latvijas Banka, veicot naudas emisiju, diezgan voluntāri sadalīja šos emitētās naudas līdzekļus tām struktūrām, tām savām komercbankām, kurām uzskatīja par vajadzīgu. Un tik tiešām šis sadalījums ir izveidojis neviendabīgu situāciju republikā, dažām bankām ceļoties un dažām dzīvojot no rokas mutē. Tāpēc mans pirmais jautājums ir – kāpēc šajā lēmumā jūs uzskatāt par vajadzīgu pieņemt centrālās bankas kredītportfeļa aktīvu un pasīvu un tā tālāk raksturojumu? Vai jums nevajadzētu šeit komisijā apmierināties ar informāciju un šo raksturojumu, šo novērtējumu (te rakstīts – novērtējums) izdarīt pašiem? Pretējā gadījumā man ir skaidrs, kāds būs šis novērtējums. Trim bankām jādzīvo, pārējās – zem āmura.

E.Krastiņš: Nē, šeit, protams, ir domāta gan informācija, gan novērtējums. Cik es saprotu, plašāk runājot, ir virkne rietumvalstu, kas mums ir gatavas palīdzēt ar saviem ekspertiem šajā vērtēšanas un reorganizācijas darbā. Es domāju, ka Rietumu eksperti tomēr zināmā mērā ir neatkarīgi eksperti un varētu šai reorganizācijas komisijai sniegt nopietnu palīdzību. Cik es zinu, vismaz Šveices bankas ir piedāvājušas, Šveices valdība ir piedāvājusi šādu palīdzību un arī citas valstis.

Z.Ziediņš: Paldies. Jūs atbildējāt arī uz manu otro jautājumu. Tātad es domāju, ka te vajadzētu mainīt vārdu "novērtējumu" ar vārdu "raksturojumu". Šo slēdzienu vajadzētu izdarīt pašai komisijai.

Tātad tas otrs jautājums. Kad komisija turpmāk iekļausies, kam un kā sadalīt gan nākamās emitētās naudas līdzekļus, gan esošos resursus, kā jūs domājat panākt lielāku objektivitāti nekā līdz šim? Kā jūs domājat, ar kādiem spēkiem un ar kādu informāciju panākt lielāku šo kredītresursu sadales objektivitāti visām bankām?

Cienījamie kolēģi, jautājums te ir viens. Vai Latvijā būs trīs četras spēcīgas bankas, kā to vēlas Ekonomikas komisija, vai būs diezgan sociālistiskas, mazas, daudzas diezgan nikuļojošas banciņas pa visu republiku? Tāds ir tas pamatjautājums. Lauksaimnieki tātad ir par daudzām mazām, uzskatot, ka zemnieki skaļi bļaus un ka kaut ko viņiem iedos, Ekonomikas komisija – par trim četrām lielām, kas stingri ar rubli piespiedis savu darbību veikt tā, kā uzskata par vajadzīgu. Kā jūs komisija nodrošinās šo zelta vidusceļu?

E.Krastiņš: Pirmkārt, Ziediņa kungs, es jums gribētu atgādināt, ka Lauku frakcija, tieši pretēji, iesniedza savu pirmo lēmuma projektu par vienas sākotnējās bankas izveidošanu, nevis par daudzām maziņām.

Otrs. Runājot par kaut kādu kredītresursu sadalīšanu, es domāju, mums ir viena centrālā banka. Un nevajadzētu šai reorganizācijas komisijai uzdot centrālās bankas funkcijas, bet aprobežoties tomēr ar tiem mērķiem, kas paredzēti šajā lēmumā.

Z.Ziediņš: Tātad šo kredītresursu sadale tik un tā paliks bankas kompetencē.

E.Krastiņš: Bez šaubām.

Priekšsēdētājs: Bukas kungs, lūdzu!

S.Buka: */Krastiņa kungs, man ir divi jautājumi. Pirmais ir sakarā ar vēsturi, ar kuru jūs sākat. Tas attiecas uz jautājumu par nodaļu privatizāciju, vai arī uz samērā patstāvīgajām sava laika bankām, tādām kā Dzīvokļu un sociālā banka, Rūpniecības banka, Lauksaimniecības banka. Tām bija pašām savas privatizācijas koncepcijas, kā tās pārvērst par komercbankām. Vai jūs komisija, vai jūs personīgi esat iepazinies ar šīm koncepcijām, un vai jūs priekšlikumos tās ir ievērotas?/

E.Krastiņš: Jūs jau redzat, Bukas kungs, ka šajā mazajā lēmumā nekādu koncepciju nav. Tiek piedāvāts šādu pamatprincipu tomēr izstrādāt reorganizācijas komisijai. Te nav runas ne par kādiem konceptuāliem pamatprincipiem.

S.Buka: */Tad otrais jautājums. Kāpēc neviens no bankas nodaļu vadītājiem nav iekļauts šajā komisijā, kaut gan viņiem katram jau sen ir savu banku privatizācijas koncepcijas? Viņi ir vienkārši izslēgti un viņu vietā ierakstīti centrālās bankas kalpotāji, tas ir – visi tikai no bankas centrālās daļas. Vai tas ir darīts apzināti vai tikai tā iznācis gadījuma pēc?/

E.Krastiņš: Jūs taču, Bukas kungs, kā Ekonomikas komisijas loceklis visu laiku esat bijis klāt, kopš šie lēmumi tiek studēti Ekonomikas komisijā, un droši vien labi atceraties, ka nekad šādi cilvēki komisijas sastāvā nav bijuši no paša sākta gala. Ja jums ir priekšlikumi, jums, kā jebkuram deputātam, ir tiesības izvirzīt kandidātus šīs komisijas sastāvā.

S.Buka: */Un vēl jautājums. Mums ir tā sauktā Naudas reformas komiteja, kas sastāv no trim cilvēkiem. Vai jums neliekas, ka arī šai komitejai ir kāds sakars ar Latvijas Banku reorganizācijas problēmu un banku turpmāko darbību? Vai nevajadzētu kādu arī no šīs komitejas iekļaut jūs piedāvātās komisijas sastāvā?/

E.Krastiņš: Dodiet, lūdzu, priekšlikumus!

Priekšsēdētājs: Freimaņa kungs.

J.Freimanis: Krastiņa kungs, es jums savu jautājumu, ko es uzdevu Kehra kungam, neuzdošu tāpēc, ka pēc 314.dokumenta šim jautājumam vairs nav nozīmes. Man ir cits jautājums. Redziet, šis dokuments, kas ir parādījies vakar, stipri atšķiras no tā, par ko mēs runājam frakcijas sēdē. Tas ir bīstami pietuvojies Kehra kunga dokumentam.

Atšķirība ir palikusi tikai vienā jautājumā: Kehra kunga dokumentā par privatizāciju runā katrā teikumā, jūsu dokumentā, ja neskaita virsrakstu, ir tikai kautrīgi runāts par privatizācijas pamatprincipiem 3.punktīnā. Lai mēs zinātu, par ko izšķirties, sakiet, kurš no šiem projektiem, jūsuprāt, skatoties no sava, tā sakot, "zvanu torņa", ātrāk atļaus kaut ko vispār privatizēt? Jūs šajā dokumentā tikai domājat par to un taisīsiet nez kādus principus un koncepcijas.

E.Krastiņš: Man grūti novērtēt, kur tas ātrums būs lielāks. Te daži kolēģi piedāvā, ka vispār, tikko mēs pieņemam šo lēmumu, nākamajā dienā jau kaut kas varētu tikt privatizēts, kaut gan, cik zināms, saka, ka šā lēmuma nepieņemšana aizkavē privatizāciju. Tajā pašā laikā Latvijas Banka joprojām nav gatava šai komisijai iesniegt informāciju agrāk nekā pēc divām nedēļām vai varbūt pēc mēneša.

Varam mēs, protams, sākt privatizēt, nezinot nekādu informāciju, un ātrums būs ievērojams. Taču es tomēr šinī gadījumā pieturētos pie tā viedokļa, ka vispirms tomēr vajadzētu iepazīties ar informāciju un tad sākt privatizāciju. Es nemaz negribu sevišķi iedziļināties tajos novērtējumos, ko dod Rietumu speciālisti, kādos rāmjos, kādos grafikos vai kādā attiecībā vajadzētu būt rūpniecības privatizācijai un banku sistēmas privatizācijai. Infor šajos priekšlikumos es neesmu redzējis, ka banku privatizācija ir pirmās steidzamības jautājums. Laika, kad nav sāka visas saimniecības privatizācija, pārsteigties ar strauju banku privatizāciju ir tikpat bīstami.

Manuprāt, šobrīd ir daudzkārt steidzamāk sākt privatizāciju ražošanā, rūpniecībā, protams, nekavējot arī banku privatizāciju, bet katru šo soli izvērtējot. Pirmais uzdevums tomēr, manā skatījumā, kas ir jāizdara līdz gada beigām, ir Latvijas Bankas kā centrālās bankas izveidošana pilnā tās izskatā.

Priekšsēdētājs: Jautā Zatulivitera kungs.

V.Zatuliviters: */Krašīna kungs! Mans jautājums radies, vērojot situāciju, kāda pašlaik izveidojusies šajā plenārsēdē, apspriežot tik svarīgu jautājumu. Ne Ekonomikas komisijas priekšsēdētājs Kehra kungs, kas uzstājās pirms jums, ne arī jūs nezin kāpēc nepieversāt deputātu uzmanību tam, ka šī jautājuma apspriešanai mums nav atbilstošas statistiskās bāzes. Mūsu priekšā vajadzētu būt vismaz trim tabulām: pirmajai – par to, kāda Latvijas Bankai ir komercstruktūru kredīšanas politika, mehānisms, kā šis process norit, otrajai – par to, kā pēdējā gada laikā ir noritējusi rūpniecības kredīšana, trešajai – tas pats par lauksaimniecību. No šādām tabulām man, piemēram, būtu skaidrs, kam savā kredīpolitikā Latvijas Banka dod prioritāti. No tām man būtu skaidrs, kur likt akcentu tajā koncepcijā, par kuru jūs ziņojāt un par kuru ziņoja Kehra kungs. Sakiet, lūdzu, vai jūs uzskatāt, ka šī jautājuma apspriešanai mums ir viss, lai kvalificēti izņemtu, ko jūs piedāvājat?/

E.Krastiņš: Es vēlreiz varu atkārtot vienīgi to pašu, ko es jau teicu: jau augusta beigās mums bija Ekonomikas komisijas, Latvijas Bankas un Komerčbanku asociācijas pārstāvju tikšanās, kur vienojāmies, ka Latvijas Banka sagatavos atbilstošu informāciju par kredīportfeļu stāvokli. Savukārt Komerčbanku asociācija veiks zināmu darbu, lai noskaidrotu, kādas ir komerčbanku vēlnes piedalīties šajā privatizācijā.

Diemžēl man nav šo rezultātu. Latvijas Banka joprojām vēl nav iesniegusi pilnu informāciju par šo stāvokli. No Komerčbanku asociācijas pa zināmiem aplinku vai netiešiem ceļiem mēs zinām, ka (protams, ja tā vienkārši nav tāda zināma spēle) komerčbankas pašlaik nav gatavas iesaistīties šo nodaļu privatizācijā. Tāda ir tā informācija, kas man ir. Es operēju ar to informāciju, kas man ir.

Man bail diemžēl, ka principā šo informāciju tomēr meklēt un runāt par galvenajiem reorganizācijas un privatizācijas pamatprincipiem vajadzēs šai reorganizācijas komisijai, kurai būs attiecīgas pilnvaras, attiecīgas iespējas, gan materiālās, gan cilvēku iespējas. Es ceru, ka tā to darbu veiks.

Bet šeit jau nav runas par konceptuāliem principiem tādā ziņā, ka mums būtu jāzina, kāda ir bijusi kredīpolitika un kāda ir bijusi tā vai cita pieeja. Mūsu projekts Nr.314 tāpēc arī piedāvā sākumā noskaidrot.

Es varbūt mazliet ilgāk aizkavēju jūsu laiku, bet paskatieties pirmajā pielikumā! Virkne Latvijas Bankas nodaļu šeit ir atzīmētas ar zvaigznīti. Lūk, Latvijas Banka gatavojas šajās ēkās izvietot savas fondu nodaļas.

Es varu teikt, piemēram, par Valmieru, ka tā ir liela nodaļa ar lielām telpām, ar lielu darbinieku skaitu. Protams, šie darbinieki ir ļoti priecīgi, ka viņiem izveidota fondu nodaļa. Vienīgi nav skaidrs, kur būs šie daudzie darbinieki un šī lielā bankas māja, kas šajā fondu nodaļā tiks darīts? Tāpēc arī mēs uzstājam, ka nevar apstiprināt šo pielikumu tādā izskatā, bet ir jārunā konkrēti un precīzi šajā reorganizācijas komisijā, balstoties uz visiem faktiem un visu, ko Latvijas Banka iesniegs par to, ko veiks tās fondu nodaļas, cik tur cilvēku strādās un tā tālāk, un tā tālāk.

V.Zatuliviters: */Paldies. Priekšsēdētāja kungs! Izņemot šo gadījumu, lai man pie mikroфона nav jānāk otro reizi, atļaujiet man noformulēt procedūras rakstura priekšlikumu./

Priekšsēdētājs: Lūdzu.

V.Zatuliviters: */Esmu pārliecināts par to, ka statistiskās ziņas par Latvijas Bankas kredītpolitiku mums netiek sniegtas ar nodomu, jo bankas kredītpolitika lielā mērā liecina par tās komercdarbību, no kuras, spriežot pēc koncepcijas, Latvijas Banka nedomā atteikties. Es uzskatu par nelietderīgu tālāk apspriest šo jautājumu līdz tam laikam, kamēr uz mūsu galdiem nebūs tabulas, kas raksturotu Latvijas Bankas kredītpolitiku. Paldies par uzmanību./

Priekšsēdētājs: Paldies.

E.Krastiņš: Ja man ir atļauts šajā jautājumā izteikt savu viedokli, tad es tomēr piedāvātu, ka šī diskusija varētu notikt pēc tā mēneša, kad šī izveidotā reorganizācijas komisija Augstākajai padomei ziņotu par sava darba rezultātiem un piedāvātu šos pamatprincipus. Tad varētu arī likt priekšā visas šīs kredītpolitikas rezultātus un visu pārējo.

Priekšsēdētājs: Paldies Krastiņa kungam. Vairs jautātāju nav. Tagad mums atliek izšķirties par Kehra kunga priekšlikumu pēc abu ziņotāju ziņojumiem un jautājumiem noklausīties īsu Repšes kunga informāciju. Pareizi, Kehra kungs? Deputātiem nav iebildumu?

Lūdzu, Repšes kungs! Cik minūtes jums būtu vajadzīgas? 10 minūtes. Lūdzu.

E.Repše, Latvijas Bankas prezidents: Godātie kolēģi! Kā jau tas izriet arī no Ekonomikas komisijas iesniegtā lēmuma projekta, no 315.dokumenta, es šobrīd nevaru jums daudz maz nopietni sniegt informāciju ne par kredīportfeļiem un bankas nodaļu stāvokli, ne par privatizācijas pieteikumiem. Tāpēc ka saskaņā kaut vai ar šo lēmumu Latvijas Bankai informācija par privatizējamo struktūrvienību mantu, kredīportfeļiem, aktīvu un pasīvu stāvokļiem ir jāiesniedz mēneša vai nedēļas laikā, kā nu pieņemsim pēc šā lēmuma pieņemšanas. Arī par privatizācijas pieteikumiem. Tikai pēc šā lēmuma pieņemšanas mums būtu pamats sākt oficiāli pieņemt šos privatizācijas pieteikumus.

Es varu teikt, ka darbs pie situācijas novērtēšanas ir darīts jau kopš vasaras sākuma. Te nu gan es varu teikt, ka pirmām kārtām toreiz ekonomikā bija cita situācija. Otrām kārtām toreiz mēs lietojām mums pieejamo metodiku, kura vairumā gadījumu deva viendabīgu rezultātu, ka banku nodaļās nav problēmu ar kredīportfeļiem, ka visi kredīti, kas ir izsniegti dažādiem valsts un privātiem uzņēmumiem, pēc tās metodikas ir atzīstami par labiem un tiks atmaksāti. Protams, tas neatbilst patiesībai. Acīmredzot kļūda bija metodikā.

Šobrīd pie mums strādā Šveices ekspertu grupa, kuru finansē Šveices valdība, kā jau te pareizi teica. Viņi strādā pie visu banku bilanču rūpīgas izskatīšanas. Tas būs nopietns darbs jau pēc jaunās metodikas, kurš dos šeit prasīto un gaidīto rezultātu. Tiesa gan, ir pilnīgi neiespējami šo rezultātu dot nedēļas laikā. Šīs bilances ir pietiekami sarežģītas, pietiekami komplicētas. Jātiek skaidrībā par daudziem jautājumiem. Tāpēc mēs pastāvam uz to, ka šeit būtu reāli ierakstīt – mēneša laikā, nevis nedēļas laikā.

Otrām kārtām arī mums līdz šim oficiāli neviens nebija šīs ziņas lūdzis. Visu laiku mēs rēķinājāmies ar to, ka ziņas būs jāiesniedz pēc šā lēmuma pieņemšanas. Mēs orientējam arī savu darbu uz to, un lēmums vēl arvien nav pieņemts. Bet mēneša laikā no šīs dienas mēs varam solīt, ka rezultāti, kā ir Ekonomikas komisijas lēmuma projekta 4.punktā pieprasīts, arī tiks iesniegti.

Par privatizācijas pieteikumiem. Kā jau es teicu, mums līdz šim nav bijis nekāda pamata pieņemt oficiālas privatizācijas pieteikumus un arī

runāt ar iespējamiem pretendentiem. Bet es varu jums teikt, ka interese ir ļoti liela. Interese ir liela. Un tas nozīmē, ka, pieņemot lēmumu un enerģiski uzsākot privatizāciju, šajos procesos sāksies dzīvība.

Kas attiecas uz koncepciju, tad kopš Latvijas Bankas izveidošanas patlabanējā izskatā, Latvijas Bankas koncepcija vienmēr ir bijusi stingra un konsekventa. Privatizācija, bezierunu vispārējā privatizācija. Arī banku sektorā. Privatizācijas koncepcija mūsu politiskajos lozungos pastāv jau trīs gadus. Izdarīts ir tuvu nullei, ja neskaita dažus kaktu privatizācijas gadījumus. Un acimredzot tie deputāti, kas saviem vēlētajiem solīja virzību uz tirgus ekonomiku, uz valsts īpašumu privatizāciju, valsts sektora decentralizāciju, veikt šo solījumu nav varējuši šādu vai citu iemeslu dēļ. Tas par koncepciju.

Koncepcija ir realizēta dokumentā, ko šeit piedāvā Ekonomikas komisija. Citas koncepcijas acimredzot nebūs. Ja privatizācijas koncepcija nav pieņemama, tadā gadījumā acimredzot ir jāmeklē alternatīvi ceļi, bet tad jau ar to ir jānodarbojas tiem, kas piedāvā pretēju koncepciju.

Es gribētu pievērst jūsu uzmanību tam, ka Ekonomikas komisijas lēmuma projekts praktiski nav mainījies laika gaitā. Tas ir tāds pats kā 305.dokuments. Izmaiņas ir ļoti nelielas. Saskaņojot ar frakcijām un atsevišķām grupām, ir izdarītas nelielas izmaiņas. Pie šī dokumenta aptuveni tadā izskatā jau tiek strādāts, pilnveidots un saskaņots pusgadu. Savukārt, lai kā es arī cienītu domas, kas ir par pamatu Lauku frakcijas iesniegtajos dokumentos... Šeit ir 304.dokuments, kuru mēs izskatījām vēl pirmsdien. Mēs pēkšņi šodien ieraugām, ka no 314.dokumenta tas atšķiras ļoti radikāli, tas ir gandrīz jauns priekšlikums. Tadā veidā šis lietas neizstrādā pāris dienas un "uz urrā".

Es arī piekritu tiem viedokļiem, kas šeit ir izskanējuši, ka galvenais princips šobrīd piedāvātajā Lauku frakcijas dokumentā ir, ka šī komisija tikai atkal sāks strādāt pie koncepcijām un ka tikai pēc tam vares sākt kādu praktisku darbu. Tadā gadījumā banku privatizācija acimredzot sekos vispārējās valsts īpašuma privatizācijas lēnajai gaitai un paraugam.

Es domāju, ka šis ierosinātais projekts ir pusgada laikā rūpīgi pārdomāts, vairākkārt pārspriests un analizēts. Ekonomikas komisija to ir atzinusi par gatavu nodošanai Augstākajai padomei izlemšanai, un tas arī būtu jādara. Nedomāju, ka būtu pareizi to vēlreiz pārveidot, jo nav nekādas garantijas, ka arī pārveidotais projekts netiks no kādas interešu grupas atkal noraidīts vēlreizējai pārveidošanai, jo nav jau tāda projekta, kas varētu apmierināt pilnīgi visas politiskās grupas. Starptā laikā visi Latvijas privatizācijas projekti kavējas. Rezultātā valsts ekonomika grimst, valsts sektora dominantes daļē privātā iniciatīva netiek atbalstīta. Deviņu cilvēku privatizācijas komisija, pārstāvēt dažādas interešu grupas, ir kompetenta, un mums vajadzētu tai uzticēties, veicot privatizācijas procesu banku nodaļās. Demokrātisku procesu rezultātā acimredzot arī šajā komisijā vairākuma viedoklis vienmēr uzvarēs.

Cik bankas no šīm 48 nodaļām izveidosies, jāatstāj tirgus spēku un potenciālo ieguldītāju rokās. Bez tam komisijai ir arī tiesības uz pretendentu atlasīti. Zināmas priekšrocības gan būtu vienai vai divām lielām bankām, bet ir arī priekšrocības daudzām mazākām bankām.

Ir zināms, ka, piemēram, Amerikā tieši lielās bankas ir tās, kuras savā darbībā saskaras ar problēmām. Valsts banku atjaunošana būtu kategoriski noraidāma kā valsts monopols. Es šeit nerunāju par atsevišķām valsts akciju komercbankām, kas izveidotos, iespējams, uz dažu Latvijas Bankas nodaļu bāzes. Valstī ir pilnas iespējas eksperimentēt jau šobrīd ar valsts komercbanku. Latvijas krājbankai ir vislielākais banku nodaļu tīkls visā Latvijā. Jūs redzat, ka arī tur nemaz no valsts kontroles un valsts pārvaldīšanas tie rezultāti tik spīdoši neparādās. Piedevām, ja mēs paturam valsts rokās šīs bankas, tadā gadījumā rodas jautājums, kur ņems kapitālu. No budžeta? Vai, pasarg' Dievs, kā te reizēm izskan, uz emisijas rēķina? Tadā gadījumā privāto ieguldītāju līdzekļi netiktu piesaistīti šajā tik ļoti svarīgajā nozarē. Arī valsts bankas nespēs piesaistīt privātkapitālu no ārzemēm, ko ļoti spēs izdarīt atsevišķas privātbankas.

Vēl jāuzsver, ka Latvijas Banka savās privatizācijas koncepcijās vienmēr ir uzstājies par atklātu izsoli, ne par kādu kaktu privatizāciju nevarētu būt runa. Izsolei ir jābūt atklātai, pretendentiem dodot iespēju pieteikties. Varbūt vienīgi šai komisijai būtu dodamas tiesības atlasīt pretendentes, par kuriem ir pamats domāt, ka viņu kapitāls ir negodīgi iegūts, ka tas ir tā sauktais melnais kapitāls. Tas būtu šīs komisijas funkcijas.

Beidzot, godātie kolēģi, ir principiāli jāatrisina divi dažādi jautājumi, no kuriem viens ir komercfunkciju nodalīšanas jautājums no

valsts bankas. Tas ir jāizdara saskaņā ar Augstākās padomes lēmumu līdz 1.janvārim. Otrs jautājums ir šīs nodaļās Latvijas Bankas nodaļu tīkla privatizācija vai cits risinājums, ko likt privatizācijas vietā.

Tie ir divi dažādi jautājumi, bet par abiem šiem jautājumiem ir nepieciešams izšķirties un enerģiski sākt kaut ko darīt. Pretējā gadījumā mēs aizvien vairāk iebrienam staignājā un purvā. Šobrīd iedzīvotāju prātos bieži vien arī ļoti negatīvas propagandas rezultātā ir radies iespaids, ka mūsu patlabanējās grūtības ir radušās tādēļ, ka virzāms uz tirgus ekonomiku, lai gan īstenībā mūsu problēmas šodien ir tāpēc, ka ar abām kājām vēl arvien stāvam valsts dominētā ekonomikā. Tirgus ekonomika vēl nav paspējusi pat isti sākties, kur nu vēl pierādīt savas priekšrocības un attīstīties. Diemžēl šobrīd ir ļoti liela varbūtība un ļoti liels risks, ka mēs atgriezīsimies atpakaļ valsts dominētā ekonomikā. Tas attiecas gan uz ražojošo sfēru, gan uz tirgojošo sfēru, gan arī uz banku sfēru. Tā būtu traģiska kļūda, un es vienmēr aizstāvēšu šeit privatizācijas viedokli. Lai arī kādu viedokli pieņemtu, tas ir jārealizē.

Priekšsēdētājs: Godātie kolēģi, pirms mēs rīkojamies tālāk, jo mums ir jāatklāj debātes, es gribētu, lai jūs izšķirtos par to, vai Repšes kungam mēs uzdomam jautājumus vai ne, jo viņš mums sniedza informāciju.

J.Kinna: Birkava kungs, man bija priekšlikums par procedūru.

Priekšsēdētājs: Jā, lūdzu, Kinna kungs!

J.Kinna: Mans priekšlikums par procedūru ir tāds: lai man atļauj cienījamajam lektoram no valsts bankas uzdot dažus jautājumus. Un ne tikai man, bet arī citiem.

J.Freimanis: Procedūras jautājums.

Priekšsēdētājs: Lūdzu, Freimaņa kungs, par procedūru. Un pēc tam Grūbes kungs.

J.Freimanis: Es, gluži pretēji, domāju, ka Repšes kungs mums uzstājās tikai ar uzziņu un ka mums ir jākoncentrē uzmanība uz konkrētu dokumentu, nevis uz politisku tarkšķēšanu.

Priekšsēdētājs: Paldies. Grūbes kungs, lūdzu!

G.Grūbe: Man replika, es gribēju izteikties.

Priekšsēdētājs: Lūdzu.

G.Grūbe: Es gribētu pateikt, ka Repšes kungs nebūt korekti neuzstājās pret to, ka Augstākā padome nebūtu vēlējusies atdalīt komercstruktūras no Latvijas Bankas. Es personīgi šādu projektu iesniedzu jau jūnijā. Tikai pateicoties Latvijas Bankas un Ekonomikas komisijas novilcināšanas politikai, vēl šobrīd nav atdalīta Latvijas Bankas un komercstruktūru darbība.

Priekšsēdētājs: Paldies, Grūbes kungs! Godātie kolēģi, varbūt mēs nekavēsim pārāk laiku, bet atļausim tiešām atbildēt Repšes kungam uz jautājumiem, jo... Nevajadzētu... Es jūtu zālē, ka pēc procedūras mums nepienāktos viņam uzdot jautājumus.

J.Kinna: Es lūdzu šo jautājumu likt uz balsošanu.

Priekšsēdētājs: Kinna kungs pastāv uz balsošanu. Lūdzu, balsosim. Tie, kas balso par to, lai Repšes kungam varētu uzdot jautājumus, – balso "par". Lūdzu, balsosim. Rezultāts: par – 53, pret – 12, atturas – 7.

Repšes kungs, lūdzu tribīnē! Kinna kungs, lūdzu jūsu jautājumus! Es atvainojos, Buķeles kundze ir pirmā pierakstījusies. Jautājuma vispusīgai izskatīšanai tas par sliktu nenāks. Lūdzu, tikai mēģiniet koncentrēti!

E.Buķele: Repšes kungs, sakiet, lūdzu, kāds ir banku rentabilitātes līmenis un, izejot no tā, vai ir morāli un visādi citādi pareizi, ka Latvijas Banka izsniedz Latvijas valdībai kredītu par 100 un vairāk procentiem?

E.Repše: Latvijas valdībai mēs izsniedzām kredītu par 50 procentiem, jo kredītīgums par kredītu valsts budžetam tika slēgts tajā laikā, kad centrālās bankas kredītresursiem bija 50 procentu likme...

E.Buķele: Paldies, Repšes kungs! Lūdzu, atbildiet, kāds ir rentabilitātes līmenis, un precizējiet, par cik procentiem ir izsniegts kredīts "Latvijas labībai"?

E.Repše: "Latvijas labībai" pamatā kredīts ir izsniegts par 80 procentiem, kas, es vēlreiz uzsvēšu un varbūt es uzskatu, ka tas ir šodienas cenās labdarības kredīts, jo oktobrī inflācija bija 25 procenti. Tas gan pamatā ir nodokļu lēciena, energoresursu cenu lēciena dēļ, bet arī vidējais inflācijas procents pēdējā laikā ir apmēram 15 procenti mēnesī. Ja inflācijas procents ir 15 procenti mēnesī, nauda zaudē savu vērtību par 15 procentiem mēnesī. Pareizīniet ar 12 mēnešiem gadā! Jūs iegūsit nulles procentu likmi, par kuru aizdodot jebkurai komercstruktūrai banka saņem tikai līdzvērtīgu naudu bez peļņas.

E.Buķele: Repšes kungs, bet kāds ir rentabilitātes līmenis?

E.Repše: Rentabilitātes līmenis atsevišķās Latvijas Bankas nodaļās acimredzot tiks iesniegts kopā ar šo mūsu sagatavoto vispārējo apskatu, jo, rentabilitāti rēķinot, ir jārēķinās arī ar bankas zaudējumiem uz to kredītu rēķina, kuri netiek atdoti uzņēmumu maksātnespējas un bankrota dēļ. Šobrīd pat ar lieliem un agrāk it kā drošiem valsts uzņēmumiem situācija ir ļoti satraucoša. Izskatās, ka mums šo tā saukto slikto kredītu īpatsvars būs ļoti augsts un ka tam aizies ne tikai visa bankas pašas iegūtā peļņa, bet būs arī nepieciešama valsts budžeta atbalstīta speciāla glābšanas programma, kā tas ir darīts arī citās Austrumbloka valstīs pēc šādu reformu pabeigšanas.

Kas attiecas uz šiem kredīta procentiem, tiem ir jātieks noteiktiem tirgus pieprasījuma un piedāvājuma rezultātā. Atsevišķu nozaru subsidēšana, izsniedzot lētus kredītus, nav pieļaujama ne tikai saskaņā ar Latvijas Bankas koncepciju šajā jautājumā un kredītpolitiku, bet arī saskaņā ar bankas un valdības kopīgi parakstīto ekonomiskās attīstības memorandu. Tas tur ir specifiski ierakstīts. Ja atsevišķi valdības pārstāvji uzstājoties reizēm pauž pretēju viedokli, acimredzot viņi nav lasījuši un nepauž šeit valdības viedokli.

E.Buķele: Repšes kungs, bet es gribētu dzirdēt, kāds ir rentabilitātes līmenis. Īsu, skaidru un konkrētu atbildi.

E.Repše: Atbildi es devu.

Priekšsēdētājs: Paldies. Kides kungs.

E.Buķele: Man ļoti žēl, acimredzot ir jāsecina, ka jūs to nezinaat, vai tajā pašā laikā "Latvijas labība" saņem kredītu par 120 procentiem? Un jūs to saucat par Latvijas Bankas labdarību Latvijas valdībai un Latvijas tautai?

E.Repše: "Latvijas labība" saņēma kredītu atšķirīgos laika posmos. Tad, kad bija centralizētās bankas procentu likme pacelta uz 120, tad tie kredīti bija par 120.

J.Freimanis: Procedūras jautājums.

Priekšsēdētājs: Kides kungs. Pēc tam – Kinnas kungs. Patlaban Freimaņa kungs – par procedūru.

J.Freimanis: Birkava kungs, vai jūsu spēkos ir vismaz gādāt, lai jautājumi tiek uzdoti par doto tematu, par mūsu diviem dokumentiem, nevis par globāliem banku jautājumiem? Tas nav mūsu šodienas jautājums. Mēs nedrīkstam izmantot to, ka Repše ir uz katedras.

Priekšsēdētājs: Paldies, Freimaņa kungs. Es lūdzu jautātājus tiešām tādā veidā arī ierobežot savus jautājumus, formulēt īsi un precīzi un tāpat arī atbildēt. Jautātāji ir trīs – Kīde, Kinna, Grūbe.

E.Kīde: Cienijamo prezident, jūs mūs, deputātus, kaismīgi aģitējat par banku sistēmas steidzošas privatizācijas nepieciešamību. Tajā pašā laikā no jūnija jau iesniegti priekšlikumi, projekti, ka jāatdala Latvijas Banka no komercstruktūrām. Šodien jūs pasakāt, ka jums nav ne-

kādas informācijas ne par kredītu portfeļiem, ne par bankas mantas stāvokli, par visu to, ko jūs nevarat mums pateikt. Tajā pašā laikā Krasītiņa kungs arī pasaka, ka no komercstruktūrām arī nav nekādas informācijas, kādu banku sistēmu grib redzēt. Tāpēc jūs pasakāt, ka šodien steidzīgi bez tās informācijas ir jāreorganizē.

Sakiet, lūdzu, Repšes kungs, ko Latvijas Banka no jūnija ir darījusi, lai vismaz informāciju savāktu, lai šodien pieņemtu lēmumu un lai mēs neuzdotu šādus jautājumus, uz kuriem jūs atbildat, ka nezinaat nekā?

E.Repše: Kā jau teicu, mēs strādājam pie šīs informācijas vākšanas. Es jau jums aptuveni raksturoju gaitu. Un patlaban ir pēdējais posms šajā darbā. Jūs saņemsit visu to, kas ir 4.punktā minēts, tajā laikā, kas šeit ir formulēts. Būtu pilnīgi absurdi prasīt, lai par to, kas šeit ir formulēts un pietiekami nopietni formulēts četros dažādos apakšpunktos, es varētu šeit bez iepriekšējas sagatavošanās, jo es nebiju rēķinājies, ka man uzdos tieši šo jautājumu, šodien referēt, lai es varētu jums pāris vārdos sniegt informāciju. Tas būtu nenopietni.

E.Kīde: Bet jūs sakāt, ka jums informācijas nav, Repšes kungs. Tas ir briesmīgi.

Priekšsēdētājs: Kinnas kungs.

E.Repše: Mēs jums iesniegsim informāciju, kad uzskatīsim, ka tā ir noformēta pietiekami nopietnā veidā.

Priekšsēdētājs: Kinnas kungs, lūdzu!

J.Kinna: Repšes kungs, es gribu vērst jūsu uzmanību uz to, ka projekts, kuru jūs aizstāvat, pārmetot Lauku frakcijai, ka tā ir iesniegusi citu projektu, ir izdrukāts no kompjūtera veselu diennakti vēlāk un būtiski atšķiras no tā projekta, kas bija līdz šim.

Bet mana jautājuma būtība ir tāda. Jūs teicāt, ka koncepcija ir un ka citas nav un nebūs. Iepriekšējā dokumentā vēl kaut kādi koncepcijas aizmetņi bija redzami, bet šajā 315.dokumentā vispār par koncepciju netiek runāts. Tika dotas pilnvaras cilvēku grupai izstrādāt koncepciju un pašai to realizēt.

E.Repše: Šis 315.projekts radās, koriģējot 305.projektu pēc diskusijām frakcijā "Satversme". Ja jūs domājat ar koncepciju tos četrus vai piecus apakšpunktus, tas viss jau šobrīd ir iespējams. Un tas, ka tie šobrīd nav uzrakstīti atklātā veidā, nekādi netraucēja komisijai par jebkuru no šiem variantiem izšķirties, privatizējot konkrētu nodaļu. Es esmu pret darba stilu, ka tā vietā, lai kaut ko darītu, gatavo ilgstošas teorētiskas koncepcijas un programmas, kuras pēc tam noliek plauktā un tā arī nekad ne īsteno, ne arī lasa. Mums ir vairāku tādu ļoti nopietnu un biezu dokumentu paraugi. Tas attiecas uz valdības iesniegtajiem valsts ekonomiskās attīstības projektiem un arī diemžēl uz Valūtas fonda memorandu. Šādas koncepcijas...

Priekšsēdētājs: Godātie kolēģi, runāsim tieši par šo dokumentu!

E.Repše: Šādas koncepcijas šādā nozīmē patiešām es neuzskatu par iespējamu un nepieciešamu veidot. Ja kāds vēlas un domā uzdot to šeit komisijai, to var darīt. Manuprāt, tas vienkārši attālinās praktiskā darba sākšanu.

Priekšsēdētājs: Grūbes kungs. Pēc tam – Celmiņa kungs. Grūbes kungs atsakās, paldies. Celmiņa kungs, lūdzu!

E.Repše: Kas attiecas uz konceptuālām nostādnēm, par tām pusgadu tiek diskutēts Ekonomikas komisijā. Vienīgais šķērslis šobrīd praktiski sākt darbu ir tas, ka saskaņā ar likumu ir nepieciešams pieņemt Augstākās padomes lēmumu, kas dotu "zaļo gaismu". Diemžēl.

Priekšsēdētājs: Lūdzu, Celmiņa kungs!

J.Celmiņš: Faktiski es gribētu turpināt to domu, ko Buķeles kundze iesāka. Par banku rentabilitāti. Protams, normālā sabiedrībā normāli ir tas, ka šo rentabilitātes līmeni neviens ar likumu mākslīgi nenosaka. Bet vai pašreizējā pārejas situācijā, kad mēs pārejam uz šim komerciālo vai privātbanku struktūrām, nebūtu nepieciešams noteikt

zināmu banku rentabilitātes procentu vai līmeni? Jo pašreizējā situācijā banku peļņa ir tik milzīga, ka banka...

Priekšsēdētājs: Godātie kolēģi, tas neattiecas uz apspriežamo dokumentu. Neapspriedīsim banku problēmas vispār!

J.Celmiņš: Tās nav banku problēmas vispār. Vai nevajadzētu noteikt rentabilitātes līmeni? Konkrēts jautājums.

Priekšsēdētājs: Ar šo dokumentu, ko apspriežam?

J.Celmiņš: Jā.

E.Repše: Es nomāju, ka ne šādu apsvērumu dēļ, šobrīd mums galvenais nav novērst atsevišķu banku iespējas pelnīt, vai tās būtu valsts banku nodaļas, par ko acimredzot ir runa, vai tās būtu privātbankas. Tas nav mūsu pamatuzdevums šodien – ierobežot pārmērīgu peļņu. Mūsu politiskais pamatuzdevums šobrīd ir panākt, lai sākas darbība. Lai šīs pārmērīgās peļņas iespējas zūd konkurences rezultātā. Savukārt pirmajā etapā tieši peļņu sološi uzņēmumi ir tie, kas aicina tur investēt un sākt konkrētu darbību. Tātad, jo lielāka šobrīd ir peļņa bankas operācijās, jo lielākas iespējas un motivācija šīs operācijas un banku pakalpojumus plašāk piedāvāt. Diemžēl pat šajos apstākļos, kad mēs esam atļāvuši visu, kad ir brīvi gan šie procenti, gan darbība, vēl arvien bankas, to skaitā komercbankas, žēlojas, ka tās nesaņem pēc vecās sistēmas parauga centralizētos kredītus no centrālās bankas. Un nestrādā, lai kredītu resursus piesaistītu no apgrozības. Vēl nestrādā. Vēl mēs to neesam panākuši. Šobrīd, uzliekot kaut kādus ierobežojumus rentabilitātei, mēs vēl vairāk traucēsim šo procesu attīstību. Tāpēc es, saprotot jūsu ierosinājumu būtību, tomēr domāju, ka pareizi būtu – bez ierobežojumiem.

J.Celmiņš: Mazs papildu jautājums. Bet vai šī peļņa tiek novirzīta kredītresursiem vai citām vajadzībām?

E.Repše: Tā tiek novirzīta gan bankas darbības nodrošināšanai, gan statūtu un citu fondu veidošanai, gan arī jauna inventāra iegādei. Vismaz par valsts bankas nodaļām – šī nauda pilnībā paliek valsts rīcībā.

Priekšsēdētājs: Godātie kolēģi, es vēlreiz atgādinu... Ziediņa kungs pilnīgi pareizi no vietas sauc, lai jautājat par lēmumu, par apspriežamo dokumentu. Es atvainojos, viens no Čepāņiem jautā. Bet man nav skaidrs, kurš.

Lūdzu, Čepānes kundze! Pēc tam – Bērza kungs, Ābiķis, un tad viss.

I.Čepāne: Godājamais Repšes kungs, par valsts banku. Valsts bankas politisko uzdevumu jūs ļoti labi raksturojāt. Neskatoties uz to, ka dažiem kolēģiem liksies, ka mans jautājums nav saistīts ar šiem diviem dokumentiem, tomēr atbilde uz šo manu jautājumu lielā mērā noteiks, es domāju, ne tikai to, kā es balsoju par šo lēmuma projektu. Turpinot kolēģu jautājumus, vai jūs varat apmēram pateikt procentuāli, kā jūs izmantojat šo savu peļņu kā valsts banka un kā valsts institūcija, no vienas puses, un, no otras puses, kā komercstruktūra? Īsi, ļoti lūdzu – īsi! Tas jums noteikti ir zināms. Un es gribētu zināt, cik, piemēram, kaut vai darbinieku algām un tamlīdzīgi.

E.Repše: Valsts centrālās bankas peļņa tiek novirzīta gan darbinieku algām, kā jūs teicāt, gan inventāra turpmākai iegādei, gan arī statūtu fonda papildināšanai saskaņā ar likumā ierakstītajām normām. Precīzus skaitļus es jums, protams, varētu pateikt, bet ne no galvas un ne stāvot šeit. Es neturu visus skaitļus savā galvā. Bet, ja jūs iedosit rakstiski, kā jau godātie kolēģi, es vienmēr esmu teicis... Es neesmu staigājošā enciklopēdija. Ja katrs no jums iedos rakstiski jautājumu Latvijas Bankai, nekavējoties arī saņems rakstisku un precīzu atbildi. Tajā skaitā arī par šo peļņas sadalījumu. Mēs par to esam sprieduši. Arī manā klātbūtnē, protams. Tad es to lietu zināju un sapratu. Tagad es to esmu vienkārši aizmirsis. Kas attiecas uz algām, tās mums ir lielas. Man ir 40 tūkstoši mēnesī šobrīd uz papīra saskaņā ar bankas padomes lēmumu. Maniem galvenajiem speciālistiem ir 25 līdz 30 tūkstoši. Tajā pašā laikā mēs zaudējam kadrus, jo komercbankas mūsu spējīgākos kadrus pārperk par trīskāršu šādu atalgojumu.

Priekšsēdētājs: Bērza kungs, pēc tam – Ābiķa kungs.

A.Bērzs: Lai atturētu Ziediņa kungu no kliegšanas, man jāpasaka, ka mans jautājums saistās ar šo lēmumu tādā aspektā, ka tas ir jautājums par privatizējamo nodaļu privatizēšanas cenu. Repšes kungs, jūs atzināt, ka oktobrī Latvijas rubļa inflācijas procents bija 25, tajā pašā laikā jūs "noskrūvējāt" valūtas kursu par 25 procentiem. Kā interesēs šī mahinācija tika iztaisīta?

E.Repše: Neatbildot vis uz formu, bet uz saturu, man vēlreiz jāsaka, ka apmaiņas kurss attiecībā pret valūtām un pašmāju cenu inflāciju diemžēl mūsu ekonomisko pārvērtību un reformu apstākļos ir divas dažādas lietas. Pašmāju cenas ceļas, valūtas kurss savukārt tīri dabisku procesu rezultātā kritas tirgū. Un Latvijas Banka pēdējā laikā, sākot savas operācijas valūtas tirgū, tikai ir palīdzējusi uzturēt stabilitāti valūtas tirgū.

Priekšsēdētājs: Ābiķa kungs.

Dz.Ābiķis: Vai jums neliekas, ka mums šinī situācijā, kad joprojām ražošana lielā mērā ir nevis privāta, bet ir ļoti daudz valsts uzņēmumu, būtu nepieciešama valsts banka ar savām filiālēm, jo privātas bankas jau šodien ir komercbankas. Un tās veidosies. Varbūt šādā aspektā...

E.Repše: Kā jau teicu, esmu pārliecināts par valsts sektora nespēju efektīvi strādāt. Varu tikai teikt, ka Anglijā un Francijā tika izdarīti mēģinājumi valsts sektoru nacionalizēt. Un tie izrādījās pilnīgi neveiksmīgi. Atkal šīs bankas tika privatizētas. Te var atsaukties arī uz šādu pieredzi. Bez tam vēl, kā jau teicu, šobrīd valdībai ir vismaz viena banka, ar kuru jau ir iespējams efektīvi strādāt. Un mēs varam paši sekot, vai darbības rezultāti ir vai nav labi. Es ticu privatizācijai.

Priekšsēdētājs: Godātie kolēģi, pirms dodu vārdu vēl Grūbes kungam, mums debatēs ir pierakstījušies Bojārs, Kide, Gulbis, Grūbe, Freimanis, Gavrilovs un Uldis Klauss. Debates varam sākt tikai pulksten trijos. Tādēļ pirms pārtraukuma vēl vārds Grūbes kungam.

G.Grūbe: Par procedūru. Es ļoti lūgtu cienjamos kolēģus palikt uz pēcpusdienas sēdi un tomēr šeit pielikt punktu vienam vai otram variantam. Es ļoti lūgtu deputātus palikt uz pēcpusdienas sēdi.

Priekšsēdētājs: Paldies. Godātie kolēģi, ja Bojāra kungs piekrit runāt līdz pārtraukumam astoņas minūtes, mēs varētu viņu noklausīties. Ja ne, tadā gadījumā pārtraukums līdz pulksten trijiem.

(Pārtraukums)

Vakara sēdē

Sēdi vada Latvijas Republikas Augstākās padomes priekšsēdētāja vietnieks **Valdis Birkavs**.

Priekšsēdētājs: Sākam debates jautājumā par banku privatizāciju. Pirmais runā Bojāra kungs, pēc tam – Kides kungs, tad Gulbja kungs, Freimaņa kungs, Gavrilova kungs un Klausa kungs.

Lūdzu, Bojāra kungs, tribīnē!

J.Bojārs: Cienijamie kungi! Man liekas, ka šīs tēmas apspriešanu mums vajadzētu sākt ar secinājumu jeb slēdzieni, kādu izdara Rīgas rajona pašvaldību vadītāji, tiekoties ar deputātiem. Tur bija klāt arī cienijamais Bela kungs. Man ļoti patika šāds secinājums, ar ko pašvaldību vadītāji beidza visas savas pretenzijas Augstākajai padomei: šā gada ekonomiskā krīze ir ne mazāk bīstama kā 1991.gada janvāra un augusta apvērsuma mēģinājums.

Cienijamie kolēģi! Šai sakarā es visnotaļ atbalstu to, ka mums ir jārevīdē valsts bankas funkcijas un ka šīs bankas funkcijas ir jāatstāj tādas, kādas ir jebkuras centrālās bankas funkcijas pasaulē, respektīvi, valsts bankai ir jāatņem iespēja nodarboties ar uzņēmējdarbību, ko tā dara patlaban. Es esmu piedalījies vairākās ļoti interesantās sarunās ar mazajiem uzņēmējiem, kas bija šeit, pie mums, un arī ar mūsu ekonomikas zinātnes vadību, kura ir vienā ekspertu komisijā ar mani jeb ar kuru man ir tas gods būt vienā ekspertu komisijā Zinātņu akadēmijā, un mēs esam vairākkārt kopīgi apsvēruši, kur tad visa tā ļaunuma sakne ir.

Ja patlaban valsts banka ņem 120 procentu kredīta likmes, tad tas nozīmē, ka automātiski jau ir iepļānota 120 procentu inflācija. Un mazāka tā nekādi nevar būt. Mēs šeit gribējam no Repšes kunga dabūt kaut kādas precīzas atbildes, kāds ir šīs bankas peļņas procents, kāda ir kredītu politika, bet nekādas atbildes no viņa nedabūjam, jo viņš pateica, ka viņam šie fakti neesot galvā. Kas tad viņam kā prezidentam ir galvā, ja viņam šie skaitļi nav galvenie? Tad atliek vienīgi zilēt... Bet es gribu ļoti nopietni teikt, ka tas ir tā kā tāds joks, bet tad, kad mēs šeit tikāmies ar uzņēmējiem, mums nāca priekšā cienījamais Kreitusa kungs, kura kompetenci uzņēmējdarbībā es nu nekādi nevaru apstrīdēt, un cienījamais Rozencveiga kungs – jums visiem zināmais "Pārdaugavas" pamatlicējs –, un cienījamais Deiča kungs, kas arī ir viens no Mazo un vidējo uzņēmēju apvienības vadītājiem. Viņi mums pateica, ka, pastāvot 120 procentu kredītam, neviens uzņēmums nevar strādāt. Ir jābūt vajprātīgam, lai ņemtu kredītu ar tādiem noteikumiem, bet jūs zināt, ka komercbankas, kas ņem šo naudu no valsts bankas ar 120 procentu noteikumiem, uzmet virsū, kā tās izsakās, 30–50 procentus. Bet cienījamais Kreitusa kungs mums pateica pilnīgi atklāti, ka tās visas ir muļķības, reāli kredītu var dabūt tikai par 200 procentiem un plus vēl jāmaksā kukulis.

Mums te vienā no iepriekšējām reizēm Repšes kungs gan teica, ka tie ir galīgie muļķi, kas maksā kukuli valsts bankas struktūrām. Tas esot vajadzīgs, jo naudu dodot tāpat, bet es nezina kāpēc vairāk uzticos reālajiem un īstajiem biznesmeņiem, kas jums precīzi pasaka: "Lai dabūtu bankas kredītu, pašiem baņķieriem ir jāmaksā trīs procenti pa tiešo kabatā." Tas viņiem viss ir ļoti izdevīgi.

Lai mēs vismaz kaut kādu dzīvesspējīgu ekonomisko pamatu izveidotu un dabūtu kaut kādu kredītu, ko vismaz kāds ir spējīgs maksāt, es mēģināju Universitātē savā institūtā noorganizēt tās zinātniskās literatūras publikācijas, kas mūsu institūtā ir jau saražotas pa trim gadiem. Tas ir absolūti neiespējami – strādāt ar 200 procentu kredītu un ar 120 procentu kredītu. Tāpēc acimredzot no 200 procentu likmes šie 120 procenti jāizgriez āra. Tas ir pilnīgi skaidrs.

Tagad par šiem diviem likumprojektiem, atvainojiet, lēmuma projektiem, respektīvi, 314. un 315. Ja man ir jāizšķiras starp šiem diviem variantiem, tad es tomēr no diviem ļaunumiem izvēlos mazāko – 314. variantu, jo pēc 315. variantā mēs pilnīgi visu atdodam, lūk, šīs komandas rokās. Bet es nezina, cik daudz es varētu uzticēties katram no šiem cilvēkiem, ja viņu rokās būtu milzīga daudzmiljonu summas. Es daudz kam nevaru piekrist no tā, ko šeit apgalvoja, teiksim, Kehra kungs un Repšes kungs... Uzskatu, ka milzīga vērtība ir jau šīs banku tīkls, kas tika laists pārdošanā. Šajās bankās, katrā valsts bankas nodaļā, kas atrodas kaut kur Latvijā, varētu būt absolūta nullīte, bet jau par to apstākli vien, ka ir izveidots tīkls, kas apkalpo klientus, un ka klienti ir pieradināti pie šā tīkla, tas, kas dabūs šo tīklu savās rokās, var maksāt lielu naudu pat par pilnīgi tukšām bankām. Tikai par šo tīklu vien. Uzskatu, ka Latvijā jau ir tādas lielas monopolstruktūras, kas uzkrājušas pietiekami daudz naudas, lai tikpat kā visu tīklu vai vismaz lielu daļu no šā tīkla nopirktu uzreiz, tā teikt, uz celma. Tādā gadījumā man tūlīt rodas otrs jautājums. Ja šāds liels monopols pārpirks visu šo tīklu, vai tas mums būs garantēts lētāks kredīts? Vai mēs par to nemaksāsim tos pašus 200 un vēl vairāk procentus – tādus, kuriem pastāvot, visai rūpniecībai un visai lauksaimniecībai ir jāiet bojā? Man nekādu garantiju nav, un, pārjautājot Kehra kungam, es arī nesaņēmu nekādas precīzas atbildes – kur ir garantijas, ka viss šis tīkls atkal netiks monopolizēts.

Un otra lieta, kas mani interesē. Es jau par to teicu jautājumā Kehra kungam. Problēma ir šāda – ja mēs visu laiku zūdāmies par to, ka mūsu valsts kase ir tukša, tad acimredzot vajadzētu parūpēties par to (tā ir darijuši daudzās visai centralizētās Tālo Austrumu valstīs), monopolizējot vai paturot savā monopolā daudzas vai vairākas ionesīgas struktūras, bet biznesā nekas nav ionesīgāks par bankām. Nekas nav ionesīgāks, ja mēs varētu šo biznesu labi noorganizēt...

Es pieļauju, ka varbūt ne visas šīs bankas struktūras vajadzētu paturēt un pārveidot vai nu par valdības kredītu banku, vai par valsts kredītu banku, bet uzskatu, ka vismaz daļu vajadzēja tādā veidā atstāt, lai dotu atbildi uz jautājumu, kuru, man liekas, izvirzīja Kides kungs, – kādā veidā tad valsts domā organizēt savu kredītu politiku... Vai varbūt to jautāja Lucāna kungs? Tas ir ļoti pareizs jautājums – kā un ar kādu līdzekļu palīdzību valsts domā organizēt šo kredītu politiku?

Uzskatu, ka pilnīgi skaidrs ir tas, ka mēs nevaram balsot ne par kādu privatizāciju, kamēr mūsu priekšā nav konkrēta šīs privatizācijas modeļa, kas parādīs, kā izskatīsies mūsu banku sistēma kopumā, kāda

vispār būs šī struktūra un cik valsts paturēs savā monopolā. Mani vispirms ļoti interesē tas, kādā veidā tiks īstenota šī iedarbība uz valsts ekonomiku caur diskonta likmi. Es mēģināju arī pajautāt mūsu ekspertiem, Rietumu latviešiem, kas sež zālē. Viņu kompetenci es visnotaļ atzīstu. Bet arī no viņiem es nedabūju skaidru un gaišu atbildi, kā mēs varētu Latvijas apstākļos iedarboties uz šo sistēmu.

Man galīgi nav skaidrs vēl šāds jautājums, uz kuru ļoti gribētos dabūt atbildi. Neviens no mūsu finansistiem, arī valsts bankas speciālisti, nav varējuši un nevar pateikt, cik naudas vajag, lai garantētu pilnu apriti, jo tagad ir bijusi vesela virkne rakstu, arī mūsu "Dienas Biznesā", kur ir skaidri un gaiši pateikts, ka viens no inflācijas cēloņiem ir nevis tas, ka naudas ir par daudz, bet tas, ka naudas pietrūkst aprītei. Ja naudas pietrūkst aprītei, tad, lūk, rodas tāda situācija, ka valsts banka, atvainojiet, baņķieri var prasīt šos 200 procentus par kredītu. Tāpēc es gribētu dabūt no ekonomistiem precīzu atbildi uz jautājumu – cik mums vajag papīra naudas, lai tirgus varētu (tas, kurā ir pārtikas veikali) vispār strādāt, un cik daudz mums vajag naudas, tīri fiziskās naudas, lai es varētu samaksāt. Cik daudz naudas ir jāemītē un cik daudz bankas naudas vai kredītu naudas jāemītē, lai mēs varētu privatizēt mūsu tautas saimniecību? Neviens nekur nav publicējis šādus precīzus datus. Iekams tie nebūs paziņoti, man būs ļoti grūti balsot, neredzot savā priekšā šādu zinātniski pamatotu struktūru un samēru attiecībās starp diskonta likmēm, algām, nodokļiem... Atvainojiet, mans laiks ir beidzies.

Priekšsēdētājs: Kides kungs, pēc tam – Gulbja kungs.

E.Kide: Cienījamie deputāti! Šodien pustukšā zālē mēs izšķiram svarīgu jautājumu par banku tīkla pārveidi, par to visu plašo filiāļu pārveidi, kuras pagaidām ir Latvijas valsts bankas sistēmā. Mums ir jāizšķiras par divām pieejām, kuras ir, varētu teikt, diametrāli pretējas.

Es gan sāksu ar to otro projektu, ar lauku projektu, kura būtību Krastiņa kungs, manuprāt, ļoti labi izteica un kurš atšķiras no Ekonomikas komisijas iesniegtā projekta.

Pirmajā projektā ir šāda pieeja – vispirms noskaidrot visus datus par banku pašreizējo stāvokli – gan mantisko stāvokli, gan kredītu portfeļiem, gan visu citu, kas līdz šim diemžēl nav noskaidrots –, saņemt priekšlikumus, uzklaut priekšlikumus no bankām, izanalizēt situāciju, pēc tam pieņemt konceptuālu lēmumu, nākt ar šo lēmumu Augstākajā padomē, Augstākajai padomei akceptēt šo lēmumu un tad ķerties pie privatizācijas.

Otrais, tas ir, Ekonomikas komisijas projekts, paredz izziņot privatizāciju un privatizējamo objektu sarakstu, jo viss ir nokavēts, palaist ar pilnu tvaiku privatizāciju, paralēli vākt datus, darba gaitā koriģēt koncepciju un faktiski nostādīt Augstāko padomi fakta priekšā. Ekonomikas komisijas projekts paredz vēl vienu lietu – faktiski, kā te arī Bojāra kungs teica, Augstāko padomi no spēles izslēgt. Kā Kehra kungs sacīja, uzticama komisija to visu veiks. Tomēr Augstākajai padomei ir uzdots pārvaldīt šo banku institūciju. Kaut arī Augstākajā padomē nav speciālistu, bet jau gatavu koncepciju politiskā griezumā, es domāju, tā var izanalizēt.

Tāpēc pašā sākumā es gribu teikt, ka esmu viennozīmīgi par lauku deputātu grupas projektu, kas loģiskā secībā vispirms izanalizētu situāciju un tad pieņemtu lēmumu, jo pieņemtu lēmumu bez informācijas, maigi izsakoties, tā nav visai atbildīga rīcība.

Dažus vārdus gribu teikt par Ekonomikas komisijas iesniegto projektu, kas, man šķiet, ir ne visai loģisks.

Jau teicu, ka tūdaļ tiek iesniegti privatizējamo banku saraksti, bet pēc tam tiek iesniegti un izskatīti priekšlikumi. Bet varbūt tos priekšlikumus nepieņem. Nevis priekšlikumi, bet jau privatizācijas projekti tiek pieņemti. Domāju, ka tas nav īsti prātīgi.

Otrs. Šis lēmums nekur neatsaucas uz jau pieņemtajiem likumiem par pašvaldību un valsts īpašuma privatizāciju, izņemot likumu par privatizācijas komisiju veidošanu, kas dod pilnīgi brīvas rokas pašai komisijai. Tadas atsaucis nav.

Vēl viena lieta. Lēmuma projektā nekur nav paredzēts izstrādāt un apstiprināt nolikumu, pēc kura strādās tā augsti stāvošā komisija. Arī šajā jomā tai ir pilnīgi brīvas rokas. Turklāt, es skatos, ka likums par privatizācijas komisijām stingri atšķiras no funkcijām, ko mēs uzdodam šai augsti stāvošajai komisijai. Piemēram, valsts daļas pārvaldīšanu privatizējamās īpašumos realizē pēc likuma par valsts īpašuma pārvaldīšanu, bet šeit šīs pilnvaras saņem pati komisija, kaut likums to neparedz.

Tālāk. Šā lēmuma projekta 3.punktā ir teikts, ka privatizētās struktūrvienības īpašnieks vai pārvaldītājs uzņemas tiesības, saistības un pienākumus attiecībā uz veco struktūrvienību. Es nezinu, kurā likumā būtu noteikts, ka jaunajam īpašniekam, kas šo banku ir privatizējis, var uzlikt pilnīgi visas vecās saistības un pienākumus. Varbūt šī banka pilnīgi pārstrukturizējas uz citiem uzdevumiem... Turklāt šis ir lēmuma projekts, bet ir taču likums par privatizāciju... Likums tomēr ir augstāks par šo lēmuma projektu.

Man nav skaidrs, un arī Kehra kungs nepaskaidroja, kādas ir šo privatizējamo uzņēmumu, tas ir, banku, saistības pret Ministru padomes pieņemto lēmumu, ka visi uzņēmumi no 18.novembra jāpārveido par akciju sabiedrībām. Vai tad tagad šīs bankas nepārveidojas par akciju sabiedrībām, lai tūdaļ atkal pārveidotos tālāk... Arī tas nav skaidrs.

7.punktā ir rakstīts: uzdot pārveidošanas un privatizācijas komisijai mēneša laikā sastādīt pārveidošanas un privatizācijas plānu. Komisijai tas ir uzdots mēneša laikā, bet 4.punktā, ja nemaldos, ir uzrakstīts, ka mēneša laikā ir jāsavāc tikai nepieciešamās ziņas. Sprotiet, ziņas jāsavāc mēneša laikā, tad jāiesniedz un tai pašā mēneša laikā jābūt pārveidošanas plānam kārtībā un privatizācijas plānam kārtībā. Kā paraleli to var izdarīt? Tas man nav skaidrs.

Uzskatu, ka būtu nepieciešams loģiskā secībā īstenot šo projektu, kā lauku deputātu variants paredz, tas ir, vajadzētu savākt priekšlikumus no nodalām, nevis privatizācijas projektus, vajadzētu savākt no komercbankām ieteikumus par to, kā sistēmu pārveidot. Varbūt vajadzētu ņemt vērā to Finanšu ministrijas izstrādāto banku pārveidošanas modeli, to lielo dokumentu, kurā ir rakstīts, ka banku sistēma atkarībā no tautsaimniecības pārprofilēšanas var pārveidoties pēc trim modeļiem. Arī tas šeit nav ņemts vērā. Bet to vajadzēja ņemt vērā, tad visu apkopot, apstiprināt Augstākajā padomē un tikai tad publicēt sarakstu un ķerties atbilstoši likumiem pie privatizācijas.

Un pēdējais. Par pašu komisiju. Apvienotā budžeta komisija ieteica tomēr privatizācijas komisijas sastāvā ietvert divus tautsaimniekus no galvenajām nozarēm. Kādēļ? Tādēļ, ka Latvijas Bankas praksē jau ir precedents, un ne viens vien, kad tā, nepakonsultējoties ar tautsaimniekiem, pieņēmusi svarīgus lēmumus un pēc tam mēnešiem ilgi presē izskaidrojusi, kas un kā ir bijis domāts un kāpēc tautsaimnieki to nav zinājuši. Tāpēc, domāju, derētu apsvērt, kā tautsaimnieku pārstāvjus piesaistīt – kā ekspertus vai kā valsts pārstāvjus.

Un vēl viens Apvienotās budžeta komisijas priekšlikums, ko Ekonomikas komisija nav ņemusi vērā. Bija priekšlikums kā locekli komisijā ietvert deputātu Induli Ozolu, jo viņš Apvienotajā budžeta komisijā ir atbildīgais par banku lietām.

Nobeigumā vēlreiz gribu teikt, ka esmu par lauku deputātu grupas projektu, kas loģiskā secībā, nesasteigti, bet ātri ļauj atrisināt šo svarīgo jautājumu.

Priekšsēdētājs: Gulbja kungs, pēc tam – Grūbes kungs.

J.Gulbis: Godātais priekšsēdētāj, godātie kolēģi! Kaut neesmu speciālists šajos jautājumos, es šoreiz vēlējos izteikties vairāk no tā viedokļa, ka pārstāvu komisiju, ko jūs paši ievēlējāt, proti, korupcijas un organizētās noziedzības apkarošanas komisiju. Gribētu šeit akcentēt faktu, ka sarunās ar ārzemju speciālistiem šajā jomā viņi mums silti ieteic pavērot, kādā veidā mēs paši ar saviem likumiem valsti veicinām korupcijas attīstību. Ja mēs paanalizējam pēdējā laikā pieņemtos likumus, tad bieži varam novērot, ka mēs patiešām to ļoti talantīgi veicam. Skatoties uz to informāciju, kas mums ienāk, man jāsaka tā, ka laikam vienīgais, kas mums atliek, lai mēs varētu vai nu nobremzēt, vai apstādināt šo drausmīgo korupciju un noziedzību republikā, ja jau mēs taisām brīvo tirgu, legalizējam arī prostitūciju, ir pienācis laiks legalizēt noziedzniekus, atvērt cietumus, amnestēt visus noziedzniekus, jo viņi tādi sīkmaņi vien ir salīdzinājumā ar lielajiem noziedzniekiem. Un tādejādi vismaz radīt konkurenci. Mums nebūtu viņi arī jābaro, viņi paši pārtiku iegādātos. Es to saku tik asi tāpēc, ka, izlasot Ekonomikas komisijas priekšlikumu, šo projektu, mani tas tiešām virza uz tādām domām. Salīdzinot abus projektus, es, protams, varu izvēlēties vienīgi Lauku frakcijas priekšlikumus, kaut arī tie ir stingri grozīti salīdzinājumā ar iepriekšējo variantu.

Mani apmierina viens punkts, tas ir, 3.punkts, kur ir teikts, ka par bankas reorganizāciju vajadzēs ziņot Augstākajai padomei. Tātad mums vēl vajadzēs izskatīt šo jautājumu par reorganizācijas procesu. Vismaz jācer uz to.

Šajā sakarā es gribētu teikt, lūk, ko: ja analizējam Latvijas laika attīstību un skatāmies, kā cīnījās ar monopolistiem, tad tur ir interesants fakts, ka cīņā pret privāto monopolu nav nekā perspektīvāka par valsts radītajām struktūrām. Šajā brīdī es gribēju izteikties tāpēc, ka mans novēlējums ir, lai komisija šo faktu tomēr ņemtu vērā un paskatītos, kādas iespējas ir radīt valsts komercbankas, un ne tikai valsts komercbankas, bet, tāpat kā Latvijas laikā – arī pašvaldību komercbankas, kurās savus norēķinus var veikt valsts uzņēmumi un pašvaldību uzņēmumi un kuru peļņa tiek izlietota šajā laukā. Ja tas nenotiks, mēs nevarēsim paglābties no attiecīgās komercbanku radītās asociācijas un to monopola. Un tas ir ļoti būtisks moments.

Es gribēju arī teikt, ka mēs pārāk pārspilējam to, ka ārzemnieki investīcijas noguldis tikai privātajās komercbankās vai vispār privātajos uzņēmumos. Man jāsaka, ka ļoti augstas klases speciālisti, kas nav ieinteresēti Latvijā izlaupt, teic, ka tad, ja negrib šeit sagrābt un piesavināties kapitālu, bet grib palīdzēt un stabili sadalīt, tad nekā stabilāka par valsts pašvaldības uzņēmumu kā garantu nav. Es gribētu teikt, ka no tā viedokļa vajadzētu arī paskatīties uz tādu cilvēku, kas brauc un zondē iespējas, kā mūs varētu aplaupīt, un vai mums vajag padoties tam, kā Grūbes kungs vakar te runāja par Valūtas fonda mīta zušanu. Es domāju, ka vajadzētu šo mītu mazlietīn klievēt vai mazināt tā iespaidu attiecībā uz šo privātā kapitāla vienīgo valdīšanas iespēju. Valsts un pašvaldību rokās pašreiz faktiski ir viss pamatkapitāls. Es domāju, ka visiem zālē sēdošajiem ir skaidrs, ka pie ātra tempa nav iespējama normāla privatizācija, ir iespējama tikai "prihvatizācija". Un šo faktu nevajadzētu aizmirst.

Nobeidzot es gribētu teikt, ka atbalstu viedokli (un lūdzu klātesošos ņemt vērā), ka komisijas sastāvā vajadzētu iekļaut pārstāvjus ne tikai no attiecīgajām tautsaimniecības nozarēm, bet vienu speciālistu arī no pašvaldībām. Man ir konkrēts priekšlikums: no Rīgas, kas ir viena no vislielākajām pašvaldībām republikā, es lieku priekšā iekļaut Māri Purgaili, Rīgas domnieku ekonomistu, kuru es gribētu redzēt šajā reorganizācijas procesā. Es domāju, ka tas būtu mērķtieciīgi. Palīdzes par uzmanību.

Priekšsēdētājs: Paldies. Nākamais runā Grūbes kungs, pēc tam – Freimaņa kungs.

G.Grūbe: Cienijamais priekšsēdētāj, cienijamie kolēģi deputāti! Es šodien negribu dramatisēt situāciju un netaisos arī tik daiļrunīgi izteikties par šo tēmu kā Repšes kungs, kas pamatoja, ka Latvijas Bankas galvenais ienaidnieks ir valsts, un tā ir Latvijas valsts kā tāda. Tādus pārmetumus es negribu izteikt. Es tikai gribētu pateikt, kāpēc mēs, kas darbojamies Lauku frakcijā, iesniedzām šādu projektu un kāpēc mums likās, ka Ekonomikas komisijas priekšlikums nav pieņemams.

Vispirms mani uzmanīgu darīja šāds fakts. Jūnijā es iesniedzu projektu par to, lai nošķirtu Latvijas Bankas darbību no komercdarbības, bet šis projekts ar Latvijas Bankas palīdzību tika tik veikli noraksts, ka no šā projekta nav palicis pat, kā saka, raksta galiņš. Kas tam bija par iemeslu, kas tur bija ieinteresēts? Es uzskatu, ka šeit bijusi tieša ieinteresētība – lepmi nopelnīt, ne par ko neatskaitīties. Tas taču ir zināms, ka Latvijas Banka neatskaitās Augstākajai padomei, bet tikai stāsta, ka atskaitās. Vai arī saka, ka neesot pieņemts lēmums un tāpēc neatskaitoties. Tas klasiski šodien tika demonstrēts arī Augstākajā padomē. Ja jūs beidzot pieņemsit šo lēmumu, tad mēs varbūt jums atnesīsim šādu projektu.

Mēs, bez šaubām, esam nevēlami šajā līmenī, un nevēlami par to ir jāsaņem pēriens. Bet viens ir skaidrs: tas oreols ap Latvijas Bankas darbības pareizību un tās neaizskaramību pamazām izgaist. Es domāju, ka beidzot nāksies arī darboņiem šajā Latvijas Bankā parādīt visu šo labo darbību. Ja patiešām tā būs bijusi tik laba, tad Latvijas tauta arī neaizmirsīs savus labdarus un apbalvos pēc Saeimas vēlēšanām.

Kas attiecas uz projektu atšķirību, manā skatījumā, šeit ir viena būtiska atšķirība. Par to jau Krastiņa kungs izteicās, un es ceru, ka kolēģi saprata. Galvenā atšķirība – baidīties no atklātības. Es citas atšķirības neredzu. Gan Kehra kungs, gan arī Repšes kungs teica, ka mēs ar savu projektu gribot nobremzēt, bet es gribu minēt divus datumus: ja šodien vai arī nākamajā otrdienā pieņemtu šo Lauku frakcijas 314.lēmumu, tad līdz 1.janvārim jau šai komisijai būtu jāiesniedz ziņojums Augstākajai padomei. Un nākamais datums attiektos uz šīs bankas reorganizāciju, kas varētu notikt tikai pēc 1.janvāra, jo iepriekš ir pieņemts lēmums, ka tikai pēc 1.janvāra tiek atdalītas šīs komercstruktūras no Latvijas Bankas. Cienītie kungi, kas tagad esat ļoti augstos posteņos,

ko tad jūs gribat apmānīt? Kādā veidā mēs bremsējam šo projektu? Tas man nav skaidrs. Tātad šeit, no šīs tribīnes, vienkārši grib aizmānēt acis tiem deputātiem, kas šajos dokumentos neorientējas. Tas, maigi izsakoties, ir bezkaunīgi.

Un visbeidzot es gribētu tomēr zināt, kāda tad ir ieinteresētība šajā procesā? Mūs pārliecināja un pateica, ka šie nevēgas (kā lauksaimnieki, tā rūpnieki) nav iekļaujami Bankas padomes sastāvā. Okey, tātad nav pieļaujami un nepieļāva to izdarīt. Tagad, kā jūs zināt, mēs plēšamies pusgadu, un Augstākā padome, tātad šo nevēgu kompānija, saņem no rūpniekiem un lauksaimniekiem priekšlikumus. Nu pasakiet beidzot, kādā veidā šī Bankas padome ar atpakaļejošu datumu pieņēma lēmumus par dažādiem rubļa kursiem. Tātad atkal nevēgām jāizšķir šis jautājums. Bankas padome teica, ka viņiem nav jāatbild ne rūpniekiem, ne lauksaimniekiem, atļauj pat neatbildēt uz šādu mazsvarīgu jautājumu. Bet tur apgrozījās, cienītie kungi, miljoni. Kā nodokļu maksājums, tā arī tautsaimniecībā kopumā.

Tātad atkal skaidri un gaiši tika pateikti, ka šiem nevēgām šajā privatizācijas procesā nav vietas. Mūsu komisija iesniedza savus priekšlikumus Ekonomikas komisijai, taču Ekonomikas komisijas sēdē neviens priekšlikums netika iestrādāts šīs komisijas variantā. Un arī šodien acimredzot Ekonomikas komisija nevienu priekšlikumu neņems vērā, jo Ekonomikas komisijas priekšsēdētāju es neredzu zālē, varbūt viņš kaut kur citur noklausās, ko mēs te runājam, bet zālē es viņu neredzu. Tātad viņam ir pie "vienas vietas" tas, kas notiek šeit. (*Zālē troksnis.*) Es ļoti atvainojos, es patiešām tagad ieraudzīju Kehra kungu.

Priekšsēdētājs: Grūbes kungs, es jums izsaku aizrādījumu par nekorektiem izteicieniem.

G.Grūbe: Es to pieņemu. (*Zālē troksnis.*) Es gribu vēl dažus vārdus pateikt par šo atbildību. Jautājums ir par atbildību komisijai. Nekur, nevienā dokumentā nav šīs atbildības. Un kādu atbildību mēs gribam sagaidīt, ja arī juristi nepiekrīt, ka vajadzētu tādos projektos vai dokumentos iestrādāt šo atbildību. Atbildība ir tikai par to, ka vajag iesniegt konkrētus dokumentus, lai godprātīgi varētu pārbaudīt, vai iesniegto dokumentu komisija izpilda vai neizpilda, jo cita mehānisma patiešām mums nav. Ekonomikas komisija ierosina, ka šāds dokuments arī nav jāpilda. Nu ko? Es domāju, ka viss ir skaidrs, ne jau mūsu projektu pieņems. Es vienkārši lūdzu padomāt, vai patiešām mēs esam tik tālu, ka Latvijas valstij nevajag bankas? Paldies.

Priekšsēdētājs: Paldies. Nākamais runā Freimaņa kungs, pēc tam – Gavrilova kungs.

J.Freimanis: Godājamais priekšsēdētāj, dāmas un kungi! Atļaujiet man vispirms mazliet pievērsties šīs problēmas politiskajam aspektam, jo bez tā mēs laikam neiztiksim. Šodien, tāpat kā vakar no rīta, mūsu augstais nams darīja visu, lai neko nedarītu, nevis lai kaut ko darītu. Tiek patērēti ļoti daudz daļrunīgas psihiskās enerģijas, lai tikai nekā nenotiktu. Es ar patiesu izbrīnu konstatēju, ka šeit valda visistākais sociālisms tā jaunajā un pēdējā manierē. Tātad visur, kur ir valsts kontrole par katru cenu, visur, kur izvīzās jautājumi, cik maksā banķierim, visur, kur ir jautājums, cik tavā kabatā naudas, tiek atkal lietā likts vecais bubulis par Latvijas izpārdošanu, un tad seko patoloģiska neuzticēšanās privātajai iniciatīvai, jo, lūk, ja viens ir blēdis, tad visi pārējie arī ir blēži. Tas būtu tāds mazs intermeco.

Otrkārt, mēs runājam par visu ko, bet nerunājam par tematu un ļoti profesionāli nodarbojamies ar novilcināšanu. Šo novilcināšanu es gribu nosaukt istajā vārdā. Šī novilcināšana ir aicinājumi izveidot komisijas un darba grupas. Šajā jomā mums ir profesionāli specializējusies Lauku komisija un, protams, arī Čepānes kundze. Mums ir arī profesionāli koncepciju meklētāji, tādi kā mūsu godājamais Kinnas kungs. Bet tikai viņi visi ir aizmirsuši elementāru lietu: ja grib kaut ko nogremdēt, tad atliek izveidot komisiju un dzemdināt atkal vienu koncepciju, jo tas ir labāk, nekā kaut ko darīt. Galvenais un pats svarīgākais, ar ko atšķiras abi šie projekti, ir tas, ka viens projekts elementārā veidā domā par lietu, tātad par Latvijas monetārās un fiskālās sistēmas sakārtotību. Otrs projekts nozīmē lobija intereses. Vistīrākās lobija intereses ir "deķīša" raustīšana. Tē ir runa nevis par tautsaimniecību, bet par to, lai šajā komisijā būtu cilvēciņš, kas gādā par savu aitu kūti, vai cilvēciņš, kas gādā par savu kanalizācijas cauruli vai par savu sveču fabriciņu. Man kļūst nelabi, klausoties, kad profesionāla demagoga lomā sāk runāt Bojāra kungs vai lielais banku speciālists aitkopības jautājumos – Grūbes kungs.

Priekšsēdētājs: Freimaņa kungs, es jums izsaku aizrādījumu par nekorektiem izteicieniem.

J.Freimanis: Es pieņemu šo aizrādījumu, tātad būtībā jautājums ir par to, vai monopolizēt vai nemonopolizēt. Bojāra kungs, nebaidieties! Ja mēs izveidosim konkurenci šajās bankās, tur nebūs tie 200 procenti, par ko jūs tik ļoti uztraucaties. Nebūs! Bet tie būs tieši tad, ja mēs vienas valsts bankas vietā radīsim otru tādu pašu monsturu, kāds tas ir šodien.

Būtībā abi šie projekti atšķiras jautājumā par to, vai privatizēt vai neprivatizēt. Lauksaimnieku projekts nozīmē – neprivatizēt un bremsēt procesu līdz tam brīdim, kamēr speciālistiem apņiks par šo jautājumu vispār runāt, bet Kehra kunga projekts nozīmē kaut kādu virzību uz priekšu. Tieši tādēļ es domāju, ka mums ir jādod priekšroka Ekonomikas komisijas variantam, nevis kādam citam. Šis projekts, protams, ir tālu no pilnības, bet tas vismaz iezīmē kaut kādu darbošanos, kaut kādu virzību uz kaut ko, nevis tikai runu plūdus.

Es gribētu ierosināt divas lietas. Pirmkārt, mums vajadzētu konceptuāli vienoties, kuru no šiem projektiem ņemsim par pamatu. Kā jau teicu, es noteikti uzskatu, ka mums gan no politiskā, gan no finansiālā viedokļa priekšroka jādod Ekonomikas komisijas variantam.

Otrkārt, tā kā šajā dokumentā vēl ir viena neskaidra lieta, acimredzot vajadzētu paredzēt, ka gadījumā, ja izvēlēsimies šo projektu, 4.punktā nevarētu būt – "uzdot Latvijas Bankai nedēļas laikā...". Tas ir nenopietni. Jāparedz vismaz mēneša laikā. Protams, ir jāgroza 6.5.punkts, jo nevar rakstīt: "uzsākt privatizācijas projektu pieņemšanu ar šā lēmuma spēkā stāšanās dienu". Protams, ka ne. Tur jāpaiet vismaz kādiem pāris mēnešiem, jo jāpaiet vismaz mēnesim, kamēr mēs dabūsim šo portfeli zināt, kamēr noskaidrosim situāciju attiecībā uz 4.punktu. Tātad divi labojumi.

Trešais. Kehra kungs acimredzot izteiksies "pēdējā vārdā", bet es vēl iestrādātu 6.6.punktu, kurā tomēr paredzētu kaut kādu kontroles mehānismu attiecībā uz to jautājumu, par kuru runāju, respektīvi, par to, lai būtībā pastāvētu kaut kāda elementāra politiska kontrole pār visu šo procesu kā tādu. Bet mēs rīkosimies ļoti nepareizi, ja normālu saimniecisku procesu gribēsim iegrozīt tajos rāmjos, kādi ir paredzēti otrajā, tas ir, Lauksaimniecības komisijas, projektā. Parādot visu cienību šās komisijas garadarbam, es tomēr aicinu izšķirties tieši par Ekonomikas komisijas variantu. Es domāju, ka, šo variantu risinot un attīstot, mēs vismaz kaut ko izdarīsim ar savu privatizāciju. Paldies.

Priekšsēdētājs: Paldies. Nākamais runā Gavrilova kungs, pēc tam – Kļausa kungs.

M.Gavrilovs: */Cienījamie klātesošie! Nerunāsim par šodienas jautājuma svarīgumu, to skaidri saprot visi. Gribu gan atzīmēt, ka mēs visu laiku runājam par divu limeņu banku sistēmu kā vārtiem uz tirdzniecības ekonomiku, bet pagaidām tādas sistēmas mums vēl nav. Ar to ir saistīts lēmums par to, ka no Latvijas Bankas jānoņem visas komerciālās funkcijas, lai tām radītu patstāvīgu komerciālu pamatu. Tas ir jāizdara līdz 1.janvārim. Ja jautāsim, vai tas līdz 1.janvārim tiešām tiks izpildīts, tad gan vienā, gan otrā dokumentā redzam, ka tas izpildīts netiks. Par nožēlu. Tas ir – mēs paliksim ar to pašu sistēmu, kura mums žņaudz visu saimniecisko darbību, turklāt visbargākās ekonomiskās krīzes apstākļos. Tāpēc ir vairāki priekšlikumi un projekti, kuri jāizskata ļoti rūpīgi, lai beidzot šo procesu izkustinātu no nāves punkta. Bet tas nenotiks, attīstības nebūs, kamēr Latvijas Banka formāli netiks atdalīta no šīm komerciālajām funkcijām. Par to ir viegli runāt, bet kā to izdarīt? Ir ļoti sarežģīti to aptvert cilvēkiem, kam nav priekšstata par banku darbu.

Tajos dokumentos, kas mums ir izsniegti, bija divi varianti. Pirmais variants, kas bija vienā no dokumentiem, paredz izveidot kādu lielu valsts komercbanku. Es uzskatu, ka tas būtu nepareizais ceļš, jo mēs ar to radītu supermonopola sistēmu. To saprot arī projekta autori. Otrais variants – no supermonopola atteikties. Bet ja tā neizdarām, tad visa manta, kurai ir saistība ar komercdarbību, tiktu pārņemta. Ar visiem saviem aktīviem, pasīviem, parādiem un saistībām. Lūk, kur ir šī procesa sarežģītība.

Ir cits variants, kurā šo problēmu aņemam – radām komisiju ar pilnvarām, viss paliek zināmās Latvijas Bankas funkcijās, bet komisija sāk privatizācijas procesu. Kāpēc otrajā variantā rakstīts: "reorganizācijas komisija"? Vajag droši rakstīt: "privatizācijas komisija". Valsts sektora rāmjos varam reorganizēt kaut simts reizes. Jāieraksta tieši – privatizācijas komisija!

Ja runājam pilnīgi atklāti, tad optimālākais būtu variants, ja mēs radītu pilnīgi cita tipa struktūru – bankas mantas privatizācijas fondu, kas ar 1.janvāri pārņemtu visu to mantu, kas saistīta ar komercdarbību, bet Latvijas Bankai atstātu tikai to tai piederošo, kas nepieciešams savu specifisko funkciju pildīšanai. Tad Latvijas Banka tiešām tās pildīs, neatskatoties un nepievēršot uzmanību visam tam, kas notiek tās bijušajā komerciālajā daļā. Pēc koncepcijas viss ar komerciālo darbību saistītais bankas īpašums jāprivatizē ātri, mērķtiecīgi un bez atrunām. Par nožēlu, projektā tas nav, un es, teiksim, ja runāju par otro variantu, 3.punktā kā 4.apakšpunktu ierakstītu, ka komisijai mēneša laikā jāizveido bankas īpašuma privatizācijas fonds. Ja mēs tādu struktūru neizveidosim, lēmums par Latvijas Bankas atdališanu no komercstruktūrām jau 1.janvārī – paliks neizpildīts uz nenosakāmi ilgu laiku. Tas ir viennozīmīgi. Es prasu šo punktu ierakstīt.

Tālāk. Par pašu komisiju. Ja runājam par to, kas vajadzīgs, lai šī komisija varētu reāli kaut ko izdarīt, tad vispirms tās priekšsēdētājam jābūt no kāda cita resora, ne no finansu struktūrām – ne no bankas struktūrām, ne no Finanšu ministrijas. Viņiem jābūt neatkarīgiem. Ja šeit runa ir par Uldi Osi, tad, lūdzu, lai Uldis Osis pamet Finanšu ministriju, kļūst par neatkarīgu ekspertu, kuru tad ieceļam šajā postenī. Šim procesam jābūt neatkarīgam no jebkāda resora, bet, ja skatāties vēl tālāk, tad šo komisiju bankas īpašuma pārveidošanai jāpārveido par šī fonda padomi, un visiem tās locekļiem jābūt ne no šī resora. Pietiktu ar vienu pārstāvi no izpildvaras, vienu no bankas, pārējie var būt neatkarīgi speciālisti, kas pildītu tikai vienu uzdevumu – cik iespējams ātrāk, prasmīgāk, profesionālāk privatizēt visu bankai piederošo.

Tālāk. Šeit netiek runāts par pašu koncepciju, par to, kā procesu realizēt, kaut gan tajos dokumentos, kas mums par privatizāciju jau pieņemti, par to ir teikts pietiekami skaidri un precīzi. Tie procesi, kas jau vērsas plašumā, precīzi rāda virzienu attīstībai. Pēc mūsu likumiem bankas var būt tikai akciju sabiedrības. Tas nozīmē, ka visu banku pārveidošana par akciju sabiedrībām ir neizbēgams posms, pēc tam akciju pārdošana atklātās izsolēs. Un, jo ātrāk tas notiks, jo ātrāk transformēsime banku sistēmu atbilstoši komercdarbībām. Pirmajā variantā ļoti neskaidri ir pateikts, ka runa ir par diviem aspektiem: šo to pārdot, nekustamos īpašumus atdot nomā. Un šeit bija iegansts, ka mēs nezīnām, kas ir nekustamo īpašumu īpašnieks. Arī objektu saraksts bija klāt. Es domāju, ka tas ir nepareizs lēmums. Es domāju, ka par daudziem objektiem ir zināms, kas bija to īpašnieks un kas nebija īpašnieks. Iespējams, ka tie ir no jauna uzceltie objekti. Uzreiz tos visus sadzīt noslēgtā sarakstā nebūtu pareizi. Šim fondam vai šai komisijai katru konkrēto gadījumu jāizskata individuāli. Ja uz kādu īpašumu nav pretendenta, tad divu domu nav, ka tas jāpārdod, jo tas ir neiedomājami, ka privātbanka atradīsies namā, kas tai nepieder. Tas ir viens no svarīgiem momentiem, kas šeit nav ievērots. Nu sakiet, lūdzu, ko tad var privatizēt, ja ne namu, kur izdarīt operācijas, glabāt finanses? Galdus? Mēs taču zinām, ka mums līdz šim saglabājas 5 miljonu rubļu statūtfonds, kas mūsu ekonomiskās situācijas, kad notiek masveida privatizācija, apstākļos, ir pavisam nenormāli. Varbūt sākumā tas arī bija svarīgi, bet tagad tikai konceptuāli jāskatās, no kuriens nāk nauda. Taču tas, ja no šī statūtfonda tiks izņemta nekustamā īpašuma vērtība, arī nebūs normāli. Iekļaut to ciešos sadalīšanas shēmas rāmjos arī nebūs pareizi. Tāpēc otrā varianta priekšrocības ir acīmredzamas. Šo jautājumu nevar izlemt uzreiz, tas jāatliek uz vēlāku laiku konkrētai izskatīšanai.

Un pēdējais, vissvarīgākais, ir problēma, kā izbēgt no monopolizācijas. Kaut kā divaini: lielas bankas vai mazas bankas? Var būt gan lielas, gan sīkas bankas, tikai lai nebūtu monopolizācijas. Cik man zināms, Rīgā līdz 1940.gadam bija apmēram 100 komercbankas. Katrā rajonā, katrā pilsētiņā jābūt vismaz divām bankām, lai rastos konkurence. Esmu paņēmis līdzi kādu nelielu materiālu par vienu valsti, kas nesen nostājusies uz privatizācijas ceļa. Tur raksta tā: "Vislielākais ienākums no procentu likmēm bija tām bankām, kuras daudzu gadu garumā bija apvienojušās neoficiālā kartelī un tā nodrošinājušas monopola stāvokli tirgū ar valdības kļusu piekrišanu." Man ir ienākuši materiāli arī par to, kas notiek ar banku sistēmas liberalizāciju Portugālē. Tur jau daudzu gadu garumā nevar šo problēmu atrisināt. Kāpēc? Tāpēc, ka tam netika pievērsta uzmanība pašā sākumā. Un man liekas, ka šajā komisijā vai padomē obligāti jābūt pārstāvim no mūsu anti-monopola komitejas, jābūt stingrai kontrolei no Augstākās padomes puses, lai momentā pamanītu un novērstu kādas bankas monopolu. Citādi augstās procentu likmes turpinās žņaupt mūsu ekonomiku, kas jau tāpat atrodas dziļā krīzē./

Priekšsēdētājs: Kļausa kungs, lūdzu!

U.Kļausa, Latvijas Bankas prezidenta padomnieks: Paldies par man doto iespēju izteikt savas domas. Teikšu atklāti, esmu ļoti pagodināts. Es pieradu pie cilvēku grupas, kas strādā pie projekta "Latvija 2000.gadā". Mēs strādājam ar optimismu, ar viziju un meklējam ceļus un iespējas, kā panākt pozitīvu risinājumu labai Latvijai. Šajā grupā ir arī kāda jauna dāma, kas strādā lielā, visiem pazīstamā uzņēmumā, kam ir lielas eksporta iespējas. Bet, kā šī dāma teica, šis uzņēmums meklē nevis iespējas, kā šos cieta valūtu pasūtījumus izpildīt, bet gan grib izziņāt, kādēļ tos nevajadzētu vai nevarētu izpildīt. Un te nāk prātā nesenis "Ikea" piedāvājums (tas ir viens no lielākajiem mēbeļu namiem pasaulē), bet mēs varam izpildīt tikai 10 procentus no 50 miljonu kronu liela pasūtījuma. Es ierados šeit pirms diviem mēnešiem, un mans pirmais darbs bija šīs Latvijas Bankas nodaļu privatizācijas projekts. Divus mēnešus mēs strādājām, neskaitot ne dienas, ne stundas, taču neesam tikuši tālāk ne par vienu soli. Šodien man ir radies pārliecinošs iespaids, ka nevēlamies šīs nodaļas privatizēt, ka mums ir bailes privatizēt, ka mēs jūtamies labāk un drošāk vecajā valsts struktūrā. Es patiešām ceru, ka runāju nepareizi, ka maldos. Mums ir paniskas bailes, ka, privatizējot Latviju, to izpirks svešinieki. Es apgalvoju pretējo. Labākais ir jau privatizēts bez privatizācijas. Šeit valda pārliecība, ka Latvijas Bankas nodaļas ir bagātas. Tās nav bagātas. To kapitalizācija ir zem minimālajām prasībām, tām nav resursu jauniem aizdevumiem. Domāju, ka tās varbūt būs pat grūti privatizēt. Valdībai trūkst naudas kā jaunam kapitālam, tā jauniem aizdevumiem. Lai mēs varētu Latviju uzcelt, mums ir nepieciešams ārzemju, tas ir, Rietumu, kapitāls. Vajadzēs cilvēkus ar naudu, ar viziju, ar vēlēšanos uzņemties lielu risku, lai no šīm nodaļām izveidotu sekmīgas bankas. To nevarēs izdarīt valsts banka. Mūsu valsts saimniecība slimo ar vēzi, bet vēzi nevar ārstēt ar aspirīnu, kā daudzi to šodien vēlas. Ir vajadzīga smaga operācija, lai vēzi izgrieztu un mūsu saimniecība varētu atveseļoties. Valsts saimniecība to nepadara. Mūsu vienīgā cerība ir privatizācija pēc Ekonomikas komisijas piedāvātās koncepcijas. Nemetīsim tai ceļā sprunguļus un neatlīksim uz rītdienu to, ko varam padarīt šodien.

Un tagad pāris komentāru attiecībā uz iepriekšējiem runātājiem.

Attiecībā uz Bojāra kunga teikto. Latvijas Banka nenodarbojas ar privātuzņēmēju darbību. Banka strādā tikai ar bankām – ar centrālajām bankām un valsts kasi. Par procentiem. Procenti nevar būt zem inflācijas līmeņa. Zemo procentu dēļ, ko Latvijas Banka deva, uzņēmumiem bija iespējams uzkrāt 12,5 miljardus inventāra. Tur, starp citu, ir iekšā arī pārtikas un sīkrūpniecības preces. Tās ir finansētas ar 12,8 miljardiem, ko aizdevusi Latvijas Banka. Ja mēs šo inventāru varētu likvidēt, cik daudz gan resursu mums pavērtos jauniem aizdevumiem. Kur Latvijas Banka ņems lētāku naudu, ko aizdot? Vai kāds zina atbildi? Es domāju, ka mums jāuzticās Privatizācijas komisijai, kurā ir sabiedriski darbinieki, kas ir tikpat labi vai tikpat slikti kā mēs visi šajā zālē. Kāds cits teica, ka tā koncepcija vēl jāpapildina. Tad paliksim pie parlamenta, kurā ir 200 cilvēki. Es gan šeit 200 cilvēkus neredzu, te ir ārkārtīgi daudz tukšu vietu. Kur ir pārējie?

Attiecībā uz Kides kunga teikto. Pie nodokļu izvērtēšanas strādā Šveices ekspertu grupa. Tas ir grūts darbs. Mums ir vecā padomju grāmatvedības sistēma. Viņi to grib pielāgot jaunajai, kas mums stāsies spēkā ar 1.janvāri. Viņi strādā ar skaitļotājiem, bet tas ir lēns, ļoti grūts un rūpīgi veicams process.

Attiecībā uz projektu. Latvijas Banka, iesniedzot savu projektu, bija atsaukusies uz citiem likumiem un lēmumiem, bet diemžēl tos divu mēnešu laikā izņēma.

Attiecībā uz tiesībām un saistībām. To pārņemšana ir nepieciešama, jo mēs būtībā pārdodam vienu ejošu uzņēmumu, un ejošam uzņēmumam ir jāpāriet ar visiem pienākumiem un saistībām.

Attiecībā uz Gulbja kunga teikto. Korupcija plaukst tikai valdības iestādēs, nevis privātos pasākumos. Privātos pasākumos korupcijai nav vietas.

Attiecībā uz Grūbes teikto. Valdībai ir pietiekami darba, lai ar 17 ministriņām atgūtu Latvijai 1940.gada dzīves līmeni, nevis konkrēti ar komercpasākumiem un pašiniciatīvu. Pretējā gadījumā mēs to nonāvēsim.

Attiecībā uz Ekonomikas komisiju. Tur valda demokrātisks vairākuma princips un visi lēmumi tiek pieņemti ar vairākuma balsojumu.

Attiecībā uz Freimaņa kunga teikto. Piekritu, mēs darījām šodien visu, lai nedarītu neko. Un paldies par atbalstu Ekonomikas komisijai.

Attiecībā uz Gavriloņa kunga teikto. Diemžēl nevaru neko komentēt, man nav pietiekamu valodas zināšanu. Paldies par uzmanību.

Priekšsēdētājs: Godātie kolēģi, vairāk neviens no deputātiem vai klātesošajiem debatēs nav pierakstījis. Tā ka mēs varam atsākt dokumenta apspriešanu pa punktiem, bet, pirms to darām, mums acimredzot ir jāizšķiras par to, kuru dokumentu – 314. vai 315. – mēs uzskatīsim par pamatu.

Lūdzu, Kehra kungs! Sekretariātu lūdzu zvanīt. Lūdzu, Krastiņa kungs, kamēr Kehra kungs nāk.

E.Krastiņš: Es tomēr domāju, ka saskaņā ar parakstīto procedūru katram projekta iesniedzējam vismaz īss brīdis galavārdam būtu dots.

Priekšsēdētājs: Labi! Krastiņa kungs un Kehra kungs. Tādā pašā kārtībā. Kehra kungs arī vēlas galavārdu?

Lūdzu, Krastiņa kungs!

E.Krastiņš: Cienījamie kolēģi! Man šodien rodas iespaids, ka mēs runājam viens otram garām. Diemžēl ar lielu sarūgtinājumu nācās konstatēt, ka Latvijas Bankas prezidents savu runu bija uzrakstījis iepriekš un nemaz neklausījis, ko es runāju no tribīnes. Es neredzu, kur kolēģi un arī Kļausa kungs, kuru es visnotaļ cienu, saskata Lauku frakcijas iesniegtajā variantā kaut kādu valsts banku veidošanas draudus. Mums tāpat rūp tas, lai ar 1.janvāri Latvijas Banka sāktu darboties kā centrālā banka un lai šis privatizācijas process tiešām sāktos un noritētu, turklāt noritētu pietiekami atklātības pakāpē, kas liegtu tiem vai citiem politikājiem spēkiem izmantot argumentus par kaut kādām nelikumībām un nekārtībām šajā procesā. Un man varbūt tās bažas ir lielākas vai mazākas par to, ka te izpirks kādi svešinieki. Es tikai Kļausa kungam gribētu atgādināt viņa teikto frakcijā "Satversme", ka latviešiem jau naudas nav, tā visa ir notērēta. Tā ka te nav nekādu bažu par to, kas nopirks šīs bankas, kaut gan, manuprāt, komisijas ietvaros šo procesu tomēr vairāk vai mazāk varētu regulēt.

Tāpēc aicinu deputātus izšķirties par vienu vai otru variantu. Vismaz Lauku frakcijas vārdā es varu teikt, ka gadījumā, ja izšķiršanās notiks par mūsu variantu, mēs esam gatavi pieņemt virkni labojumu un precizējumu mūsu projektā, kaut vai to, ko ieteica Ēlerta kungs un, ja nemaldos, arī vairāki citi runātāji, piemēram, par privatizācijas projekta pieņemšanu. Kāpēc gan šī komisija, ja tā ir izveidota, nevarētu jau ar rītdienu, ja tai ir kaut kāds mājoklis, sākt pieņemt šos privatizācijas projektus? Tas lieti noderētu, šā mēneša laikā gatavojot visu programmu un visu šo procesu. Es vēlreiz aplicinu: 3.3.punktā mēs esam gatavi precizēt, ka nevis vienkārši iesniegt, bet ziņot, informēt Augstāko padomi par to darbu, kas ir veikts, un par to, kas tiks darīts, lai šis process, vēlreiz atkārtotu, norisētu pietiekami atklāti. Paldies par uzmanību.

Priekšsēdētājs: Paldies. Kehra kungs teiks galavārdu, Silāra kungs izteiksies pirms tam. Lūdzu.

I.Silārs: Es tikko pa translāciju dzirdēju, ka šeit tika izteikta piezīme attiecībā uz to, kur atrodas pārējie deputāti. Es varu teikt, ka sekoju līdzī sēdes gaitai no pirmā līdz pēdējam brīdim, un tāpat seko daudz deputāti. Deputāti strādā ne tikai šajā zālē, deputāti strādā arī komisijās. Tas ir vienkārši komentārs par aizrādījumu, kur ir deputāti un kādēļ viņi nav šeit, zālē. Paldies.

Priekšsēdētājs: Mēs, Silāra kungs, piedosim Kļausa kungam, kas ir viens mūsu deputāts, bet ārzemju speciālists, kurš piedalās mūsu darbā. Paldies.

Lūdzu, Kehra kungs!

O.Kehris: Godātais priekšsēdētāj, godātie kolēģi deputāti, dāmas un kungi! Nupat Edmunds Krastiņš runāja būtībā profesionāli, jo, aplūkojot šos tekstus, var likties, ka atšķirība nav tik liela. Tomēr esmu ļoti priecīgs par debatēm, un es tajās ieklausījos ļoti uzmanīgi. Debates parādīja, kas ir kas, un pārliecināja, ka kompromisa šeit nav. Un tas nav arī vajadzīgs. Mums ir jāapzinās, un tā ir bijis visās valstīs, kas Austrumeiropā iet reformu ceļu, ka rūpniecības un lauksaimniecības loģis ir galvenais šķērslis ekonomisko reformu ceļā. Ceļā, kurš mūsu

valsti knapi sācies. Lūdzu, esiet godīgi (jūs kuluāros esot godīgi) un pasakiet, ko jūs, lauksaimnieki, gribat panākt. Jūs gribat atrast tādu kanālu, dabūt banku, kura subsidētu neefektīvos valsts uzņēmumus. Un nemaskējieties šeit ar kaut ko citu!

Un otrs – rūpnieku bankas ideja ir tāda, lai mēs subsidētu uz nāvi nolemtos bijušās PSRS rūpnieciskā kompleksa uzņēmumus. Bet pašlaik mums vēl ir iespēja mācīties no citu kļūdām un neatkārtot tās. Es nešaubos par to, ka mēs tik un tā atgriezīsimies uz šā ceļa. Mēs tikai to izdarīsim pēc gada vai diviem, kad šīs bankas parādis savu darbotiespēju. Tāpēc, protams, mēs vienkārši aicinām mācīties no citu kļūdām, nevis darīt to, ko ļoti bieži esam darījuši, respektīvi, atkārtot citu kļūdas un krist tajā pašā grāvī.

Tātad, un tas ļoti ļoti izskanēja debatēs, jautājums ir par to, vai darīt vai nedarīt, privatizēt vai ne. Es aicinu deputātus, kuri vēl grib strādāt, pieņemt lēmumus, nevis palikt malā un prasīt vispārēju koncepciju, es teiktu, par neko. Repšes kungs pateica, ka viņi šādu koncepciju negatavoja izstrādāt. Mūsu variantā ir nevis vispārēja koncepcija par neko, bet gan, pamatojoties uz konkrētiem iesniegtajiem projektiem, izstrādāts plāns, kā privatizēt. Mēs būtu gatavi vienā jautājumā piekāpties, proti, ka par šo plānu, kas jāizstrādā mēneša laikā, komisija varētu ziņot šeit, jo es nepieņemu apvainojumu, ka mūsu lēmumā nav iestrādātas divas pakāpes. Tās ir šajā lēmumā. Jūs sakāt, ka mums nav atklātības, bet tieši mēs publicējam šos sarakstus, nevis otrādi. Es gan aicinātu pirms tam apspriest šo jautājumu frakcijās.

Mums ir izveidojušās vairākas frakcijas, un es ceru, ka kāda no tām ir gatava arī uzņemties atbildību. Šie procesi iesākās frakcijā "Satversme". Ja esam godīgi, tad jāatzīst, ka viena frakcija un mazākums nevar turēt un neturēt valdību. Mums tagad nav divu ministru, un šīs problēmas turpināsies. Tāpēc es aicinātu tos, kuri grib kaut ko darīt (mums ir kādas divas frakcijas vai varbūt vairāk, kas ir gatavas), atbalstīt Latvijas Banku. Pretējā gadījumā atkal izveidosies jau iepriekš pieredzētā situācija, kad daudzi mūsu piedāvājumi netika pieņemti, konkrēti es minētu grozījumus nodokļu likumdošanā, par ko Augstākā padome ļoti pamatoti tiek kritizēta, un nupat pieņemto budžeta lēmumu, kurš, manuprāt, atņēma pēdējās cerības nacionālajam kapitālam uz privatizēto resursu līdzekļu pamata saņemt kredītresursus. Tā mēs jau esam izdarījuši. Tā ka šis ir trešais gadījums. Esmu apņēmies turpmāk vairs nebūt par aizsegumu nekā nedarišanai.

Es aicinu mierīgi un nosvērti pieņemt šos lēmumus, kas ir pietiekami ilgi gatavoti, balstoties uz profesionālismu un kompetenci, un, kā es teicu, mācīsimies no citu kļūdām un neatkārtosim tās, ko ir izdarījuši citi. Manuprāt, mums vēl ir iespēja mācīties no citu kļūdām. Protams, daži priekšlikumi par mēneša termiņu, ko izteica Freimaņa kungs, pavērs iespēju precizēt. Un es atkārtotu, ka varētu jau tiešām ziņot par plānu, kad būs saņemti iesniegumi. Latvijas Banka to darītu. Pēc debatēm man kļuva pilnīgi skaidrs, ka kompromiss nav iespējams, lai gan pēc dokumentiem, ja profesionāli pieiet, tas, protams, būtu iespējams. Krastiņa kungs aicināja klausīties, un es to tiešām darīju. Repšes kungs, manuprāt, ļoti precīzi raksturoja situāciju. Tā ka es tomēr aicinātu balsojumu izdarīt otrdien. Mēs grasāmies izdarīt citus labojumus, jo esam pietiekami ilgi pie tās strādājuši. Ja mūsu lēmums otrdien balsošanā netiks pieņemts, tad, protams, ir iespējams pieņemt otru variantu. Ja tā autori grib, viņi var to uzlabot un meklēt tā izpildītājus.

Priekšsēdētājs: Kehra kungs, man būtu jāprecizē jūsu pozīcija. Mēs nevaram atlikt balsošanu uz otrdienu. Vai jūs ierosināt atlikt konceptuālo balsojumu? Mums taču tas lēmums, kas tiks pieņemts par pamatu, jāapspriež pa punktiem, kā arī jāizdiskutē jautājums par kandidatūram. Man ir virkne priekšlikumu, kas saistīti ar to. Tā ka par kandidatūram jābalso atsevišķi.

O.Kehris: Tas ir pietiekami nopietns lēmums. Kļausa kungs taču nupat pateica: ja mēs izmetam vienu punktu ārā (kaut vai par bijušajām saistībām), tas skar simtiem uzņēmumu un tūkstošiem cilvēku, kuriem ir rēķini šajās bankās. Kamēr es esmu šīs komisijas priekšsēdētājs, mēs nepiekritīsim, ka par šādiem priekšlikumiem balso, pamatojoties uz emocijām. Tie ir jāizskata komisijā. Ja šādi priekšlikumi ir, tad tie ir komisijā jāizskata. Tik ilgi, kamēr mums ir kontrole pār to, mēs varam uzņemties arī atbildību. Tajā brīdī, kad kāds grib balsot un izņemt šos pantus ārā, mēs atbildību uzreiz noņemam. Tad lai atbild tie, kas šo lēmumu pieņems.

Priekšsēdētājs: Paldies Kehra kungam. Replikai pierakstījušies Grūbes kungs, Bojāra kungs un Felsa kungs kā frakcijas vadītājs, Freimaņa kungs, un pēc tam Bērziņa kungs.

J.Freimanis: Godājamie kolēģi! Es aicinu šodien izšķirties. Problēma nekļūs labāka, ja mēs to atliskim līdz otrdienai. Mums ir pietiekama atbildības izjūta, un, par ko katrs balsos, par to arī atbildēs.

Priekšsēdētājs: Bērziņa kungs.

I.Bērziņš: Es tomēr aicinātu šo jautājumu atlikt, respektīvi, atbalstīt Tautas frontes frakciju un atlikt tieši tā iemesla dēļ, ka pulksten trijos, kad mūsu frakcija gribēja izskatīt šo banku jautājumu, gan bankas pārstāvji, gan Kehra kungs strādās frakcijā "Satversme". Un tā iznāca, ka mums frakcijā nebija iespējas to apspriest. Situācija ir tiešām pietiekami nopietna, tāpēc es lūgtu atlikt un otrdien nobalsot arī par koncepciju, lai mēs frakcijā tomēr varētu izrunāt šo jautājumu.

Priekšsēdētājs: Vārds replikai Grūbes kungam, pēc tam – Bojāra kungam.

G.Grūbe: Atbildot uz Kehra kunga apgalvojumu, ka lauksaimnieki gribot šeit savu lobiju, es gribu pateikt tikai to, ka šodien frakcija izskatīja jautājumu par parādu zemniekiem, kurš sastāda 3,2 miljardus, tāpat šobrīd zemnieki kredītē Latvijas valsti.

Un otrs fakts: ar 20.decembri bankas faktiski pārtrauc jebkādu pārstrādes uzņēmumu kredītēšanu, jo uzskata, ka tām ir jāprivatizējas uz brokastu laiku.

Priekšsēdētājs: Bojāra kunga replika.

J.Bojārs: Cienījamie kolēģi, ja Kehra kungs mums pārmet propagandu, tad arī tas, ko viņš nupat teica, ir vistirākā propaganda. Ja jūs katru vakaru skatāties televīziju, tad jūs redzat, ka rietumnieki bieži saka, ka viņi subsidējot savu lauksaimniecību, un arī to, kāda ciņa notiek šajā jomā. Es nezinu, kāpēc lai mēs būtu labāki šajā aspektā. Kehra kungs saka, ka mēs gribam glābt nekur nederīgo rūpniecību, bet es varu Kehra kungam pateikt, ka es biju lielākajā starptautiskās vairumtirdzniecības centrā, kas atrodas Briselē. Es tur apstaigāju visus standus un ļoti uzmanīgi aplūkoju preces, kuras pārdos nākamajā gadā. Un es redzēju desmitiem nišu, kur latvieši varētu pārdot savas preces, un, ja speciāli ir nolaista dibenā Kuzņecova rūpnīca, kas ir pasaules konkurētspējīga kvalitātes ziņā un kas vēl joprojām ir pasaules katalogos, tad es te neko citu neredzu kā vienīgi muļķību vai ļaunprātību. Te ir tikai divi varianti, kas abi ir vienlīdz kaitīgi. Ieejiet vienalga kurā pasaules porcelāna veikalā un pasakiet man – vai Kuzņecovs var tur konkurēt vai nevar!

Priekšsēdētājs: Bojāra kungs!

J.Bojārs: Tās ir muļķības.

Priekšsēdētājs: Jūs uzstāšanās pārsniedz replikas ietvarus.

J.Bojārs: Tā nav uzstāšanās, tā ir replika.

Priekšsēdētājs: Nē.

J.Bojārs: Es gribētu citēt Kehra kungam, ja viņš nav lasījis, ko Kornāji saka šajā jautājumā.

Priekšsēdētājs: Godātie kolēģi! Man nav skaidrs, par ko runās deputāti, kuri jau ir pie mikrofoniem. Procedūras jautājumi mums ir jāizšķir tagad, ja?

Tātad, lūdzu, godātie kolēģi, izšķirsimies par procedūru! Krastiņa kungs!

E.Krastiņš: Tikai, pirms noskaidrojam procedūras jautājumus, es vēlos pateikt, ka nekad neesmu centies sekot tiem, kuri pretējo pusi apvaino visādos ļaunos nodomos, tāpēc es arī neko neatbildēju Kehra kungam šajā ziņā.

Otra lieta. Šis saskaņošanas process, kā Kehra kungs pareizi teica, ilgst jau divarpus mēnešus, tikai es tam neredzu sevišķus augļus, tiek

vienīgi meklēts atbalsts tajās vai citās politiskajās aprindās. Un es esmu pārliecināts, ka arī līdz otrdienai te nekas cits netiks darīts, kā tikai meklēts tas vai cits balsu skaits ar tiem vai citiem paņēmieniem. Nekas pozitīvs te pat risināts netiks. Un es esmu lieliski pieredzējis, kā mani izslēdza no līdzdalības šā projekta gatavošanā tad, kad es kļuva nevēlams šim procesam, tāpēc es aicinu vienreiz izšķirties un nemeklēt šajos projektos diez kādas ļaundabīgas āderes.

Priekšsēdētājs: Lucāna kungs, pēc tam – Kides kungs.

J.Lucāns: Es varētu piekrist tādām risinājumiem, ka tiešām mēs balsojam par šo jautājumu otrdien, bet tikai ar vienu nosacījumu – tādā gadījumā otrdien ir jāatkārto šīs debātes no sākuma, jo tie cilvēki, kas otrdien sēdēs šeit, zālē, nebūs informēti par jau notikušajām debātēm, bet jautājums ir pietiekami nopietns, lai to tik vieglprātīgi vis neizšķirtu – teiksim, atnāca, nobalsoja, un viss. Es domāju, ka tādā gadījumā tas nebūtu nopietni.

Priekšsēdētājs: Lucāna kungs, plenārsēdē jautājumus neizšķir ar nosacījumiem, bet balsojot.

Lūdzu, Kides kungs!

E.Kide: Replikā es gribu teikt, ka ne no viena, kas piedalījās debātēs, es nedzirdēju, ka viņš būtu pret banku privatizāciju. Es to nedzirdēju, lai gan Kehra kungs lika saprast, ka viena puse esot pret privatizāciju un otra puse – par privatizāciju. Es dzirdēju un joprojām esmu tādās domās, ka runa ir tikai par secību – savākt informāciju un tad pieņemt lēmumu vai pieņemt lēmumu un tad vākt informāciju. Tā ir mana replika.

Un par procedūru. Es pilnīgi piekritu Lucāna kungam, ka šodien visi tie, kas dzirdēja debātes, var izšķirt jautājumu, jo ir divi alternatīvi priekšlikumi. Šie cilvēki ir piedalījušies debātēs, bet tie, kas otrdien pienāks klāt un prasis, kura poga jāspiež, izšķirs banku likteni. Paldies.

Priekšsēdētājs: Bojāra kungs, lūdzu!

J.Bojārs: Es arī par procedūru. Cienījamie kolēģi, it sevišķi tie, kas apgalvo, ka es un vēl varbūt Grūbes kungs, un vēl kāds cits iestājamies par kaut kādiem boļševistiskiem variantiem... Pilnīgi pretēji, cienījamie kolēģi, es esmu pret tādu mešanos no viena, tas ir, boļševisma, grāvja, kurā bijām, otrā – absolūti neregulēta kapitalisma grāvī, un es uzskatu, ka 314.dokuments mums dod iespēju kaut ko izvērtēt. Kaut kas tiks sagatavots, un varēsīm spriest, cik tālu un ko privatizējam. Varbūt, ka mēs tomēr atstāsim kādas struktūras, caur kurām valsts varēs iedarboties. Es liktu priekšā izšķirties vai nu par 314. vai par 315. dokumentu. Es uzskatu, ka tagad mums vajadzētu balsot, jo neviens vairs neko jaunu nepateiks, galvenās idejas ir izteiktas. Es atbalstu 314. variantu, kas dod mums lielāku alternatīvu un iespēju pārdomāt dažādus variantus. Es gribu redzēt variantus, cienījamie kolēģi! Lai nebūtu tā, ka, lūk, tas ir modelis, jūs par to nobalsojāt un jums nekādu citu iespēju nav.

Priekšsēdētājs: Felsa kungs kā frakcijas vadītājs, lūdzu!

A.Felss: Cienījamie kolēģi! Es kā frakcijas vadītājs izsaku kategorisku protestu pret to, kā Kehra kungs interpretē Lauku frakcijas viedokli. Galu galā, ja šobrīd Latvijas lauksaimnieki kredītē pārējos par trim miljardiem, tad es nekādi nevaru... man vispār nekustas mēle izteikt šos vārdus... ka mēs esam tie, kas cenšas noliegt kaut ko Latvijas nākotnes labad... Es kategoriski protestēju. Un galu galā – lai arī man nav nekāda zinātniskā grāda ekonomikas jomā, es tomēr saprotu, ka kaut kāds reāls uzplaukums tautsaimniecībā sāksies tikai tad, kad gan lauksaimniecība, gan rūpniecība sāks privatizāciju, bet viņi nemēdz iejūgt zirgu ar asti pa priekšu un pirkt kaķi maisā. Paldies.

Priekšsēdētājs: Godātie kolēģi pie mikrofoniem, lūdzu, izsakieties par procedūru! Izšķirsimies par procedūru, nevis par balsošanas motīviem.

Kinnas kungs, lūdzu!

J.Kinna: Es, Birkava kungs, nesapratu, kāpēc jūs man liedzat vārdu replikai?

Priekšsēdētājs: Jūs neesat prasījis repliku, Kinnas kungs!

J.Kinna: Es atvainojos.

Priekšsēdētājs: Lūdzu.

J.Kinna: Tad es tiešām gribētu izteikties par procedūru. Es ļoti atbalstu tos, kuri teica, ka šodien šeit sanākuši tieši tie cilvēki, kurus interesē šis jautājums, kuri noklausījās gan ziņojumus, gan debates. Diemžēl no banku pārstāvjiem, arī no Kehra kunga, kuru es ļoti cienu, mēs nedzirdējam neko par izstrādāto privatizācijas koncepciju, tieši šā iemesla dēļ es tomēr saku, ka es šo koncepciju gribu dzirdēt. Es aicinu šodien nobalsot – kuru dokumentu ņemt par pamatu, iziet pa punktiem un atļaut vienai vai otrai grupai attiecīgo dokumentu sagatavot līdz otrdienai, bet otrdien galīgi nobalsot.

Priekšsēdētājs: Lūdzu, Krūmiņa kungs!

R.Krūmiņš: Es gribētu vēl mazliet argumentēt savu viedokli, kāpēc balsošu par 314.dokumentu.

Priekšsēdētājs: Krūmiņa kungs, es atvainojos, mums vispirms ir jāizšķir procedūras jautājumi. Pēc tam varēsīt uzstāties par motivāciju. Es atkārtoti lūdzu – vispirms izšķirsimies par procedūru.

Godātie kolēģi, vai kāds pieprasa balsot par koncepciju noteikti otrdien nevis šodien, jo ja kāds to pieprasa, es lieku jautājumu uz balsošanu. Bērziņa kungs... Bērziņa kungs un Kehra kungs. Es varu likt uz balsošanu jautājumu – vai mēs izšķirsimies par to, jo viens no ziņotājiem arī izteica tādu viedokli. Tātad es lieku jautājumu uz balsošanu. Kehra kungs, pareizi? Nevienš neapstiprina. Tātad balsosim.

Godātie kolēģi, izšķirsimies balsojot – vai konceptuālais balsojums par to, kuru dokumentu liekam pamatā – 314. vai 315. –, ir izdarāms šodien. Tas ir pirmais balsojums.

Lūdzu balsošanas režīmu. "Par" balso tie, kas uzskata, ka šodien. Lūdzu rezultātu. Par to, ka jautājums ir izšķirams šodien, ir 67 balsis. Tātad balsosim šodien.

Vispirms balsosim par 314.dokumentu un pēc tam – par 315.dokumentu. Kurš no šiem dokumentiem saņems balsu vairākumu, tas tiks ņemts par pamatu.

Un tagad – par balsošanas motīviem. Lūdzu, Freimaņa kungs!

J.Freimanis: Godājamie kolēģi! Es aicinātu šajā gadījumā izšķirties par Ekonomikas komisijas sagatavoto 315.dokumentu un līdz ar to kaut ko darīt, lai paātrinātu privatizācijas procesu vai, patiesību sakot, to iesāktu. Tādēļ es aicinu kolēģus balsot par 315.dokumentu.

Priekšsēdētājs: Raimonds Krūmiņš, lūdzu!

R.Krūmiņš: Es piekritu Kehra kungam, ka šie dokumenti būtībā nemaz nav tik milzīgi atšķirīgi. Tomēr, pretēji 314.dokumentā paredzētajai samērā lielajai brīvībai privatizācijas ceļa izvēlē, 315.dokumentā ir ieskicēts praktiski tikai viens privatizācijas ceļš, proti, pārdot izsolē vai arī uzreiz pārdot par naudu katru atsevišķu bankas nodaļu. Bet iedomājieties situāciju, ko tas nozīmē laukos, kur šobrīd ir tikai viena banka un klientam nav alternatīvas! Lai neizveidotos tāda situācija, ka šo banku pārņems viena konkrēta struktūra, kura tagad ir pietiekami spēcīga, un izveidos vēl lielāku monopolu nekā... nu, nerunāsim par monopolu, monopola varbūt nav, bet teiksim – savu diktātu, un klientam vairs nebūs nekādas teikšanas. Šobrīd klients var pasūdzēties deputātam, valsts institūcijām, un savukārt šis valsts institūcijas, piemēram, Augstākā padome vai cita institūcija, var kaut kādā veidā ietekmēt bankas darbu, bet tajā gadījumā to vairs nekādi nevarēs ietekmēt. Tāpēc es varu pateikt, ka laucinieki principā viennozīmīgi iestājas par šo banku lauku nodaļu akcionēšanu pamatā klientiem, bet Ekonomikas komisijas sagatavotais variants paredz banku nodaļu tūlītēju pārdošanu vienai kuram pretendentam. Protams, klienti šobrīd nav spējīgi tās nopirkt.

Priekšsēdētājs: Bojāra kungs, lūdzu!

J.Bojārs: Par motīviem. Cienijamie kolēģi! Es aicinu jūs balsot par 314.dokumentu, vadoties pēc koncepcijas, ka ekonomikas jautājumos profesori ķīmiķi nav gudrāki par profesoriem juristiem...

Priekšsēdētājs: Kehra kungs, lūdzu!

O.Kehris: Es, protams, aicinu balsot par 315.dokumentu. Es gan ļoti ceru, ka kolēģi lasa tekstu, jo tas, ko teica Krūmiņa kungs, absolūti neattiecas uz mūsu projektu, kurā nekas nav teikts par privatizācijas metodēm un nav teikts, ka tikai pārdodot. Un savukārt Bojāra kungs... varbūt tiešām bija arī godīgs, jo viņš jau pateica pēc būtības, ka patiesi bankas ir domātas tieši tam, lai subsidētu. Tad es vēl gribu precizēt tikai to, ka neesmu un nekad neesmu bijis pret to, lai lauksaimniecība tiktu subsidēta. Es esmu pret to, ka tā dēļ tiek saķēzīta banku sistēma. Vajag saukt lietas istajos vārdos. Ja mums vajag subsidēt lauksaimniecību, tad arī es esmu par to un pieņemsim attiecīgu lēmumu šeit balsojot, savukārt par rūpniecības uzņēmumiem... Es pilnīgi piekritu, ka mūsu rūpniecības uzņēmumi atradīs noietu, bet attiecībā uz nāvei nolemtajiem (es biju ļoti precīzs un teicu – uz nāvi nolemtajiem PSRS rūpnieciskā kompleksa objektiem, šeit ir runa par divpadsmitnieka uzņēmumiem) – es saprotu, ka Bojāra kungs tomēr nebija atradis to izstrādājumu šajā izstādē. Paldies!

Priekšsēdētājs: Lucāna kungs.

J.Lucāns: Es gribētu aicināt kolēģus tomēr balsot par 314.dokumentu. Pirmkārt, tāpēc ka šis dokuments dos mums iespēju paskatīties, kas īstenībā pašreiz notiek banku sistēmā, dos mums analīzi. Tas ir viens.

Un, otrkārt, šis dokuments neprogrammē tūlītēju rūpniecības iznīcināšanu. Es līdz šim neesmu varējis saprast un nekad mūžā nesapratīšu, kā viens ekonomists no tribīnes var pateikt, ka viņš administratīvā kārtā iznīcinās tādu un tādu rūpniecības sistēmu! Es domāju, ka ekonomistiem ir jālieto tikai ekonomikas līdzekļi, nevis administratīvi līdzekļi, ar kuriem varētu kaut kādā veidā kaut ko iznīcināt, it īpaši, ja ir runa par ražošanu. Tāpēc aicinu balsot par 314.dokumentu.

Priekšsēdētājs: Seiles kundze.

A.Seile: Cienijamie deputāti, es izsakos par labu 314.dokumentam un aicinu deputātus, kā jau parasti aicinu, būt uzmanīgiem un neklausīties tajos, kuri aicina meklēt utis cita kažokā, bet nemeklē tās savējā, jo Kehra kungs pēdējās replikās to vien dara, kā komentē lauksaimnieku darbību un lauksaimnieku viedokli, kā arī lauksaimnieku sagatavoto projektu. Un vēl es gribu izteikt tādu aizrādījumu. Ja Kehra kungs saka, ka viņš nespētu realizēt projektu, ja nobalsojam par 314.dokumentu, tad viņam ir jāatsakās no amata, nevis jāsaka, ka viņš ne-realizēs. Parlamentā visu izšķir ar balsošanu!

Priekšsēdētājs: Plotnieka kungs.

A.Plotnieks: Es aizkavēju godājamos kolēģus pusminūti. Es tikko nāku no Jelgavas rajona padomes sesijas. Padomes sesijā bija tāds priekšlikums – izteikt neuzticību mums un valdībai. Mums esot laiks iet uz mājām. Tāpēc vienīgais, ko šodien varam izdarīt, ir – sākt strādāt ar 314.dokumentu, jo tajā vismaz ir kaut kas, ar ko varētu sākt. Paldies.

Priekšsēdētājs: Godātie kolēģi! Visi ir izteikušies. Vispirms balsosim par 314.dokumentu, pēc tam – par 315.dokumentu. Lūdzu balsošanas režīmu. Lūdzu balsot. 314.dokuments. Tas ir Lauku frakcijas iesniegtais dokuments. Lūdzu rezultātu. 65 – par, 6 – pret, 11 – atturas.

315.dokuments. Lūdzu balsošanas režīmu. Lūdzu rezultātu. 19 – par, 26 – pret, atturas – 34. Par pamatu pieņemts 314.dokuments.

Lūdzu priekšlikumus par tālāko darba gaitu. Jā, piedodiet, pārtraukums.

(Pārtraukums)

Sēdi vada Latvijas Republikas Augstākās padomes priekšsēdētāja vietnieks **Valdis Birkavs**.

E.Krastiņš: Gribu teikt paldies tiem, kas atbalstīja Lauku frakcijas iesniegto lēmuma projektu, bet, redzot, ka pēc visām šīm kaislībām zāle ir diezgan patukša, es gribētu piedāvāt šādu procedūru: pirmām kārtām paziņot, ka mēs, protams, esam gatavi ņemt vērā kritiskās piezīmes, jo skaidrs, ka neviens lēmums nav pilnīgs, un uzreiz pateikt, ka esam gatavi pārņemt no otra, alternatīvā lēmuma atsevišķus punktus,

piemēram, 6.3.punktu, nosakot, ka, sākot ar 1.janvāri, šai reorganizācijas komisijai ir tiesības sākt reālu privatizāciju un reorganizāciju pēc tam, kad tā ir ziņojusi par savas darbības pamatprincipiem.

Nākamais. Protams, mēs arī pilnīgi piekrītam, ka projektā jāiekļauj otrā lēmuma 6.5.punkts – par to, kā reorganizācijas komisija sāks privatizācijas projektu pieņemšanu. Es varu uzreiz pateikt, ka esam gatavi šo punktu pieņemt un iekļaut savā lēmuma projektā. Taču, tā kā te vēl izskanēja vairāki citi priekšlikumi, es piedāvātu tiem deputātiem, kuriem tādi ir, vēl iesniegt šos priekšlikumus frakcijai vai sekretariātam, nākamnedēļ mēs varētu līdz galam sagatavot šo lēmuma projektu, kuru tad varētu izskatīt pa punktiem. Jebkurā gadījumā šodien mēs, protams, nevaram balsot par personālīgām, kuru iecelšanai mums vajag 60 balsu, mēs arī nevaram balsot par lēmumu kopumā. Tāpēc es piedāvāju šādu ceļu – izskatīt šo lēmumu fiksētā laikā – nākamnedēļ, trešdien, pulksten 10.00.

Priekšsēdētājs: Freimaņa kungs, lūdzu!

J.Freimanis: Krastiņa kungs, es ļoti atvainojos! Vai jūs varētu vēl pagodināt savu mikrofonu? Krastiņa kungs, es nesapratu no jūsu paskaidrojumiem, vai līdz nobalsošanas brīdim ir paredzēts ietvert šajā dokumentā punktu, ka privatizācija vispār sākas, vai arī paliks tā redakcija, kas ir šeit. Mēs tikai gādāsim par pamatprincipiem, un viss. Vai jums ir paredzēts tādu punktu ielikt, ka tiks sākta privatizācija?

E.Krastiņš: Jūs, Freimaņa kungs, nebijāt zālē, kad es par to runāju.

J.Freimanis: Es biju zālē. Jūs tik ļoti miklaini izteiciāties, ka es, ļoti atvainojos, nesapratu. Varbūt atkārtojiet!

E.Krastiņš: Es vēlreiz atkārtošu. Tātad, kā es jau teicu, mēs uzreiz esam gatavi piekrist diviem ļoti pareiziem aizrādījumiem. Viens no tiem, es vēlreiz atkārtoju, ir iekļaut mūsu lēmumā no otra lēmumprojekta 6.3.punktu, protams, nedaudz grozītā redakcijā, proti, noteikt, ka, sākot ar 1.janvāri, reorganizācijas komisija ir tiesīga pieņemt lēmumus par Latvijas Bankas struktūrvienību reorganizāciju vai privatizāciju.

J.Freimanis: Tas nozīmē, ka saskaņā ar jūsu lēmuma projektu šī privatizācija sāksies ar 1.janvāri.

E.Krastiņš: Vēlreiz atkārtoju: jāņem vērā, ka Latvijas Banka nav gatava nedēļas laikā iesniegt visus šos datus, turklāt mēneša laikā šai komisijai tomēr jāsaņemamo pamatnoteikumi. Tās ir divas lietas. Trešā lieta – galu galā ir jāpieņem šie privatizācijas projekti, kas tiek iesniegti. Es neredzu iespēju sākt šo darbu ātrāk. Visa mūsu līdzšīnēja darbība ir pierādījusi, ka mēs kaut kā nepareizi uztveram laiku. Tās lietas neiet tik ātri. Jo zināms laiks būs vajadzīgs, lai šī komisija varētu darbu uzsākt.

Priekšsēdētājs: Godātie kolēģi, tātad Krastiņa kungs ierosina vienu balsojumu, tas ir, ka mēs šo jautājumu skatām un par personālīgām balsojam nākamās nedēļas trešdienā, tātad 2.decembrī pulksten 10.00.

Lūdzu balsošanas režīmu. Balsosim par šo priekšlikumu. Lūdzu deputātus balsot! Lūdzu rezultātu. 44 – par, 2 – pret, atturējušos – nav. Tātad iekļauts darba kārtībā 2.decembrī pulksten 10.00. Es lūgtu Krastiņa kungu ņemt vērā Gulbja kunga rakstveida priekšlikumu – ietvert komisijas sastāvā Rīgas pašvaldības pārstāvi Māri Purgaili.

Nākamais darba kārtības jautājums ir jautājums par valsts un pašvaldību palīdzību dzīvokļu jautājuma risināšanā. Šis jautājums palika debašu stadijā, tātad ir jāatklāj debātes par šo jautājumu. Debātēs pierakstījis Zaļetajeva kungs un Gulbja kungs. Zeltkalnes kundze savukārt lūdza galavārdu.

Lūdzu, Zaļetajeva kungs, tribīnē!

S.Zaļetajevs: */Cienijamie deputātu kungi! Attiecībā uz to, kas un kā var sniegt palīdzību dzīvokļu jautājumu atrisināšanā, mums ir pietiekami liela pieredze, bet par nožēlu – negatīva pieredze. Arī piedāvātajā likumprojektā es neredzu neko šīs sistēmas uzlabošanai, tieši otrādi, redzu tikai vēl negatīvākus momentus. Kam pirmām kārtām tiks sniegta palīdzība? Kā šie jautājumi tiks risināti? Liekas, ka 9.pantā,

kaut arī nepietiekami precīzi, kaut kādi norādījumi ir. Pilnīgi pietiekami izlasīt šī panta vienu – pēdējo – frāzi, kurā teikts, ka pašvaldībai ir tiesības sniegt palīdzību arī citu kategoriju iedzīvotājiem. Ko tas nozīmē? Tas nozīmē, ka visus pārējos likumprojekta pantus var izsvītrot, tie nav vajadzīgi. Pašvaldībai dota pilnīga patvaļa. Kas šajā iedzīvotāju kategorijā var nonākt? Reāli domājot, protams, tur nonāks tuvākie radi un labākie draugi tiem, kuri šos jautājumus izlems. Nākamā kategorija būs tie, kas pietiekami labi spēs samaksāt par smalkjūtīgo izturēšanos pret sevi. Vai tiešām jūs domājat, ka būs arī kādi citi varianti?

Tālākais. Kādā veidā šī palīdzība tiks sniegta? 3.pants. Tāds veids, kā piešķirt gruntsgabalus izmantošanai. Es nesaprotu. Mums jau it kā atjaunots Civilkodekss, bet tādu terminu es tur neesmu atradis, vēl jo vairāk, ja ievērojam, ka nekustamie īpašumi un no jauna uzceltais nams tiks uzskatīts par vienu nedalāmu vienību kopā ar gruntsgabalu. Kā tādā gadījumā var palīdzēt nabadzīgam, mazturīgam iedzīvotājam uzcelt savu māju? Varbūt viņam palīdzēt iegādāties brīlanta kakla rotu?

Un pēdējais moments. Tas, par nožēlu, šajā likumprojektā nav vienīgais, tos varētu vēl diezgan ilgi uzskaitīt. Taču ir viens īpaši svarīgs moments, kuru nevar nepieminēt. Tas ir pēdējā pantā, kas patiesībā Finanšu ministrijai un Arhitektūras un celtniecības ministrijai dod tiesības patvarīgi noteikt nodokļu likmes. Jūs paši varat paskatīties, cik liela mērā tas atbilst likumam par budžeta tiesībām, un vispār, kādā mērā tas atbilst pienākumu sadalei starp parlamentu un izpildvaru. Man gan katrā gadījumā vēl nav nācies sastapties ar tādu lietu, ka ministrija pati varētu noteikt nodokļu likmes.

Vakar Zeltkalnes kundze, stāstīdama par likumu par dzīvokļu izīrēšanu, teica, ka pašreizējā likumdošana pilnīgi izslēdz tādu negatīvu sociālisma izpausmi kā dzīvokļu dališanu rindas kārtībā. Tiešām, likumprojektā par dzīvokļu īrēšanu tāda jēdziena nav. Taču tā pilnā mērā parādās piedāvātajā un pašlaik izskatāmajā likumprojektā.

Un, iespējams, pēdējais pietiekami svarīgs moments, kam es griebju pievērst jūsu uzmanību jau vakar, kad es uzdevu jautājumus. Tas ir: kādā mērā piedāvātais likumprojekts atbilst 4.maija Deklarācijas normām? Izsaku lielu atzinību Zeltkalnes kundzei, ka viņa nenoliedza, ka šis likumprojekts, kurā paredzēts, ka palīdzību var sniegt tikai Latvijas Republikas pilsoņiem, atrodas pretrunā ar Deklarācijas 8.pantu. Kad uzdevu jautājumu, man teica, ka no manas puses par to nevarot būt nekādu pretenziju, jo es neesot balsojis par šo Deklarāciju. Tā kā šādu argumentāciju nākas dzirdēt ne pirmo reizi – vienreiz tā jau tika izmantota, kad runa bija par sertifikātiem, jo arī tas likumprojekts bija pretrunā ar Deklarācijas 8.pantu, – man tomēr nāksies nedaudz tērēt laiku, lai visiem paskaidrotu, tajā skaitā arī tiem deputātiem, kuri ir izmantojuši šo Deklarāciju, bet šie deputāti tiesību jautājumos bija ziņoņāki nekā Zeltkalnes kundze, ka likums, vēl jo vairāk konstitucionāls likums, tāds, kā Deklarācija, saistošs ir visiem, neatkarīgi no tā, kāda bija šo cilvēku attieksme, kad tas vēl bija projekta stadijā. Tā ir pavisam vienkārša un visiem saprotama patiesība. Man ir ļoti skumji, ka tādu vienkāršu lietu man nākas izskaidrot, tam tērējot laiku.

Attiecībā uz tiem, kam šī palīdzība tiks sniegta, tiem, kas mīt pagrabos un bēniņos. Tiešām, likumprojektā es neatradu nekādu normu, kas to regulētu. Viss tiek atdots vietējās varas uzskatiem. Skaidrs, kā šis apstāklis tiks izmantots. Zeltkalnes kundze teica, ka nevar palīdzēt tiem, kas iebraukuši vakar. Šī ideja, iespējams, ir pareiza, taču tāda norma bija vecajā Civilkodeksā, kad veidojās garas rindas, kad tika ņemts vērā, kad kurš stājies rindā. Bet šeit taču patiesībā nekāds štāžs, nekādi laika termiņi nav norādīti. Tā ka patvaļai tiek pavērtas ārkārtīgi lielas iespējas.

Kopumā es uzskatu, ka likumprojekts absolūti neapmierinoši atrisina problēmas, bet problēmas taču ir. Noliecēji vērtēdams šo likumprojektu, es pavisam negribu apgalvot, ka dzīvokļu lietās cilvēkiem nevajadzētu palīdzēt. Nav šaubu, ka palīdzība jāsniedz, taču jautājums ir par to, kam un kā tā jāsniedz. Tas jārisina pavisam citādā ceļā. Pateicos par uzmanību./

Priekšsēdētājs: Gulbja kungs, lūdzu! Pēc tam – Gorbunova kungs.

J.Gulbis: Godātais priekšsēdētāj, godātie kolēģi! Es negribētu visu laiku izmantot, izteikšos replikas veidā. Atkārtošu to, ko jau šodien uzstājos tiecu. Es šaubos, vai šis likums, lai kā to uzlabos, likvidēs pašvaldībās tās netaisnības, kas notiek ar dzīvokļiem. Vai nebūs tieši otrādi, ka mēs pavērsim iespējas vēl lielākām netaisnībām.

Un, apskatot šo likumprojektu, jāteic, ka tajā ir daudz nekonkrētību, daudz kas tiek atstāts atsevišķu cilvēku, varētu arī teikt – atsevišķu pašvaldību ziņā, kura var lemt tā vai citādi. Turklāt jāņem vērā tas, kādā stāvoklī ir mūsu dzīvokļu privatizācijas process, respektīvi, tā praktiski nav. Ir ļoti grūti pateikt, kā būs, piemēram, Rīgā, kur tūkstošiem cilvēku stāv rindā. Kā tiks veidota šī rinda, piemēram, pēc 12.panta principa, jo tur ir skaidri un gaiši pateikts, ka pašvaldībām ir tiesības noteikt dzīvokļu ierēšanas pretendentu uzskaites rindas veidošanas kārtību. Grūti paredzēt to, kā tas galarezultātā pēc katras pašvaldības varianta izveidosies.

Tikpat grūti ir paredzēt, kā tas notiks – taisnīgāk vai netaisnīgāk –, jo 9.pantā nav ņemts vērā, ka par pamatu jābūt ienākumu deklarācijai vai kaut kam citam. Ja tikai skatāmies pēc tā, vai viņš pieder pie šādas kategorijas vai nepieder, neņemot vērā, kādi ir ienākumi, diez vai tas apmierinās cilvēkus, attiecībā uz kuriem tas ir domāts.

Diemžēl tik nekonkrētu projektu es nespēju atbalstīt. Es gribētu zināt, kas to ir izstrādājis. Vai tie ir pašvaldību cilvēki, kuri nodarbojas ar dzīvokļu sadali un ir ieinteresēti šādā risinājumā? Bet ir arī likums par patērētāju aizsardzību. Mums vajadzētu aizstāvēt arī viņu intereses, tas ir, irnieku intereses, un domāt par to, lai mazāk sāpīgi notiktu šis process, kā cilvēks atradīs to dzīvokli, kas viņam ir pa kabatā. Šis process var izraisīt ļoti lielu neapmierinātību, jo tas noteikti noritēs ļoti smagi. It sevišķi tāpēc būtu vajadzīgs vēl vairāk pie šāda likuma piestrādāt, ņemot vērā arī to, ka mēs esam unikāla valsts tajā ziņā, ka nevienā savā programmā neesam apstiprinājuši, kādas sociālās garantijas dodam saviem iedzīvotājiem. Mēs varam 70 procentus iedzīvotāju turēt zem iztikas minimuma, un paši esam apmierināti ar savu politiku un savu valdību. Paldies par uzmanību.

Priekšsēdētājs: Paldies. Gorbunova kungs, lūdzu!

A.Gorbunovs: Godātie kolēģi! Kā tas arī bija paredzams, mēs ar šo likumu ieslīgām vēl dziļāk purvā. Es šeit runāju par dalīšanu pilsoņos un nepilsoņos. Situācijā, kad neesam izgaismojuši perspektīvu nepilsoņiem kļūt par pilsoņiem, tas ir, neesam pateikuši, kādā veidā un pēc kādiem kritērijiem tas notiks. Es domāju, ka Zeltkalnes kundze savā galavārdā varētu atbildēt. Kā tagad rīkoties? Es tiešām līdz šim esmu mēģinājis atbalstīt domu, ka ir bijuši tie 50 gadi, kuru rezultātā tāda problēma pastāv, ka ir šie pastāvīgie iedzīvotāji un pilsoņi, kuriem jānodrošina vienādas ekonomiskās tiesības. Kas attiecas uz politiskajām tiesībām, tad mums ir vajadzīgs laiks, un šajā laikā mēs izlemsim. Es piedāvāju savu variantu, kā mēs varam izlemt.

Manuprāt, ir dažādas izejas. Bet varbūt tomēr vajadzētu godīgi izdarīt tā, ka tiešām iet uz to, ka šīs ekonomiskās tiesības ir vienādas, un skaidri un gaiši formulēt politiskās tiesības.

Tagad konkrēti par vienu punktu, par kuru es lūgtu jūs izteikties galavārdā. Es atvainojos, ka diemžēl nevarēju uzdot jautājumus. Tātad 2.pants paredz, ka šā likuma 3., 4., 5. un 6.nodaļā noteiktajā kārtībā valsts un pašvaldību palīdzību var saņemt Latvijas Republikas pilsoņi un viņu pēcnācēji. Uz pārējiem šis sadaļas neattiecas. Tas tā varētu būt. Es nebūt nedomāju, ka tur, kur šis pilsonības jautājums ir skaidrs, nav jābūt tāda veida nosacijumam. Tas ir viens. Bet otrs. Esiet tik laipni un paskatieties! Varbūt es kaut ko nesaprotu. Paskatieties 3.nodaļu – "Dzīvokļu izirēšana".

Par tādām personām, kuras pašvaldībām neatliekami jānodrošina ar īres dzīvokļiem, uzskatāmas personas vai ģimenes, kuru aizņemtā dzīvojamā māja vai dzīvoklis, vai dzīvojamā telpa kļuvusi nederīga apdzīvošanai stihisku nelaimju gadījumā, ja šis ēkas un nesošās konstrukcijas nonākušas avārijas stāvoklī. Pēc tam seko bērni un bāreņi, tad – nelikumīgi notiesātās personas. Sakiet, lūdzu, Zeltkalnes kundze, vai bāreņus mēs arī dalām pilsoņos un nepilsoņos? Jo šis bārenis ir piedzimis nepilsonis? Tas, kurš ir piedzimis, kuram nav noteikta pilsonība, tas, kuram vecāki nav bijuši. Bet šeit ir runa par bāreņiem. Vai tiešām jūs par to iestāties? Varbūt es nesaprotu pareizi šos formulējumus. Un, ja tas ir tā, tad es katrā ziņā centīšos uzklaut jūsu argumentus un pēc tam izdarīt secinājumus.

Priekšsēdētājs: Vārds Mucenieka kungam.

V.Muceniks: Cienījamie deputāti! Vakar mēs izskatījām jautājumu par dzīvokļu īri. Ja mēs tā rūpīgi izlasām šo likumu, mēs konstatējam, ka irniekam nav itin nekādu tiesību. Savukārt izirētājam nav nekādu pienākumu. Pilnīgi nekādu. Un tagad ar šo jauno likumu par valsts un

pašvaldību palīdzību ir it kā mēģināts kaut kādā veidā irniekam kaut ko kompensēt. Bet vai tas vairumu irnieku vienkārti nenostāda pazemojošā situācijā? Jo, runājot par maznodrošinātajiem, tik un tā tieši šis pats maznodrošinātais, kādu ir vairākums, tāda vai citāda veidā šo dzīvokli apmaksā. Tāpēc vajadzētu risināt jautājumu tā, lai viņš nebūtu maznodrošināts, lai viņš šo summu saņemtu tieši, nevis nostādīt viņu pazemojošā situācijā un tad augstsirdīgi kaut ko atnest: lūk, tas tev ir, lai tu varētu dzīvot, lai tu nepaliktu bez pajumtes.

Jautājums ir par to, vai šajā likumā ir izdevies šos jautājumus atrisināt. Projektā ir ļoti daudz kas skaisti iecerēts, un varbūt arī domāts. Bet, tā kā pašvaldības šobrīd ir galīgi nabagas un nav nekādu cerību, ka tuvākajā laikā kaut kas varētu mainīties, pašvaldībām nebūs ne šo lieko dzīvokļu, ko ierādīt, ne iespējas piešķirt aizdevumus ar samazinātiem procentiem vai bez procentiem. Protams, runa var būt par fizisko un juridisko personu ziedojumiem un dāvinājumiem, bet tā ir tāda lieta, kuras dēļ nav vajadzīgs rakstīt likumus. Dāvināt var arī bez šāda likuma.

3.pantā ir rakstīts par pabalstu izmaksāšanu ģimeņu māju un dzīvokļu celtniecībai un labiekārtošanai. Nezin vai tas varētu attiekties uz šo likumu, ja runa ir par maznodrošinātajiem un neaizsargātām ģimenēm. Tas pats attiecas uz dzīvokļu pārdošanu valsts un pašvaldību mājās. Ja cilvēkam nav par ko īri samaksāt, kāda tad var būt runa par to, ka viņam tiks radīta iespēja dzīvokli vai māju nopirkt.

Es vienkārti neredzu šo dokumentu kā likumu. Ir labas ieceres un gaišas domas, bet tās nav realizējamas tādā veidā. Lai īstenotu to, kas šeit ir uzrakstīts, būs atkal vajadzīgas visādas dzīvokļu komisijas un Dievs vien zina, kas vēl. Tā ka tas ir tas pats sociālisms, turklāt vēl pastiprinātā formā. Ja es kaut ko neesmu sapratis, tad piedodiet, bet šis likums tādā veidā nav realizējams.

Priekšsēdētājs: Dozorceva kungs, pēc tam – Silāra kungs.

V.Dozorcevs: */Cienījamie deputāti! Pēdējā laikā neesmu sastapis atklātāka dokumenta par šo. Pārsteidzošs dokuments tajā ziņā, ka tas pirmām kārtām adresēts muļķiem, kas, izlasijuši nogludinātās frāzes, domās, ka tās attiecas uz visiem, un nejausi nepamanis piebildīti, to rindiņu, kur teikts, ka 3., 4., 5., 6. un 7.nodaļa attiecas tikai uz pilsoņiem. Es nezinu, uz ko attiecināma kaut vai šī likumprojekta pirmā daļa, kurā izteikti kaut kādi rūpju pilni vārdi par kaut kādiem cilvēkiem. Tālāk viss nostājas savās vietās. Es domāju, ka šo likumprojektu autoram nav pat vismazākā priekšstata, kas pašlaik notiek republikā, ja tas uzskata, ka tam vissmagākajam stāvoklim, visdrūmākajam noskaņojumam, sprādzienbīstamam noskaņojumam, kāds pašlaik valda republikā, vēl nepieciešams pievienot šāda veida injekciju, papildināt vēl ar vienu adrenalīna porciju, tad nav šaubu, ka tas tiek darīts. Es domāju, ka šī likumprojekta autoram nav saprašanas par vienu lietu – par tikumisko pamatu likumu ražošanai. Es domāju par Bernarda Šova izteicienu par to, ka pats grūtākais, kas valda starp ļaudīm, ir klausīties, kad viens cilvēks saka otram: "Jūs taču apsolījāt! Jūs taču apsolījāt!" Tas ir pats grūtākais, kas valda cilvēku vidū, kad viens var teikt otram: "Bet jūs taču apsolījāt, kungli!"

Mēs cilvēkiem apsolījām ļoti daudz. Sākot ar Tautas frontes pirmajām dienām mēs ļaudīm apsolījām, arī tad, kad izraisījās diskusija starp Tautas fronti un Pilsoņu komiteju, mēs apsolījām, ka nedalīsim tautu pilsoņos un nepilsoņos. Pēc tam mēs apsolījām, ka dalīsim gan, bet starp viņiem tiesību ziņā īpašu atšķirību nebūs. Pēc tam mēs apsolījām, ka atšķirība būs pavisam neliela, ka nepilsoņiem tikai nebūs tiesību vēlēties tikt ievēlētiem. Pēc tam mēs ienesām atšķirības īpašuma tiesībās, atņēmām īpašuma tiesības uz zemi, tiesības uz kontrolpaketi akciju sabiedrībās. Pēc tam gājām vēl tālāk pa šo pašu ceļu un jau aizmirsām, ko bijām solījuši, pat par to, ka atšķirību nebūs sadzīviskās un materiālās lietās. Mēs jau esam uzzīmējuši veselu atšķirību gammu mūsu likumu sistēmā. Un katru reizi dzirdam no ļaudīm jautājumu: "Bet jūs taču solījāt?" Tagad – es runāju par šo likumprojektu – mēs jau esam aizgājuši tik tālu, ka tīri sadzīviskā plāksnē, kā teikt – virtuves lietās –, atdalām pilsoņus un nepilsoņiem. Es nekad nespešu pārliecināt Zeltkalnes kundzi, ka šī ir netikumiska pozīcija, jo pārāk labi pārzinu Zeltkalnes kundzes darbību tajā laikā, kad viņa apkalpoja iepriekšējo varu. Dabiski, man ir priekšstats par to, kāds sociālais pasūtījums tagad tiek izpildīts.

Es gribu piedāvāt tikai vienu. Apstāsimies kaut vai tikai uz vienu minūti! Lai mēs vismaz nepārkāptu šādu dokumentu normālās aprites procedūru. Apspriedīsim to vismaz mūsu lielākās frakcijas sēdē!

Kā noskaidrojās, pat tur tas nav apspriests. Es šodien runāju ar Induli Bērziņu, viņš nav paspējis šajā likumprojektā iedziļināties, tikai apgalvoja, ka frakcijā gan nav apspriests. Nesteigsimies, vismaz procedūru nepārkāpsim! Es tikai gribu brīdināt par vienu: varbūt tieši šādas pilītes, kādas ir šis likumprojekts, pašlaik vēl nepietiek, lai trauslā situācija, kāda ir republikā, neuzsprāgtu./

Priekšsēdētājs: Paldies. Silāra kungs, lūdzu!

I.Silārs: Cienījamais priekšsēdētāj, cienījamie kolēģi! Man gandrīz vai nākas atkārtoties. Bet es jums pateikšu, kāda ir situācija, kad tu nonāc pasaulē un runā par tām bēdām, kādas ir piemeklējušas tavu tautu un tavu valsti. Man vienmēr nāk prātā Šoloma Aleihema vārdi, kas savu popularitāti nezaudēs nekad. "Es zinu, tas nav kauns – būt nabagam, bet tas nav arī liels gods." Tādās reizēs man parasti atbild: nav svarīgi, vai jūs esat bagāts vai nabags, svarīgi, lai jūs būtu godīgs. Un parasti pēc šādām sarunām man spiež roku un izsaka līdzjūtību manai tautai. Aizvakar es saņēmu uzaicinājumu ierasties Kopenhāģenas universitātē janvāra pirmajā nedēļā, kad Ziemeļvalstu cilvēka tiesību un Helsinku komitejas institūcijas tur izskatīs bijušo Baltijas valstu, un sabrukušās Dienvidslāvijas izveidoto valstu un arī citu uz PSRS bāzes radušos valstu pilsonības un valodu likumus, likumus, kas nosaka minoritāšu sociālās tiesības šajās valstīs. Un tad, kad es izlasu šeit priekšā likto koncepciju, man sirds sažņaudzas. Ko es varēju tur teikt, ja mēs to akceptēsim? Es tiešām visā pilnībā pievienojos Gorbunova kunga vārdiem par bāreņu dališanu pilsoņos un nepilsoņos.

Es saprotu, cik tas ir grūti, un atceros savu bērnību, kad mēs atgriezāmies, bijām spiesti atgriezties no Rietumiem, jo nonācām krievu zonā un kā padomju pilsoņiem mums bija jāatgriežas. Mūsu mēbeles bija paņēmis pilsetas izpildkomitejas priekšsēdētājs ar savu ģimeni, mums nebija kur dzīvot. Manai mammai pateica: "Cūku kūts priekš jums ir par labu. Ak, darbu jūs gribat?" Mamma bija skolotāja. Atbilde skanēja: "Ejiet Aizputes kūdras purvā kūdru rakt." Bet māte slimoja ar tuberkulozi. Tagad es domāju: vai mēs atkal nonāksim pie tā paša? Es varu pateikt, ko teicu, kad mēs pirmie četri iegājām Valsts drošības komitejā. Tur bijušie darbinieki sēdēja un gaidīja (pēc Bulgārijas nesēnā parauga), ko ar viņiem darīs. Tad es teicu, ka centīšos darīt visu, lai viņu bērniem nebūtu jāpiedzīvo tas, kas viņu dēļ bija jāpiedzīvo man, kad es biju bērns. Es nezinu, kāda ir bijusi bērnība šā likumprojekta autoriem, bet vienu tiešām centīšos darīt, kamēr vēl šeit turēšos: darīt visu, lai kādiem bērniem nebūtu jāpiedzīvo tas, ko esmu piedzīvojis es. Tādēļ nevaru atbalstīt šādu likumprojektu. Paldies.

Priekšsēdētājs: Galavārds Zeltkalnes kundzei.

B.Zeltkalne: Godātais priekšsēdētāj, cienījamie kolēģi! Katrā ziņā ir ļoti sāpīgi dzirdēt visu šeit teikto, bet varbūt ir labi, ka tādā atklātā un godīgā sarunā katrs pasaka to, ko viņš domā.

Varbūt kāds atceras, cik ļoti grūti bija izcināt gan Latvijas Tautas frontes frakcijas, lielākās frakcijas, kā to katru dienu uzsver, sēdēt to, lai tiktu izveidota komisija, kas nodarbotos ar šiem jautājumiem un risinātu tos. Cik grūti bija iedabūt labojumus Dzīvokļu kodeksā. Arī tie nesasniedza dzirdīgas ausis. Un tagad, kad komisija vairāk nekā gadu ir strādājusi, lai kaut kā sāktu risināt šo vissasāpējušāko jautājumu, ir jādzird šāda rūgta patiesība. Es negribu teikt, ka šis ir ideāls variants, ka te ir viss atrisināts un viss iestrādāts. Bet tajā pašā laikā es brinos par saviem kolēģiem deputātiem, kuriem ir pilnīgi vienaldzīga šo cilvēku dzīves problēmas, kuru vēstules, kas adresētas gan Gorbunova kungam, gan jebkuram no mūsu deputātiem, nonāk pie Zeltkalnes kundzes.

Es gribētu zināt, kurš no deputātiem ir bijis un redzējis tos dzīves apstākļus, kādus pēdējo četru gadu laikā esmu skatījusi desmitiem un simtiem, un kurš no deputātiem ir palīdzējis risināt konkrētos dzīves jautājumus. Bet runāt šeit mēs visi esam gudri. Par valsts un pašvaldību palīdzību, es domāju, mēs varētu šeit debatēt nedēļām un varētu arī nerunāt nemaz, lai viss ietu savu gaitu līdz Saeimas vēlēšanām. Un tas ir brīnišķīgi. Un daži pricējas: redz, kāda tagad ir tā Augstākā padome, izliekas nedzirdam, ko par to runā un kā vērtēt. Es nezinu, vai jūs to zināt, bet es nojautu, vēl neko nezīnot, ka šis maznodrošinātās un mazturīgās ģimenes nevarēs samaksāt par komunālajiem maksājumiem, lai gan tas ir debatējams jautājums, ko pieskaitīt pie komunālajiem maksājumiem. Vai arī maksa par telefonu ir komunālais

maksājums? Vai komunālais maksājums ir tikai par apkuri, elektrību, iri? Un vairāk nekā cits. Vēl par ūdeni, piedodiet. Pašreiz tik tiešām katrs dara, ko grib. Godmaņa kungs ir... Ministru padome atteicās no šā jautājuma risināšanas un pateica skaidri un gaiši: valdība ar šīm problēmām nenodarbosies. Ar to nodarbosies pašvaldības. Vai kāds no deputātiem ir bijis pašvaldībās un redzējis, kas tu notiek? Viena pašvaldība sūta uz Augstāko padomi, sak, ejiet tur un prasiet, ja jūs nevarat samaksāt iri. Otrā vietā saka: nemaksājiet, ja jūs nevarat samaksāt. Trešā pašvaldība pasaka, ka naudas nav. Skrundā cilvēkam, kurš ir uz bada robežas, izsniedz 800 rubļus mēnesī, un tas ir viss. Dariet, ko gribat. Maksājiet par dzīvokli vai pērciet maizi! Var jau būt, ka nevaļag šo jautājumu risināt, ka vajag atstāt visu tā, kā pašreiz ir, neko nepieņemt un neko nedarīt, aiztaisīt acis un izlikties, ka neko nezīnām.

Es nezīnu, vai jūs to zināt, bet vēl joprojām visur ir dzīvokļu rindas. Rīgā ir 100 000 cilvēku dzīvokļu rindā. Ko mēs darīsim līdz Saeimas vēlēšanām? Lai vēl saglabājas rindas, kvadrātūra? Paldies Zaļetajeva kungam, viņš jau izskaidroja mehānismu, kāds tas bija. Un es saprotu, ka šeit ir daudzi, kuriem zēl šis vecās sistēmas, kad atlika vienam atbraukt, pierakstīties, pēc tam atbrauca visi radi, cik vien bija un kādi vien bija. Tad bija "užsnīje uslovija", nepietiek kvadrātūras, un atkal jauns dzīvoklis rokā. Tie tagad dzīvo Purvciemā, Mežciemā, Zolitūdē, Ķengaragā un tā tālāk. Bet mēs izliekamies, ka neko neredzam. Tagad ir vainīga Dzīvokļu komisija, kura ir mēģinājusi noteikt, kam mēs palīdzēsim un kam nepalīdzēsim.

Es varbūt ļoti īsi atbildēju tiem cilvēkiem, kas šeit runāja un izteica savu "pret".

Vispirms man būtu liels lūgums deputātiem iesniegt savus priekšlikumus un vienreiz sākt šos jautājumus risināt. Vai tie būs labāki vai sliktāki, bet lai komisija var izskatīt un strādāt.

Par 9.pantu. Es saprotu, ka Zaļetajeva kungs visu mēra ar savu mērauklu, – ka tas būs radiem un draugiem. Jā, varbūt vienā pašvaldībā tas būs radiem un draugiem, bet Kurzemes rajonā, piemēram, vispirms ar dzīvokļiem apgādā tos, kuriem ir 80 gadu un vairāk, lai viņi savas atlikušās mūža dienas varētu nodzīvot normāli. Citā pašvaldībā vispirms ar dzīvokļiem apgādā nepamatoti represētos. Citur – daudz bērnu ģimenes, vēl citur – atkal citus. Varbūt ir vajadzīgs, tāpat kā tas bija iepriekš, noteikt kategorijas, kam dosim un ko dosim. Tas bija, atbildot uz Zaļetajeva kunga jautājumu.

Jā, es varu pilnīgi pievienoties arī Gulbja kungam. Es tikpat labi kā viņš zīnu, kāda situācija ir izveidojusies Rīgā. Ko mēs darīsim: vai rakstīsīsim divus likumprojektus – vienu laukiem un vienu Rīgai? Varbūt te ir vajadzīgi divi likumi? Bet vai likums ir vainīgs, ka cilvēki, kas risina šo problēmu, vai arī pašvaldības nedara absolūti neko? Protams, kā tad varēs noteikt šos maznodrošinātos un mazturīgos? Tikai ar deklarācijām. Bet vienā vietā uzskata, ka Vidzemes priekšpilsētā Ruča kungs, ja tev ir tahta, ledusskapis, televizors, vēl galds un krēsls uz kā sēdēt, tad, protams, tu esi turīgs. Tad pārdo to un mēs tev neko nedosim! Bet, ja tev ir Iljiča spuldzīte, es atvainojos, pie griestiem, jā, ja tu esi visu nodzēris un tev nav pat gultas kur gulēt, jā, tad mēs tev dosim pabalstu.

Kad runāju ar finansu ministru Siliņa kungu, viņš teica, ka ir izstrādāta šī deklarācija, ka tā ir arī pieņemta. Ar kaut ko taču ir jāsāk!

Jā, es, protams, varu pievienoties Gorbunova kungam un negribu te atklāt nekādu Ameriku. Tā ir gan politiska, gan ekonomiska problēma. Un tādā aspektā tā arī būtu jāskata.

Un atkal. Vai tad vainīgi ir visi šā likuma autori, ka nav noteikts, kam mēs palīdzēsim: pilsoņiem vai nepilsoņiem, tam, kas ir atbraucis vakar. Nu, protams, būtu jau ideāli palīdzēt visiem. Bet es jau vakar, iztirzājot īres likumu, teicu, ka katra valsts rūpējas par saviem pilsoņiem. Es pilnīgi piekritu: arī pašvaldībām vajadzētu domāt un uzcelt mājas vai dot dzīvokļus visnabadzīgākajiem, rūpēties un gādāt par viņiem. Vai varbūt vajadzētu ierīkot patversmes? Te varētu būt simts un viens risinājuma veids, bet jūs taču paši zināt, ka nekā netiek darīts.

Par bāreņiem. Man ir ļoti jāatvainojas, ja kāds ir sapratis, ka mēs šeit dalīsim bāreņus. Varbūt tiešām tā ir likuma kļūda un autora kļūda. Nevar būt nekādas runas par bāreņu dališanu pilsoņos un nepilsoņos. Un, ja kāds to tā ir sapratis, tad es tiešām no visas sirds atvainojos. Esmu bijusi arī pie bāreņiem. Un es domāju, ka daudzi, kas sekoja Terēškova ielas liktenim un to cilvēku liktenim, zina, cik tur bija bāreņu, kādi tur bija bāreņi, bet neviens nešķiroja, vai tas ir krievs, latvietis, ebrejs, tatārs, polis vai vēl kādas citas tautības cilvēks.

Atbildot par nelikumīgi notiesātajiem. Kāda ir izveidojusies situācija? Augstākajai padomei, arī Gorbunova kungam, bija adresētas vairākas vēstules par to, ka cilvēks, izcietis sodu, atgriežas un viņam nav kur dzīvot. Jā, bet arī pašvaldībai būtu jā rūpējas par šiem cilvēkiem.

Par stihiskajām nelaimēm. Nupat aizvakar Augstākajā padomē atkal griezās viena ģimene, kurai ir izdedzis dzīvoklis, bet pašvaldība citu neierāda un it neko nedara. Tātad ir notikusi stihiska nelaime. Ko mēs darīsim, kā risināsim šo jautājumu? Tādēļ arī mēs centāties noteikt, ko darīt un kā darīt. Es vēlreiz gribu uzsvērt – vai nu tas ir labi, vai slikti, vai tas ir pilnīgi vai nepilnīgi, to es negribu iztirzāt. Es vakar jau runāju par šo likumprojektu un negribu atkal sākt no sākuma un atkārtot vienu un to pašu. Ko kurš ir solījis, ko ir solījusi Tautas fronte – tas ir cits jautājums.

Man būtu lūgums pieņemt šo likumprojektu pirmajā lasījumā, un tie deputāti, kuri izteica savas pretenzijas, varētu iesniegt konkrētus priekšlikumus. Es jau vakar teicu, ka komisija izskatīs visus priekšlikumus. Katrs priekšlikums tiks apspriests un iztirzāts. Lūdzu visus, kurus interesē šie jautājumi, piedalīties komisijas sēdēs. Tas ir vienīgais, ko varu jums ieteikt, lai mēs tiešām varētu kaut kādā veidā risināt dzīvokļu jautājumu.

Otrs variants – izlikties, ka viss ir ideāli, un turpināt to pašu, kas ir bijis 50 gadus.

Priekšsēdētājs: Zeltkalnes kundze, vai būs kādi atsevišķi konceptuāli balsojumi, vai mēs vienkārši balsosim par to, vai pieņemam likumu pirmajā lasījumā?

B.Zeltkalne: Jā.

Priekšsēdētājs: Tātad atsevišķu konceptuālu balsojumu nav.

B.Zeltkalne: Nē, es vakar sakarā ar ires likumu jau teicu, ka, izskatot priekšlikumus par ires likumu, gan arī par šo likumprojektu, atsevišķos pantos varētu būt varianti, par kuriem varētu balsot otrā lasījuma laikā, bet šodien būtu lūgums pieņemt projektu konceptuāli, lai varētu strādāt.

Priekšsēdētājs: Freimaņa kungs, lūdzu!

J.Freimanis: Godājamie kolēģi, es domāju, ka mēs te velti šķaidāties ar emocijām. Es ierosinu balsojumu. Tas attiecas uz 3.panta otro rindkopu, kuru es, starp citu, pilnīgi pieņemu. Es tikai vēlos to papildināt ar ierosinājumu: "izņemot iedzīvotāju kategorijas, kas minētas 16.pantā". Varbūt Zeltkalnes kundzei var pārņemt vienīgi to, ka doma nav pietiekami skaidri formulēta, tieši tāpēc arī Gorbunova kungs un Silāra kungs bija ļoti uztraukti. Es ierosinu iekļaut šādu papildinājumu – "izņemot iedzīvotāju kategorijas, kas minētas 16.pantā". Par to varam balsot. Minētajā pantā ir runa par dzīvokļa neatliekamā izīrēšanu. Man liekas, ka tas ir 16.pants, bet, ja tas ir 14., nu tad lai būtu 14.pants.

Priekšsēdētājs: Baidos, Freimaņa kungs, ka mums būs grūti tā nobalsot. To varbūt varētu iestrādāt likuma tekstā, bet es to negribētu likt uz balsošanu vienkārši tāpēc, ka deputātiem nebūs īstas skaidrības.

Lūdzu, Seiles kundze!

A.Seile: Man ir viens konceptuāls priekšlikums. Es lūdzu Zeltkalnes kundzes uzmanību. Klausoties viņas emocionālo runu, man gan diemžēl šķita, ka tā nav par tematu, kas attiecas uz šo likumprojektu. Šajā likumprojektā ir ļoti būtiski trūkumi, vismaz no mana viedokļa... Te atkārtojas daudz kas tāds, kas jau pateikts citos likumos. Vismaz tas, kas attiecas uz zemi, uz atvieglojumiem zemes nodokļa maksāšanā, tas viss jau ir citur pateikts. Es gribu teikt, ka šeit ir cita vaina – pašvaldības nestrādā un nerisina šos jautājumus, tāpēc es ieteiktu atsevišķas normas no šā likumprojekta iestrādāt iepriekš izklāstītajā likumprojektā par dzīvojamo telpu īri. Tās tiešām ir vajadzīgas, šīs atsevišķās normas, bet vai ir lietderīgi izstrādāt atsevišķu likumprojektu, kurš nosaka, kā pašvaldībām un valdēm rīkoties, kā sastādīt rindas, kā dot atbrīvojumus? Tādēļ es lūdzu izvīrēt uz balsošanu manu priekšlikumu – iestrādāt atsevišķas normas, ievērojot Zeltkalnes kundzes vadītās darba grupas izstrādātos priekšlikumus, pirmajā likumprojektā.

Priekšsēdētājs: Lūdzu, Gorbunova kungs!

A.Gorbunovs: Godātie kolēģi, es arvien vairāk nonāku pie secinājuma, ka mums būs arvien vairāk grūtību, ja konceptuāli nepateiksim, cik ilgi pastāvēs iedalījums pilsoņos un nepilsoņos un cik ilgi mēs ekonomiskas un dažāda rakstura sadzīviskas tiesības šķirosim pilsoņiem un nepilsoņiem. Kas attiecas uz politiskajām tiesībām – tas ir cits jautājums. Jā, piedalās vai nepiedalās vēlēšanās – tā ir pavisam cita diskusija, bet, ja runa ir par elementārām dzīvokļa tiesībām tiem, kuri šeit jau ilgi dzīvo un kuriem šis dzīvoklis ir, tad, manuprāt, ir jāpasaka, ka mēs šīs ekonomiskās tiesības viņiem nedosim vēl 10 gadus, ka viņiem vēl 10 gadi būs šeit jānodzīvo, bet šo ekonomisko tiesību viņiem nebūs. Un, ja mēs tādā veidā rīkosimies, tad faktiski katrs, kas runās par šo jautājumu, varēs teikt, ka šīs tiesības ir liegtas uz visiem laikiem, un vienmēr šis arguments tiks izmantots.

Es ļoti atvainojos, ka nedaudz novirzišos no tēmas... Nu, tāpēc jau, manuprāt, ir vajadzīgs šis referendums, lai tauta pasaka, cik ilgi šīs ekonomiskās tiesības (par politiskajām jau vispār tagad nav runas), cik ilgi ekonomiskās tiesības tiks liegtas Latvijas pastāvīgajiem iedzīvotājiem, kuri grib saņemt pilsonību un šeit ir nodzīvojuši 16 un vairāk gadu. Ja tas nebūs pateikts, jebkurš, kas runās par šiem jautājumiem, nemitīgi mums to bāzīs degunā, un viņam būs pilnīga taisnība. Es nedomāju, ka mēs varēsim to atspēkot. Un tāpēc es personiski to, ko teica Freimaņa kungs, tas nu tā ir, tagad tas ir redzams..., bet Zeltkalnes kundze tā arī neatbildēja uz šo jautājumu. Tiešām, šis teksts ir jāizslēdz, jo tas aizies pasaulē un liecinās par mūsu atteiksmi, bet tas nebūtu pieļaujams. Es domāju, ka turpmāk mums vajadzētu atturēties no šādiem soļiem un arī šo likumu pagaidām vienkārši nepieņemt. Es balsošu "pret".

Priekšsēdētājs: Budovska kungs, lūdzu!

M.Budovskis: Cienijamie kolēģi! Es saprotu, ka šeit var rasties ļoti daudz pretenziju. Bet es gribētu minēt otru faktu. Faktiski mūsu valstī ir notikušas nelikumības, bet mēs tās ar katru soli tagad gribam leģitimēt. Silāra kungs runāja par pagātni. Es arī runāšu par pagātni. Tēvs – Sibīrijā, māte – noziedznieka sieva bez tiesībām, dzīvokli – čekists. Man ir jautājums. Kas tas bija par likuma aktu, ar kuru mūs izlika no dzīvokļa? Bet tur līdz šai dienai dzīvo čekists... Jautājums tādā gadījumā: varbūt man tur vajadzētu atgriezties? Bet šeit uzdos citu jautājumu: kur tad viņš paliks? Piedodiet, kā tad mēs risināsim šos jautājumus? Kā mēs atgriezīsimies pie tās tiesiskās valsts? Es saprotu, šeit rodas daudz pretenziju un mēs nonākam pat līdz tam, ka tiek šķīroti bāreņi. Varbūt tad spersim vēl vienu soli atpakaļ un paskatīsimies, kas ar mums ir noticis! Kur ir palicis mans dzīvoklis? Un kāpēc es šodien dzīvoju citur? Un kāpēc es 10 gadus mētajos apkārt? Un kāpēc pēc tam man nebija tiesību pierakstīties Rīgā? Kāpēc tas viss notika? Es nezinu, kā mēs varētu spert šo soli atpakaļ, bet es nepiekrītu arī tai tēzei, ka vajak visu to aizmirst, leģitimēt un tad dzīvosim tālāk. Neņemiet ļaunā un paldies.

Priekšsēdētājs: Sališa kungs, lūdzu!

B.Salitis: Es varbūt varu saprast Zeltkalnes kundzes emocijas, bet nekādā ziņā negribu piekrist, ka Augstākās padomes Dzīvokļu komisija risina konkrētus jautājumus, kas saistīti ar dzīvokļu uzlabošanu vai dzīvokļu piešķiršanu. Man ir vairāki tādu vēstuļu noraksti, kuras Zeltkalnes kundze adresējusi saviem vēlētājiem, kuri dzīvo Ziemeļu rajonā. Vēstulēs ir solīts jautājumu risināt, bet tas nav atrisināts, un šie vēlētāji nāk pie manis, jo es esmu Ziemeļu rajona deputāts. Šie jautājumi ir konkrēti risināti Ziemeļu rajona pašvaldībā. Ari citus jautājumus, kas saistīti ar citu rajonu pašvaldībām, var atrisināt tikai pašvaldības. Bet ar šo likumu mēs varam padarīt tos, kas jau ir nabadzīgi, un arī citus vēl nabadzīgākus, jo, ja kādam samazinās mantojums, tad tā starpība kādam būs jāsedz. Mēs jau vakar runājām par to, ka mums republikā ir ļoti maz tādu iedzīvotāju, kuri ir spējīgi samaksāt. Es nezinu, pie kuras kategorijas Zeltkalnes kundze sevi pieskaita... Vai ir tik spējīga maksāt?... Es arī sevi pieskaitu pie to cilvēku kategorijas, kuri ir ne sevišķi spējīgi samaksāt visus šos maksājumus. Pašvaldībām ir tikai viens budžets. Nav divu budžetu. Tāpēc es aicinu šādā veidā likumu nepieņemt.

Priekšsēdētājs: Laķa kungs, lūdzu!

P.Laķis: Es ļoti labi saprotu politiskās emocijas, Budovska kungs, arī man ir līdzīga situācija, un tās pašas kategorijas cilvēki vēl šobaltdien dzīvo arī manu vecāku dzīvoklī, bet es domāju, ka tam šajā gadījumā nav nozīmes. Emocijas šādā veidā attiecināt uz likumu nevar. Tomēr, kaut gan es atbalstu daudz ko no tā, kas ietverts šajā likumprojektā, es domāju, ka tajā ir arī daudz būtisku trūkumu, un es nevaru par to balsot, tādēļ lūgtu Zeltkalnes kundzi atlikt šo balsošanu vēl uz divām nedēļām. Es ceru, ka kolēģi nedēļas laikā iesniegs savus priekšlikumus. Ļoti būtisks man likās arī tas, ko Seiles kundze teica. Atkārtojumi tiešām ir. Varbūt pēc divām nedēļām mēs šo jautājumu varētu risināt. Varbūt Zeltkalnes kundze varētu pieņemt šādu kompromisa variantu. Tagad mēs varētu nobalsot par to, ka šo projektu iekļaujam darba kārtībā pēc divām nedēļām.

Priekšsēdētājs: Celmiņa kungs!

J.Celmiņš: Valsti ir izveidojusies tāda situācija, ka mums ir pilsoņi un nepilsoņi, bet savukārt šie nepilsoņi arī iedalāmi it kā divās nosacītās kategorijās. Viena daļa tādu cilvēku ir pastāvīgie iedzīvotāji, kuri, ja mums būtu pieņemts pilsonības likums, pat pēc vistingrākajiem pasaules kritērijiem, kādus vien mēs varētu atrast, būtu pilsoņi. Viņi šobrīd nav pilsoņi tikai tāpēc, ka mēs šeit, Augstākajā padomē, neuzdrošināmies vai neuzskatām sevi par tiesīgiem pieņemt pilsonības likumu un mums pilsonības institūts nefunkcionē. Tātad, ja šie cilvēki dzīvotu normālā tiesiskā valstī, viņi būtu pilsoņi ar visām šīm tiesībām. Pašreizējā situācijā, pieņemot šo likumu, mēs šīs cilvēku kategorijas tiesības lielā mērā ierobežojam, tāpēc es iebilstu pret šo likuma koncepciju un aicinu pagaidām likumprojektu šādā variantā nepieņemt.

Priekšsēdētājs: Paldies. Par balsošanas motīviem vairs neviens negrib izteikties. Man būtu jādzird vienīgi Zeltkalnes kundzes domas par Laķa kunga priekšlikumu. Lūdzu!

B.Zeltkalne: Es nevaru šeit komisijas vārdā vienpersoniski izlemt, vai mēs varam iestrādāt visas normas šajā dokumentā, bet man ir pieņemams Laķa kunga priekšlikums – iekļaut likumprojektu darba kārtībā pēc divām nedēļām.

Priekšsēdētājs: Paldies. Seiles kundze vēl grib, lai mēs nobalsojam par... Paldies. Tādā gadījumā, godātie kolēģi, mēs balsojam par to, ka šis jautājums tiek virzīts uz plenārsēdi pēc likumprojekta pārstrādāšanas pēc divām nedēļām.

Lūdzu balsošanas režīmu. Lūdzu, balsosim. Lūdzu rezultātu. Par – 35, pret – 5, atturas – 10. Lēmums pieņemts.

Nākamais darba kārtības jautājums – par valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas fondiem. Lūdzu Špoģa kungu tribīnē.

Lūdzu, Špoģa kungs!

K.Špoģis: Godājamie kolēģi, mums jāsāk ar 4.pantu. Jāizskata 4.pants, kurš netika izskatīts pirmajā lasījumā. Un to komisijā pārveidoja, apvienojot pirmā lasījuma 4. un 5.panta tekstus, jo tie faktiski bija identiski, atšķīrās tikai ar vienu vārdu. Vienā pantā bija rakstīts "valsts", bet otrā pantā, tas ir, 5.pantā – "pašvaldību". Tas ir pirmais.

Precizēts arī panta nosaukums, izslēdzot liekos vārdus. Tālāk. Ir ievērots deputātes Seiles priekšlikums, kuru viņa izteica diskusijā pirmā lasījuma gaitā – izslēgt 1.punkta 7.apakšpunktu. Rakstveidā, protams, nekādi priekšlikumi netika iesniegti. Tātad 7.apakšpunkta agrākais teksts bija: "privatizācijas procesā izbrīvēto darbinieku pārkvalifikācija". Šeit es tūlīt gribu piezīmēt, ka pirmdien Labklājības ministrijas uzdevumā ministra vietnieks Bērziņa kungs iesniedza protestu pret šo svītrojumu, bet šodien priekšlikumu atjaunojot šo apakšpunktu oficiāli iesniedza arī deputāts Jurševics. Acīmredzot šis moments prasis kaut kādu īpašu sarunu un balsošanu.

Tālāk – 4.panta 2.punktā iestrādāts deputāta Cilinska priekšlikums. Tas bija rakstveidā iesniegts. Pirmajā lasījumā šā panta teksts pirmajā daļā līdz otrajam komatam skanēja tā: "Latvijas Republikas Ministru padome ar atsevišķu lēmumu". Tagad, jūs redzat, jautājums ir pacelts, kā pienākas, Augstākās padomes līmenī. Un vēl – 4.pantā darba grupa un Ekonomikas komisija nevarēja pieņemt deputāta Bērza priekšlikumu par 6.apakšpunkta izslēgšanu, jo šāda pilnvarnieku darba samaksas kārtība jau ir noteikta mūsu pieņemtajā likumā par valsts īpašuma pārvaldi uzņēmējabsabiedrībās.

Nav pieņemts arī deputātes Seiles otrais priekšlikums, kuru viņa debatēs gan izteica, bet rakstveidā neiesniedza, – papildināt 4.pantu ar apakšpunktu (ja es stenogrammā pareizi sapratu), kas noteiktu, ka šo fondu izmanto arī īpašuma kompensāciju izmaksai. Lūk, cienjamie kolēģi, visos mūsu līdz šim pieņemtajos likumdošanas aktos ir noteikts, ka kompensāciju var izmaksāt tikai valsts izlaistajos vērtspapiros, bet nekādā gadījumā naudā. Tas ir spēkā jau no 1990.gada marta. Arī tikko pieņemtajā likumā par sertifikātiem kompensācija ir paredzēta sertifikātos.

Un vēl vispārīga piebilde sakarā ar 4.panta pirmo daļu. Mums šeit, cienjamie kolēģi, nevajadzētu censties paredzēt visus iespējamus dzīves gadījumus, kuru var būt ļoti daudz. Katram otrajam no mums var būt priekšlikumi, bet mūsu pieredze, kas uzkrāta šajos gados, kopš te kopā strādājam, ir pārliecinoši pierādījusi, – kad mēs sākam censties sarakstīt visu ko, tad katrā ziņā nekas prātīgs nekad nav iznācis. Vēlmes var būt katram. Es iesaku katram kolēģim, kuram ir labi priekšlikumi jau tagad par fondu līdzekļu izmantošanas programmu, iesniegt bez kavēšanās tos Lustes kungam Ekonomisko reformu ministrijā. Programma jau tagad tiek izstrādāta, un acīmredzot janvārī mums vajadzētu to saņemt, tur tad arī varēsim iestrādāt visu, kas pieņākas. Par 4.punktu tas ir viss. Paldies.

Priekšsēdētājs: Paldies. Špoģa kungs, vai par kādu pantu ir nepieciešams noteikti balsot?

K.Špoģis: Es saku, te ir tas strīds par deputātu Jurševica un Seiles priekšlikumiem.

Priekšsēdētājs: Viņi abi ir klāt.

K.Špoģis: Abi ir klāt. Vai nu deputāti noņem savus priekšlikumus, vai arī būs jābalso. Tas ir vienīgais.

Priekšsēdētājs: Lūdzu, kolēģi, kuri...

A.Seile: Cienjamie deputāti, manuprāt, ir tomēr ļoti svarīgi, kādiem mērķiem šis privatizācijas fonds tiks izlietots, tāpēc gribu arī šodien uzturēt prasību daļēji to izlietot kompensāciju izmaksai. Es uzturu tikai šo prasību. Vecie cilvēki, gaididami kompensāciju par zemi, vismaz uz kaut ko tomēr cerēja. Var būt, ka daļēji vismaz vienai cilvēku kategorijai varētu šo kompensāciju izmaksāt naudā, nevis sertifikātos, Tādēļ es par šo prasību lūdzu nobalsot.

Priekšsēdētājs: Jurševica kungs, lūdzu!

K.Špoģis: Es sapratu, ka Seiles kundze noņem savu priekšlikumu par 7.punkta izslēgšanu. Līdz ar to viss ir kārtībā. Paldies.

Priekšsēdētājs: Paldies.

K.Špoģis: Vai drīkstu druscītiņ vēl paskaidrot? Seiles kundze, tas absolūti neizslēdz variantu, ka mēs varētu šo kompensāciju izmaksāt naudā, kā saka, daļēji. Daļai cilvēku. Atsevišķos gadījumos vai attiecībā uz kaut kādu noteiktu īpašuma objektu grupu, vai kādām atsevišķām cilvēku kategorijām. To visu mēs tik tiešām varētu iestrādāt programmā, pamatojoties uz šā paša 4.panta 2.punktu, kur minēts, ka var noteikt līdzekļu apjomu citu pasākumu finansēšanai. Būs ļoti eleganti un ļoti solīdi, ja ierakstīsim tā kā jūs gribat – tas nozīmē, ka mums viss šis fonds būs maza, maza pilīte jūrā, tajā milzīgajā jūrā, cik tur būs jāizmaksā, un nekāda privatizācijas fonda nebūs, un nekādus privatizācijas pasākumus mēs ne par milimetru nevarēsim pavirzīt uz priekšu. Lūk, tāds ir mans paskaidrojums.

Priekšsēdētājs: Man nav skaidrs, kā rīkoties – vai jāliek Seiles kundzes priekšlikums uz balsošanu, vai arī viņa piekrit Špoģa kunga piedāvātajam variantam – ar iestrādi programmā?
(Deputāte Seile atbild, bet nerunā mikrofonā).

K.Špoģis: Tad ir jābalso, ko darīt.

Priekšsēdētājs: Seiles kundze ir solījusi, mums atliks tikai balsot par to, vai viņa varēs savu solījumu izpildīt vai ne. Tas ir 4.punkts.

K.Špoģis: Tas ir 303.dokuments, 4.punkts.

Priekšsēdētājs: Lūdzu balsošanas režīmu. Balsosim par 303.dokumenta 4.punkta papildināšanu ar vārdiem...

K.Špoģis: Papildināšanu ar vārdiem "kompensācijas izmaksa bijušajiem īpašniekiem". Es aicinu, kā jau teicu, balsot pret šādu priekšlikumu.

Priekšsēdētājs: Lūdzu rezultātu. Nav pieņemts. Lūdzu, turpināsim! Seiles kundzei būs arguments, uz ko atsaukties.

K.Špoģis: Tālāk par 5.pantu, kas pirmajā lasījumā bija 6.pants. Analizējot pirmā lasījuma stenogrammu, deputāta Ozola izteikumus un vairākkārt konsultējoties darba grupā, mēs nācām pie atzinuma, ka nav vajadzības mākslīgi sarežģīt šā fonda turētāja un rīkotāja būšanu un likumā lieku reizi legalizēt valdības institūtu savstarpējās neuzticības atmosfērā. Tāpēc tagadējā variantā ir tā, ka fonda rīkotājs ir viens – Ekonomisko reformu ministrija. Taču pati rīkošana ir diezgan nosacīta, kā jūs saprotat no visa teksta, jo šī ministrija tikai sastādīs programmas projektu, apkopojot visus priekšlikumus, arī deputātu priekšlikumus, bet programmu apstiprināsim mēs šajā zālē, arī kontrolētāju šeit no mūsu puses netrūkst. Turklāt apstiprinātā programma ir jāpublicē, jāpublicē arī atskaites par izlietošanu. Tātad kontrolēs arī sabiedrība. Tāpēc aicinu balsot par 5.pantu redakcijā, kādā tas ir iesniegts.

Priekšsēdētājs: Ozola kungs savu prasību neuztur.

K.Špoģis: Tātad viss kārtībā.

Priekšsēdētājs: Varam virzīties tālāk.

K.Špoģis: Pēc 5.panta mēs varam atgriezties pie projekta sākuma. Preambulā otrā rindkopa ir precizēta, koriģēta. Šeit ir redakcija sakarā ar to, ka aizkavējies likums par dzīvokļu fonda privatizāciju. Mums vajadzēja to mazlietiņ koriģēt. Vēl tāda piebilde: divi kolēģi – deputāts Ēlerta kungs un deputāts Lemberga kungs – jau ir iesnieguši trešajam lasījumam dažus svītrotumus, tos izskatīsim komisijā. Pēc manām domām, bet tas pagaidām ir tikai viena cilvēka viedoklis, absolūtais to vairākums ir pieņemams. Šos svītrotumus varēs izdarīt.

Tālāk – par termiņiem. 3.punktiņā skaidrojums ir saskaņots attiecīgi ar 4.pantu, ko mēs nupat jau izlēmām. Un vēl šis lietoto terminu saraksts papildināts ar 5. un 6.punktu. Lai cik tas paradoksāli arī būtu, taču līdz šim laikam, kā konstatēja Juridiskās pārvaldes speciālistes, nebija izskaidrojuma, kas tad ir privātuzņēmējs. Vairāk par preambulu nav.

1.panta 3.punktā ir precizēta trešās daļas redakcija atbilstoši mūsu izdarītajiem grozījumiem likumā par privatizācijas kārtību.

Priekšsēdētājs: Ēlerta kungs, lūdzu!

I.Ēlerts: Cienījamais Špoģa kungs, vai 1.pantā obligāti ir vajadzīga trešā daļa, kas būtībā ir pašsaprotama? Tādējādi parādās vēl viena problēma: sakarā ar likumu par privatizācijas kārtību ir paredzēta zināma autora atlīdzība no ienākumiem naudā un arī sertifikātos. Līdz ar to likumā ir jāparedz arī sertifikātu konts, ja? Vai šādas tehniskas detaļas ir vajadzīgas likumā, jo ir pilnīgi dabiski, ka naudas līdzekļi jāglabā banku kontos?

K.Špoģis: Es skatos, tas laikam...

I.Ēlerts: Manā priekšlikumā tā nav.

K.Špoģis: Jā, nav... Nu zini, es lasu un domāju, ka bez tā var arī iztikt, jo tas ir pats par sevi saprotams, ka jebkura fiziska vai juridiska persona kontu bankā var turēt.

I.Ēlerts: Paldies.

K.Špoģis: Tad es to tūliņ izsvītrotu, lai neaizmirstas.

Priekšsēdētājs: Lūdzu, turpināsim!

K.Špoģis: 2.panta 1.punktiņā arī svītroti vārdi "brīvi konvertējamā valūta" un 2.punkta 1.apakšpunktā ir izdarīti redakcionāli precizējumi.

Priekšsēdētājs: Lūdzu, Ēlerta kungs!

I.Ēlerts: Man ir jautājums, un šis jautājums pastiprinās sakarā ar Ministru padomes lēmumu par to valsts uzņēmumu pārveidošanu uzņēmēj sabiedrībās, kuri nav iesnieguši privatizācijas projektus. Liekoties tiks privatizētas uzņēmēj sabiedrības, līdz ar to 100 procenti no ienākumiem ies valsts privatizācijas fondā, bet pašvaldību privatizācijas fondā neies nekas. Kādēļ vispār atšķiras otrās daļas 1. un 2.apakšpunkts, kāds tam ir pamatojums?

K.Špoģis: 1.apakšpunkta mērķis ir tāds, lai tomēr arī pašvaldībām no valsts uzņēmumu privatizācijas tiktu tie 10 procenti, bet otrā gadījumā mēs uzskatījām, ka ar šo veidu vajadzētu koncentrēt visu. Es skatos, ka te ir priekšlikumos... Nu, izdebatēsim. Tas gan gluži it kā neatbilstu trešā lasījuma svītrotumiem, bet šeit ir diferencēts starp 5 un 10 procentiem. To varētu izskatīt.

I.Ēlerts: Tas ir pavisam kas cits. Tas ir par sadalījumu, bet es ieilistu tieši pret šiem 10 procentiem. Uzņēmumu lielākā daļa tagad būs uzņēmēj sabiedrības, līdz ar to pašvaldību privatizācijas fondi neiegūs nekā. Mēs kārtējo reizi aplaupām pašvaldības. Es aicinātu...

K.Špoģis: Tu zini...

I.Ēlerts: ...otrās daļas 2.apakšpunktu izslēgt un balsot par to tūlīt plenārsēdē.

K.Špoģis: Tikai tagad...

I.Ēlerts: Tas nav manos rakstveida priekšlikumos. Tas bija...

K.Špoģis: Precizējums būtu 1. un 2.apakšpunktu apvienot.

I.Ēlerts: Būtībā apvienot un atstāt abiem 90 procentus.

K.Špoģis: Jā, jā... abiem 90 procentus. Tas ir tā... Piekritam.

I.Ēlerts: Un vēl man rodas ļoti nopietns jautājums par 3.apakšpunktu. Kāda jēga pārskaitīt 100 procentu apmērā no nelikumīgi privatizētajiem uzņēmumiem, jo tik un tā attiecīgā summa nonāks šajā fondā? Es neredzu nekādu atšķirību. Ja būtu paredzēta kādas soda naudas pārskaitīšana, kāda, starp citu, ir pēdējā pantā par sankcijām sakarā ar likuma pārkāpšanu, tad vēl būtu kāda jēga šīs sankcijas pārskaitīt, teiksim, valsts privatizācijas fondā, bet patlaban es šim 3.apakšpunktam neredzu nekādu jēgu.

K.Špoģis: Es gribētu tomēr lūgt paskatīties un padebatēt, ļoti rūpīgi iedziļināties... Es ticu, ka jūs esat iedziļinājies, tomēr vajadzētu arī darba grupā papētīt. Tā uzreiz šobrīd nevajadzētu balsot, jo tas ir pilnīgi pieņemams trešajā lasījumā. Ja tas būs pieņemams, tad trešajā lasījumā vairs neparādīsies, bet, ja nebūs pieņemams, tad varēs balsot par izslēgšanu.

Priekšsēdētājs: Ēlerta kungs piekritt?

I.Ēlerts: Un vēl ir jautājums. Kas tie par ienākumiem, kas paredzēti 6.apakšpunktā? Man nav skaidrs, kādi vēl varētu būt ienākumi. Ienākumi no izsoļu organizēšanas būtībā ir tie paši ienākumi no privatizācijas.

K.Špoģis: Tomēr gluži tie paši it kā nebūtu. Ja, teiksim, nosaka īres maksu 2000 vai 5000 rubļu. Sanāk tomēr summas, un kaut kādi ienākumi ir. Domāti ir dažādi ienākumi.

I.Ēlerts: Labi. Paldies.

Priekšsēdētājs: Lūdzu, turpināsim!

K.Špoģis: 3.pantā nekādu labojumu nav, uz trešo lasījumu būs deputāta Lemberga precizējumi, kas ir iesniegti. Par 4. un 5.pantu mēs jau izlēmām. 6.pants. Privatizācijas...

Priekšsēdētājs: Lūdzu, Freimaņa kungs!

J.Freimanis: Man jāatvainojas, ka neesmu tam pievērsies iepriekšējā lasījumā, jo vienkārši tad manis nebija. Špoģa kungs, sakiet, lūdzu, ņemot vērā mūsu šīs dienas darba rezultātus, 1.punkta 2.apakšpunktīš par privatuzņēmēja apkalpojošo infrastruktūru, tālāk iekaviņās nāk bankas un tā tālāk, bet mēs absolūti nezinām, kas mums no šīs banku sistēmas iznāks, tātad – vai šis apakšpunktīš nebūtu vispār svitrojams, jo ārkārtīgiem gadījumiem mums ir 2.punkts, kur noteikts, ka Augstākā padome, kas tagad nodarbosies ar visu ko, arī ar bankām, varēs iedot līdzekļus tur, kur tie būs vajadzīgi, arī bankām un infrastruktūrām. Tas ir pamatojums, kāpēc es ierosinu nobalsot par 1.punkta 2.apakšpunkta svitrošanu.

K.Špoģis: Redziet, nevajadzētu tā no zila gaisa uzreiz rīkoties – viens nobrēcas, un mēs balsojam. Es būtu ļoti pateicīgs, ja jūs atļautu to izskatīt komisijā.

Priekšsēdētājs: Špoģa kungs, es jums izteikšu aizrādījumu. Neviens te nenobrēcas. Freimaņa kungs ļoti mierīgi aicināja...

K.Špoģis: Es atvainojos Freimaņa kungam un visiem pārējiem kolēģiem. Bet tā nevajag balsot, cienijamie kolēģi, jo tie ir nopietni jautājumi. Darba grupa un attiecīgie speciālisti ir ilgi domājuši, izstrādājuši, un būtu ļoti solidi, ja jūs tūlīt pat uzrakstītu un iesniegtu savu priekšlikumu. Svītrot vai nesvītrot – tas izdarāms trešajā lasījumā, un viss būtu kārtībā. Būtu solidi izskatīts un izpēti.

J.Freimanis: Jūs uzskatāt, ka ar šo svitrošanu mēs varam nodarboties arī trešajā lasījumā?

K.Špoģis: Jā, tieši tā. Un uzrakstiet, lūdzu, tūlīt pat, lai būtu oficiāli iesniegts trešajam lasījumam.

Priekšsēdētājs: Katrā ziņā, ja Freimaņa kungs arī neuzrakstīs, stenogramma tas ir fiksēts un darba grupai lūdzu ņemt to vērā. Virzāmiem tālāk.

K.Špoģis: Stenogramma jau daudz laika prasa.

6.pants. Privatizācijas fonda izmantošanas kārtība. Šeit teksts papildināts ar ļoti būtisku palīgiteikumu: "Latvijas Republikas Augstākās padomes jeb attiecīgi pašvaldības apstiprinātās programmas ietvaros". Vairāk par 6.pantu nav.

Priekšsēdētājs: Paldies.

K.Špoģis: 7.pants, ievērojot deputāta Ozola izteiktus priekšlikumus, ir papildināts ar svarīgu 1.punktu. Tas ir par fonda līdzekļu izlietošanas programmas un pārskata publiskumu. Tātad 1.punkts ir jauns. Otrajā daļā ir izslēgti vārdi "valsts kontrole". Vairāk par 7.pantu nav ko teikt.

Priekšsēdētājs: Paldies. Deputātiem arī nav.

K.Špoģis: 8.pantā precizēta pirmās daļas redakcija, lai tā saskanētu ar 3. un 6.pantu. Par 9.pantu piezīmju nav.

Priekšsēdētājs: Paldies.

K.Špoģis: Tas arī ir viss. Kā jau teicu, tie ir divi priekšlikumi, kas tika saņemti. Vēl papildus tika iesniegti deputāta Ēlerta un deputāta Freimaņa priekšlikumi. Tos mēs darba grupā izskatīsim un visus iespējamus sivedīsim kārtībā. Trešajā lasījumā liksim uz balsošanu svitrojumus.

Priekšsēdētājs: Paldies. Godātie kolēģi, vai par balsošanas motīviem kāds vēlas izteikties? Ja ne, tad lūdzu balsošanas režīmu. Balsojam par likumprojektu otrajā lasījumā. Lūdzu rezultātu. Par – 35, pret – nav, atturas – 2. Likumprojekts pieņemts otrajā lasījumā. Kad likumprojekts gaidāms trešajā lasījumā, Špoģa kungs? Nākamajā nedēļā. Rit mēs nestrādāsim plenārsēdē.

Atlikušajās astoņās minūtēs mums vēl ir iespēja izskatīt jautājumu par Norvēģijas Karalistes valdības nolīguma par brīvo tirdzniecību ratificēšanu.

Lūdzu, Albertiņas kundze!

S.Albertiņa: Godātais priekšsēdētāj, godātie kolēģi! Man būtu liels lūgums šajās atlikušajās minūtēs uzklaustīt mani sakarā ar vienu jautājumu, proti, sakarā ar grozījumiem Latvijas Republikas likumā "Par meža apsaimniekošanu un izmantošanu", respektīvi, saistībā ar meždegām Sliterē. Tur ir jāpieņem ļoti necīgi grozījumi. Tas patiešām ir sīkums, bet mēs nevaram sākt izstrādāt šos izdegušos mežus tikmēr, kamēr likumā nav izdarīts šis grozījums.

Priekšsēdētājs: Albertiņas kundze, tas mums ir darba kārtībā, bet es ņemu visus jautājumus precīzi pēc kārtas, ievērojot tos priekšlikumus, kuri tika izteikti. Ārējās tirdzniecības ministrijas pārstāvis sēž šeit jau kopš rīta, jo es brīdināju, ka tieši vakarpusē mēs tiksim Norvēģijas līgumam klāt. Ja pagūsīm šo jautājumu ātri izskatīt, tad tiksim arī jūsējam klāt.

S.Albertiņa: Paldies, mēs, protams, to nepagūsīm. Tikai mums tas rada ļoti lielus zaudējumus.

Priekšsēdētājs: Lūdzu, Ārējās tirdzniecības ministrijas Starpvalstu līgumu daļas vadītāja Iveta Sera. Varbūt Budovska kungs pats ziņos? Lūdzu. Jūs tikai komisijas viedokli izteiksiet? Paldies.

I.Sera, Ārējās tirdzniecības ministrijas Starpvaldību līgumu daļas vadītāja: Cienijamie deputāti, ņemot vērā Ziemeļvalstu grupas pastāvīgo atbalstu Latvijas suverenitātei un savstarpējo politisko kontaktu augsto līmeni, arī tirdzniecībā tiek veidota cieša kooperācija. Ir noslēgts tirdzniecības līgums ar Islandi, kopš šā gada 1.jūlija spēkā stāties pirmās brīvās tirdzniecības līgums ar Zviedriju. Rezultātā eksports uz Zviedriju ir 40,7 procenti no kopējā eksporta apjoma uz EDSA valstīm, bet imports – 57,5 procenti no kopējā importa apjoma no EDSA valstīm. Brīvās tirdzniecības līgumi nosaka abpusējās tirdzniecības neierobežojošo raksturu. ņemot vērā Latvijas ekonomisko stāvokli, tika panākta vienošanās, ka Latvijas pusei ir tiesības regulēt atsevišķu produkcijas veidu eksportu, piemēram, koku un kokmateriālu, ādu, metālu, derīgo izrakteņu.

Īpaša nozīme brīvās tirdzniecības līgumam ar Norvēģiju ir tāpēc, ka īpaši tiek izcelta zvejniecības nozare. Tas ir, pēc šo dokumentu ratificēšanas Latvijas zvejniekiem pie Norvēģijas krastiem nebūs ne kvantitatīvo, ne kvalitatīvo ierobežojumu, kā arī tiks atceltas ievērojamas Norvēģijā. ņemot vērā iepriekšminēto, lūdzu ratificēt iesniegto nolīgumu.

Priekšsēdētājs: Paldies. Vai ir jautājumi? Jautājumu nav. Budovska kungs, lūdzu, izsakiet komisijas viedokli.

M.Budovskis: Cienijamie kolēģi! Ārlietu komisija izskatīja šo likumprojektu un lūdz to atbalstīt. Vienīgais lūgums būtu pārcelt to uz nākamo balsošanas laiku.

Priekšsēdētājs: Paldies. Godātie kolēģi, vai kāds vēlas uzstāties debatēs? Nē. Tātad uzskatīsim šo jautājumu par apspriestu. Balsošana būs nākamo otrdien pulksten 13.00, ja deputātu skaits zālē būs pietiekams, jo tajā laikā notiks arhibīskapa bēres, un es mazliet baidos, ka mēs nebūsim pietiekamā skaitā. Paldies.

Lūdzu, Freimaņa kungs!

J.Freimanis: Es atvainojos, tas nozīmē, ka mēs esam abus šos dokumentus – 289. un 290. – atlikuši, jo tie ir saistīti jautājumi.

Priekšsēdētājs: Nē, tikai vienu, Freimaņa kungs. Otrs dokuments tiks apspriests atsevišķi. Atliek četras minūtes. Ir Albertiņas kundzes lūgums. Deputātiem nav iebildumu? Felsa kungs iebilst.

Lūdzu, Felsa kungs!

A.Felss: Es ļoti cienu Albertiņas kundzi, bet es nevaru necienīt mūsu meža ministru, kas arī ļoti vēlējas šajā jautājumā ko piebilst. Bet, tā kā viņa nav klāt, es nezīnu, vai mēs varam...

S.Albertiņa: Paldies, kolēģi Fels! Patiešām meža ministrs nevēlējās neko piebilst. Es esmu viņa pilnvarota persona. Un tā, kā ir rakstīts šajā likumā, tā arī patiešām ir.

A.Felss: Tad es atvainojos. Par personiskām pilnvarām es neko nezīnu.

S.Albertiņa: Jautājums ir ļoti vienkāršs un pilnīgi viennozīmīgs. Vides aizsardzības komiteja nedod tiesības uzsākt izdegušo mežu ciršanu Slīterē buferu zonā, kur tas ir obligāti jā dara, jo pretējā gadījumā tur tūlīt iemītināsies dažādi kukaiņi un sāksies koku bojāeja. Un rezultātā būs jācieš ļoti lieli zaudējumi. Tāpēc man būtu lūgums nobalsot par šo likumprojektu tagad. Mēs varētu to pieņemt kā steidzamu, ja jums nebūtu nekas preti. Nākamajā trešdienā mēs varētu par to balsot vēlreiz.

Priekšsēdētājs: Lūdzu, Freimaņa kungs!

J.Freimanis: Kolēģi, es gribētu šoreiz atbalstīt Albertiņas kundzi, jo viņas argumentācija ir ļoti pārlicinoša. Es domāju, ka mums vajadzētu izdarīt pirmo balsojumu.

Priekšsēdētājs: Kides kungs!

E.Kide: Es arī gribu atbalstīt, taču vēlētos dzirdēt arī Apkārtējās vides aizsardzības komisijas pārstāvju viedokli.

S.Albertiņa: Kolēģi Kide, tā esmu es!

E.Kide: Jūs pati? Paldies.

S.Albertiņa: Es esmu Apkārtējās vides aizsardzības komisijas priekšsēdētāja vietiece, un savā komisijā mēs šo jautājumu izskatījām.

Priekšsēdētājs: Seiles kundze!

A.Seile: Šis jautājums tika izskatīts Apkārtējās vides aizsardzības komisijā pēc Vides aizsardzības komitejas ierosinājuma, bet pieprasītais šos mežus cirst bija meža ministrs Šļakota. Šajā komisijas sēdē piedalījās Lauksaimniecības komisijas pārstāvis. Mēs visi vienprātīgi lūdzam plenārsēdī izdarīt šo labojumu, lai varētu izcirst nodegušos mežus, turklāt ne visus, bet tikai to daļu, kuru zinātnieki atzina par nepieciešamu izcirst.

Priekšsēdētājs: Paldies. Godātie kolēģi, jautājumu Albertiņas kundzei nav. Debatēs neviens nevēlas uzstāties. Tādējādi – balsojums par pirmo lasījumu. Balsošanas režīmu! Lūdzu, balsosim. Rezultāts: 44 – par, pret un atturas – nav. Paldies.

Godātie deputāti, plenārsēdī... Par steidzamu mēs varam nobalsot tad, kad tas būs sagatavots. Tur nav ko gatavot otrajam lasījumam? Kā steidzamu? Lūdzu, tādā gadījumā mums tomēr ir jābalso vēlreiz. Kā steidzamu.

Balšanas režīmu! Tas ir procedūras jautājums, balsu skaits būs pietiekams. Lūdzu, balsosim. Rezultāts: par – 43, pret – 1, atturējušos – nav.

Plenārsēdī pasludinu par slēgtu.

(Sēdes beigas)

"Latvijas Vēstneša" valsts normatīvo tiesību aktu periodiskais laidieni "Latvijas Vēstnesis. Dokumenti".
Turpinājuma publikācija "Latvijas Republikas Augstākās padomes 1990.–1993. gada stenogrammas".
"Latvijas Vēstneša" normatīvo aktu virsredaktore **Ausma Aldermane**, atbildīgā redaktore **Agija Kalme**,
redaktore **Ināra Volkova**, datormaketētājs **Kornelius Briedis**, "Latvijas Vēstneša" korektūra.

Tālrunis saziņai, uzzīnām – 7298833

Laikraksta "Latvijas Vēstnesis" abonentiem – par brīvu
Mazumtirdzniecībā – "LV" Klientu centrā, Bruņinieku ielā 36 (pagrabstāvā)

Valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Latvijas Vēstnesis" * Latvijas Republikas oficiālais laikraksts "Latvijas Vēstnesis" – The official newspaper of the Republic of Latvia "Latvijas Vēstnesis" ("The Latvian Herald") * Reģistrācijas apliecības Nr.1104
* Redakcijas adrese: LV-1011, Rīga, Bruņinieku iela 36-2 (36-2, Bruninieku Str., Rīga, LV-1011, Latvia) * "Latvijas Vēstneša" kārtojums, korektūra, datorsalikums, a.s. "Preses nams" druka.

* "Latvijas Vēstneša" abonēšanas indekss – 1027.